

Sisäasiainministeriö – kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

SISÄMINISTERIÖN JULKAISU 3/2014

Hallinto

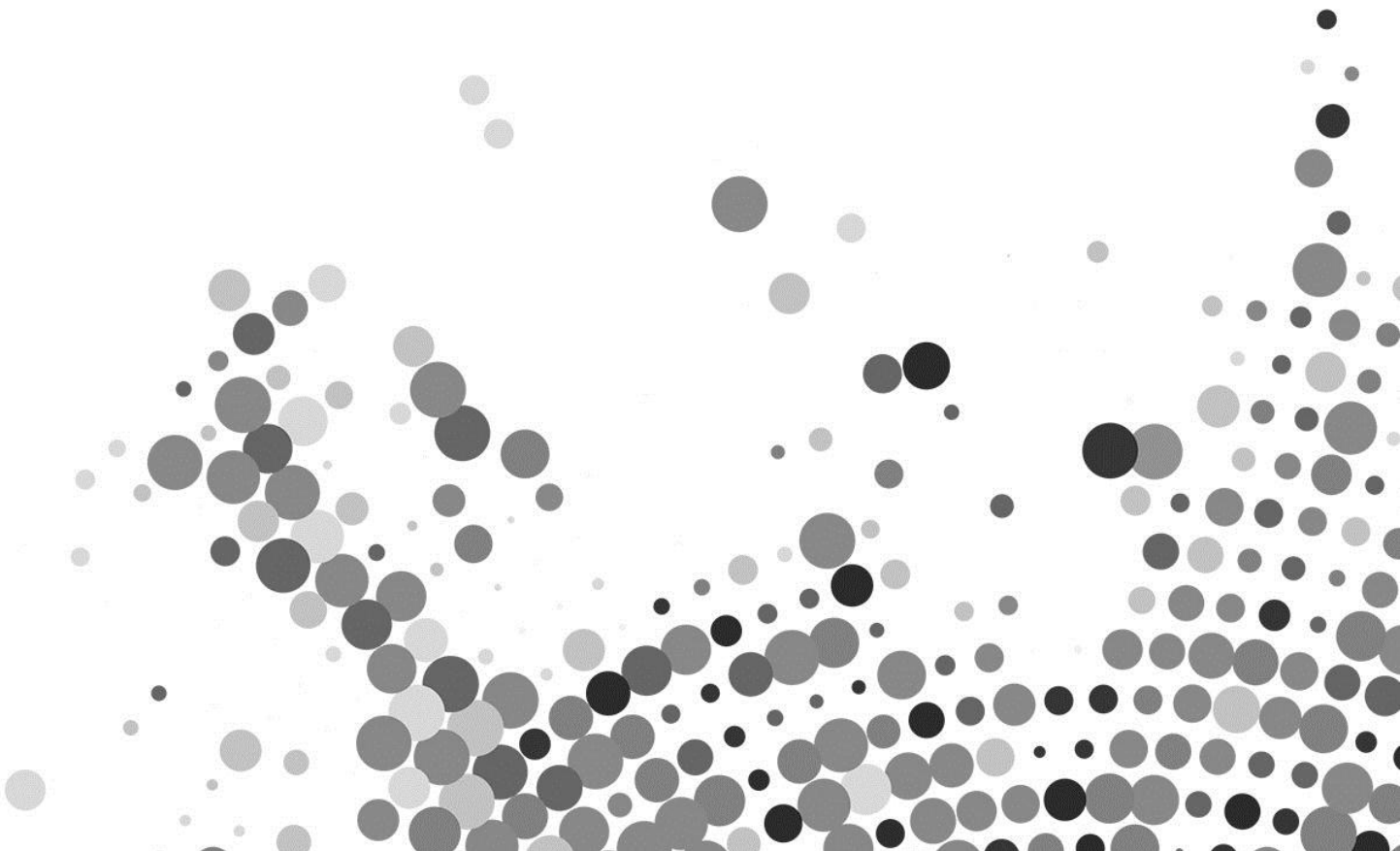

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

SISÄMINISTERIÖN JULKAISU 3/2014

Hallinto

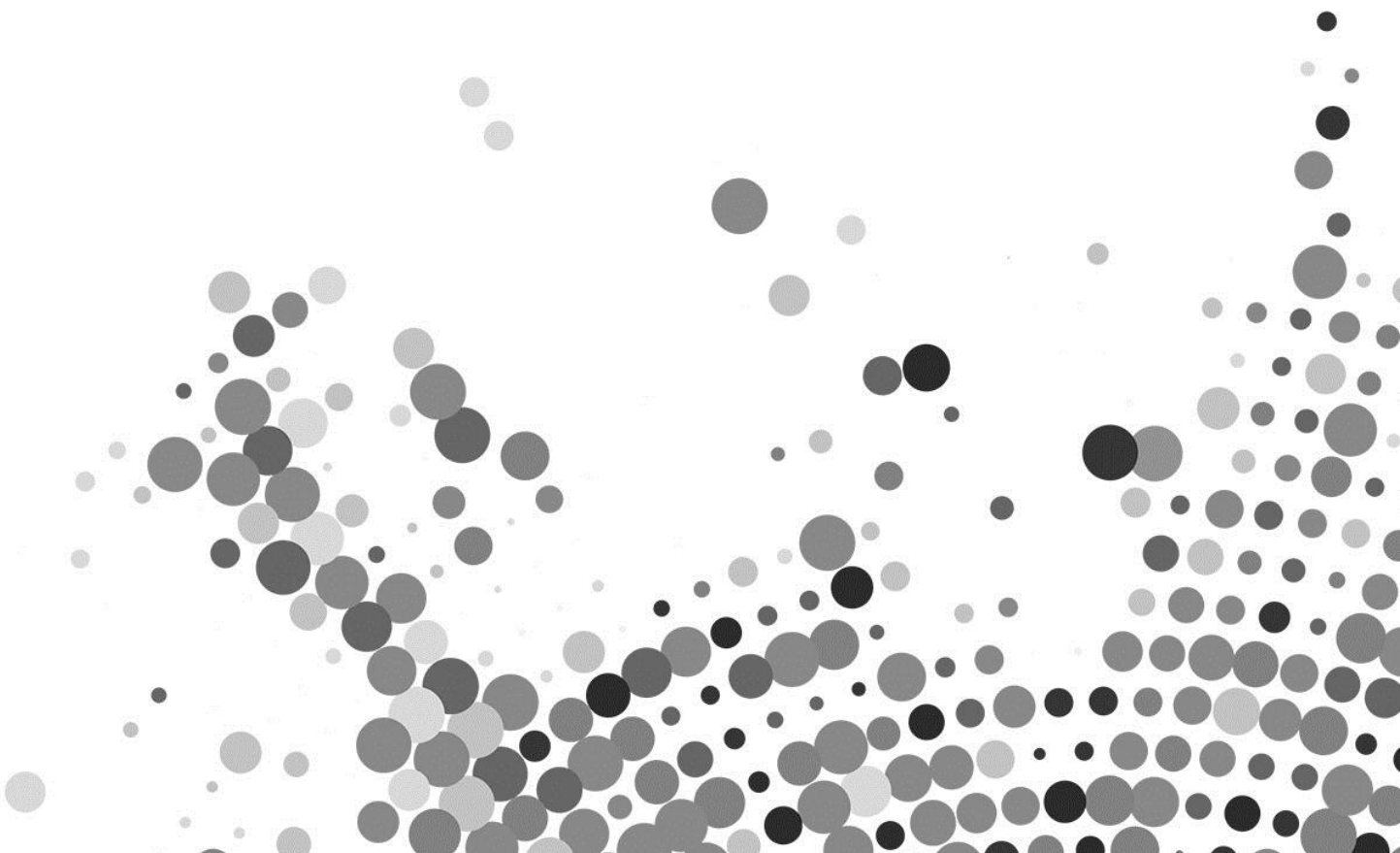

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

SISÄMINISTERIÖN JULKAISU 3/2014

Hallinto

Sisäministeriö
Monistamo
Helsinki 2014

ISSN 2341-8524
ISBN 978-952-491-921-0 (nid.)
ISBN 978-952-491-922-7 (PDF)

Tekijät (toimielimestä, toimielimen nimi, puheenjohtaja, sihteeri)	Julkaisun laji	
	Toimeksiantaja	
	Toimielimen asettamispäivä	
Julkaisun nimi Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013		
Julkaisun osat		
<p>Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätösraportointi on muuttunut edelliseen vuoteen nähden. Aikaisemmin kirjanpitoyksikköön 240 kuuluneet virastot Rajavartiolaitos, Hätäkeskuslaitos ja Hallinnon tietotekniikkakeskus irrotettiin omiksi kirjanpitoyksiköikseen, ne ottivat Kieku-tietojärjestelmän käyttöönsä 1.4.2013 ja laativat näin ollen vuodelta 2013 oman tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen. Myös muut, jo aiemmin itsenäisiksi kirjanpitoyksiköiksi irrotetut hallinnonalan virastot (Poliisihallitus, Maahanmuuttovirasto ja Pelastusopisto) laativat omat tilinpäätökset ja toimintakertomukset. Sisäasiainministeriön organisaatioon kuuluva rajavartio-osasto kuuluu Rajavartiolaitos-kirjanpitoyksikköön, mutta kokonaisuuden muodostamiseksi on sisäasiainministeriön yhteiskunnallista vaikuttavuutta raportoitaessa rajavartio-osaston toiminta otettu mukaan kuvaukseen (kpl 1.2.3).</p> <p>Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön vuoden 2013 tilinpäätös koostuu toimintakertomuksesta, talousarvion toteutumista kuvaavista toteutumalaskelmista, tuottoja ja kuluja kuvaavasta tuotto- ja kululaskelmasta, tilinpäätöspäivän taloudellista asemaa kuvaavasta taseesta ja liitteenä ilmoitettavista tiedoista.</p> <p>Tilinpäätökseen sisältyvä toimintakertomus sisältää johdon katsauksen toimintaan sekä raportoinnin ministeriön toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta, kuvauksen toiminnallisesta tehokkuudesta, tuotoksista ja laadunhallinnasta sekä henkisten voimavarojen hallinnasta. Toimintakertomus sisältää myös sisäisen valvonnan arviointilauseuman, kokonaisarviointien tulokset ja yhteenvedot väärinkäytöksistä.</p> <p>Sisäasiainministeriön nimi muuttui 1.1.2014 alkaen sisäministeriöksi. Vuoden 2013 tilinpäätöksessä ja siihen liittyvässä toimintakertomuksessa käytetään vuonna 2013 voimassa ollutta sisäasiainministeriö -nimeä.</p>		
Avainsanat (asiasanat) Sisäasiainministeriö, tilinpäätös, toimintakertomus		
Muut tiedot Sähköisen julkaisun ISBN 978-952-491-922-7 (PDF), osoite www.intermin.fi/julkaisut		
Sarjan nimi ja numero Sisäministeriön julkaisu 3/2014	ISSN 2341-8524	ISBN 978-952-491-921-0
Kokonaissivumäärä 97	Kieli suomi	Luottamuksellisuus 25 € + alv
Jakaja Sisäministeriö	Kustantaja/julkaisija Sisäministeriö	

Författare (uppgifter om organet: organets namn, ordförande, sekreterare)	Typ av publikation		
	Uppdragsgivare		
	Datum för tillsättandet av organet		
Publikation (även den finska titeln) Bokslut för inrikesministeriets bokföringsenhet 2013			
Publikationens delar			
<p>Referat</p> <p>Rapporteringen om bokslutet för bokföringsenheten Inrikesministeriet har ändrats jämfört med året innan. Ämbetsverken Gränsbevakningsväsendet, Nödcentralverket och Förvaltningens IT-central, vilka tidigare hörde till bokföringsenhet 240, separerades till egna bokföringsenheter, tog i bruk Kieku-datasystemet den 1 april 2013 och upprättar sålunda ett eget bokslut och en egen verksamhetsberättelse för 2013. Även de andra ämbetsverk inom förvaltningsområdet, vilka redan tidigare separerats till egna bokföringsenheter (Polisstyrelsen, Migrationsverket och Räddningsinstitutet) upprättar sina egna bokslut och verksamhetsberättelser. Gränsbevakningsavdelningen, som hör till inrikesministeriets organisation, hör till bokföringsenheten Gränsbevakningsväsendet, men för att bilda en helhet har man vid rapporteringen av inrikesministeriets samhälleliga verkningar tagit med gränsbevakningsavdelningens verksamhet i beskrivningen (stycke 1.2.3).</p> <p>Bokslutet för 2013 för bokföringsenheten Inrikesministeriet består av en verksamhetsberättelse, utfallskalkyler som redogör för utfallet av budgeten, en intäkts- och kostnads kalkyl som redogör för intäkterna och kostnaderna, en balansräkning som redogör för den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och uppgifter som lämnas i bilagor.</p> <p>Den verksamhetsberättelse som ingår i bokslutet innehåller ledningens verksamhetsrapport, en rapport över de samhälleliga verkningarna av ministeriets verksamhet, en beskrivning av den funktionella effektiviteten, avkastningen och kvalitetsledningen samt om hanteringen av mänskliga resurser. Verksamhetsberättelsen innehåller också ett utlåtande om bedömningen av den interna kontrollen, resultaten av helhetsbedömningarna och sammanfattningar av oegentligheter.</p> <p>Inrikesministeriets finska namn ändrades från "sisäasiainministeriö" till "sisäministeriö" fr.o.m. den 1 januari 2014. I bokslutet för 2013 och i den verksamhetsberättelse som ansluter sig till det har man på finska använt namnet "sisäasiainministeriö", som var i bruk år 2013.</p>			
Nyckelord			
Övriga uppgifter Elektronisk version, ISBN 978-952-491-922-7 (PDF), www.intermin.fi/publikationer			
Seriens namn och nummer Inrikesministeriets publikation 3/2014		ISSN 2341-8524	ISBN 978-952-491-921-0
Sidoantal 97	Språk finska	Pris 25€ + moms	Sekretessgrad
Distribution Inrikesministeriet		Förläggare/utgivare Inrikesministeriet	

Sisällys

1 Toimintakertomus 2013	3
1.1 Johdon katsaus	3
1.2 Toiminnan vaikuttavuus.....	6
1.2.1 Sisäasiainministeriö ja yhteinen konsernipolitiikka.....	6
1.2.2 Poliisitoimen ohjaus	7
1.2.3 Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät	10
1.2.4 Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ohjaus	12
1.2.5 Maahanmuuttohallinnon ohjaus	17
1.2.6 Siviilikriisinhallinta	22
1.2.7 EU:n oikeus- ja sisäasioiden rahastojen hallinnointi	23
1.2.8 Yhdenvertaisuus ja etnisten suhteiden edistäminen	25
1.2.9 Laillisuusvalvonta	26
1.2.10 Vähemmistövaltuuttettu.....	27
1.2.11 Syrjintälautakunta.....	27
1.2.12 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus	29
1.3 Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta	30
1.3.1 Toiminnan tuottavuus	30
1.3.2 Toiminnan taloudellisuus.....	34
1.3.3 Toiminnan kehittäminen	36
1.3.4 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus	39
1.3.5 Yhteisrahoitteen toiminnan kustannusvastaavuus	40
1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen.....	41
1.4.1 Sisäasiainministeriön henkilöstö	41
1.4.2 Arvio toiminnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovaikutuksista.....	45
1.5 Tilinpäätösanalyysi	46
1.5.1 Rahoituksen rakenne	47
1.5.2 Talousarvion toteutuminen	49
1.5.3 Tuotto- ja kululaskelma	50
1.5.4 Tase	51
1.6 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma.....	52
1.7 Arviointien tulokset	56
1.8 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä.....	56
2 Talousarvion toteumalaskelma ja sen sisältämät valtuuksia koskevat tiedot	57
3 Tuotto- ja kululaskelma.....	62
4 Tase.....	64

5 Liitetiedot	67
5.1 Tilinpäätöslaskelmien liitteet.....	67
5.2 Muut liitteet	86
6 Allekirjoitukset.....	90

1 Toimintakertomus 2013

1.1 Johdon katsaus

Sisäasiainministeriö saavutti keskeisiltä osin sen toiminnalle vuodelle 2013 asetetut tulostavoitteet. Ministeriön keskeisiä tehtäviä ovat säädösvalmistelu, hallinnonalan tulosohjaus sekä kansainväliset asiat. Kaikilla näillä sektoreilla on pystytty tuottamaan hallituksen, eduskunnan sekä muun poliittisen johdon edellyttämät suoritteet sekä kehittämään toimintaa edelleen.

Säädösvalmistelun perustana on ministeriön lainsäädäntösuunnitelma, jossa hankkeet on hallitusohjelman ja johdon edellyttämällä tavalla asetettu tärkeysjärjestykseen. Avointa vuorovaikutusta on edelleen pyritty tehostamaan ottaen huomioon mm. valtioneuvoston kuulemisohjeet sekä sisäasiainministeriön viestintäkäytännöt ja -linjaukset. Kaikissa laajoissa lakihankkeissa laaditaan viestintäsuunnitelma.

Valtioneuvoston yhteisessä tulosohjauksen kehittämishankkeessa määritellyt tulosohjauksen periaatteet otettiin käyttöön. Syksyn 2013 tuloskeskustelukierroksen yhteydessä kaikille hallinnonalan virastoille asetettiin myös yhteisiä tavoitteita tulosohjauksen kehittämishankkeen linjausten mukaisesti.

Ministeriön EU-asioiden yhteensovittamisjärjestelmä on toiminut tehokkaasti. Sisäasiainhallinnolle määritellyjä painopisteitä kansainvälisissä asioissa on voitu edistää, koska painopisteet ovat konkreettisia ja osastojen kanssa hyvin valmisteltuja.

Poliisin hallintorakenneuudistus on edennyt suunnitellussa aikataulussa. Vuoden 2013 alkupuolella hankeryhmä teki esityksensä täydentävistä päälinjauksista. Tarpeellisten poliittisten linjausten jälkeen hallintorakenneuudistuksen edellyttämät lainsäädäntömuutokset on saatettu eduskunnan käsiteltäväksi ja hankkeen täytäntöönpanotoimet on käynnistetty. Poliisiosastolla on valmisteltu uudistuksen edellyttämät säädösmuutokset sekä huolehdittu muista uudistuksen täytäntöönpanon edellyttämistä ministeriötason tehtävistä.

Hallitusohjelmasta suoraan johtuvien valmisteluelvoitteiden osalta ministeriö on ollut keskeisesti mukana talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjuntaohjelmien koordinoinnissa sekä järjestäytyneen rikollisuuden ja tietoverkkorikollisuuden torjuntastrategioiden valmistelussa. Lisäksi on osallistuttu sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoon sekä Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategian laadintaan. Työpanosta on kohdennettu ennalta estävän toiminnan strategian laadintaan, terrorismin torjuntastrategiaan sekä varautumiseen itäliikkuvuuden kasvuun ja EU-Venäjä -viisumivapauteen.

Turvapaikkakäsittelyyn liittyvien vastuiden kehittämistarpeita tarkasteleva työryhmä on niin ikään aloittanut työskentelynsä.

Hallitusohjelman mukaisesti hätäkeskusuudistuksen toimivuutta on tarkasteltu turvallisuuden ja alueellisen yhdenvertaisuuden näkökulmasta sekä henkilöstön näkökulmasta. Arvioinnissa huolehdittiin ensisijaisesti hätäkeskuspalvelujen laadusta, asiantuntevuudesta ja toimintavarmuudesta. Arviointityöryhmä antoi raporttinsa kesäkuussa 2013. Ryhmän arvion mukaan kokonaisuutena arvioiden toteutetussa hätäkeskusuudistuksessa on onnistuttu parantamaan hätäkeskustoiminnan tasoa. Hätäkeskusuudistus on myös johtanut koko viranomaisketjun eli pelastustoimen, poliisin ja sosiaali- ja terveystoimen toimintatapojen kehittämiseen ja toimintamallien valtakunnalliseen yhdenmukaistamiseen.

Sisäasiainministeriö antoi vuonna 2012 uuden pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen. Ministeriössä on tuettu suunnitteluohjeen toimeenpanoa muun muassa järjestämällä kaikille pelastuslaitoksille koulutusta ohjeen sisällöstä ja soveltamisesta vuosien 2012–2013 aikana.

Pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminnan uudelleen organisointia selvittämään on palkattu selvitysmies, jonka työn tueksi on perustettu ohjausryhmä. Työ valmistuu vuoden 2014 aikana.

Osana rakennepoliittista ohjelmaa hallitus päätti, että pelastustoimen aluejakoa uudistetaan vähentämällä pelastustoimen alueiden määrää nykyisestä 22:sta 11 alueeseen. Uusien pelastustoimen alueiden on tarkoitus aloittaa toimintansa vuoden 2016 alusta. Vuonna 2013 aloitettiin pelastustoimen rakenneuudistuksen seurantaryhmän asettamisen valmistelu.

Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategian periaatepäätös hyväksyttiin valtioneuvostossa 13.6.2013. Strategian toimeenpano-ohjelman valmistelu käynnistyi loppukesällä ja valmistelu etenee suunnitellusti.

MPR - mallin (Maahanmuuttovirasto, Poliisi, Raja) toteuttamiseksi asetettu hanke päättyi toukokuun lopussa 2013. MPR- malli on toteutettu turvapaikka-asioiden operatiivisen yhteistyöryhmän muodossa. MPR -mallin toteutusta seurataan ja mahdollista laajentamisesta tarkastellaan vuoden 2014 aikana Maahanmuuttohallinnon tuloksellisuuden kehittäminen -työryhmän yhteydessä.

Maahanmuuttohallinnon tuloksellisuuden kehittäminen -työryhmän työskentelyn ansioista turvapaikkaprosessin eri toimijat on saatettu yhteisen pöydän ääreen ja prosessin sujuvuutta on parannettu viranomaisyhteistyössä. Työryhmän työ jatkuu vielä vuonna 2014. Vastaanottojärjestelmää on uudistettu niin, että odotusajan vastaanottokeskukset ovat nykyisin pääosin asuntoperusteisia laitosten vastaantokeskusten sijaan. Turvapaikkaprosessin ja vastaanottojärjestelmän kehittämistoimilla on turvapaikanhakijoiden vastaanoton menoissa syntynyt säästöä noin 15 milj. euroa vuodesta 2011 vuoden 2013 loppuun mennessä.

Rajavartiolaitos on suunnitellut talouden sopeuttamisohjelman toimeenpanon toiminta- ja taloussuunnitelmassaan. Tavoitteena on toimeenpanna yhteensä noin 28 milj. euron voimavarasiirto säästövelvoitteiden ja kustannustason nousun vaikutusten kattamiseksi. Toimeenpano on käynnistynyt pääosin suunnitellusti.

Kasvavan rajaliikenteen sujuvuuden ja turvallisuuden varmistamiseen tähtäävät toimet olivat käynnissä vuonna 2013 ja jatkuvat edelleen. Rajavartiolaitoksen alustavan suunnitelman mukaan myönnetyllä noin 13 milj. euron lisämäärärahalla toimeenpannaan tärkeimpien rajanylityspaikkojen (Vaalimaa, Nuijamaa, Imatra, osin Niirala, Helsinki-Vantaa sekä Helsingin satama) kehittämishankkeet hallituskauden aikana. Määrärahalla lisätään rajatarkastajia noin 160 henkilötyövuodella sekä katetaan uudistettavien rajanylityspaikkojen lisävuokrasta ja varustamisesta syntyvät kustannukset. Viimeistään seuraavan hallituksen päätettäväksi tulee viisumivapauteen varautuminen sekä nyt ilman rahoitusta jäävien rajanylityspaikkojen kehittäminen.

Vuonna 2013 käynnissä olleista investointihankkeista Rajavartiolaitoksen uusi partiovenekalusto ja monitoiminen ulkovartiolaiva saadaan täysimääräisesti käyttöön vuonna 2014. Dornier 228- valvontalentokoneiden valvontatekniikan päivitys valmistuu lopullisesti vuoden 2015 kuluessa. Kaksimoottorinen meripelastushelikopterikalusto uudistetaan kehyskauden loppuun mennessä. Rajavartiolaitos käynnisti monitoimisen merellisen viranomaisveneen konseptiversion hankinnan. Vene saadaan suunnitelman mukaan kokeilukäyttöön vuonna 2015, minkä jälkeen valmistellaan päätökset sarjaveeneen hankinnasta.

Sisäasiainministeriön kansainvälistä vaikuttavuutta siviilikriisinhallinnassa on vahvistettu tehostamalla EU-tason koordinaatiota ja painottamalla erityisesti sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden yhteyksiä. Sisäasiainministeriö valmisteli yhteistyössä ulkoasiainministeriön kanssa Suomen tarjouksen YK:lle Suomen osallistumisen vahvistamiseksi YK:n siviilikriisinhallintatehtävissä.

SOLID -rahastojen vastuuviranomaistehtävät on hoidettu vuonna 2013 tehokkaasti ja tuloksellisesti pyrkien rahastojen optimaaliseen hyödyntämiseen Suomessa. Tiedotukseen ja hakukoulutukseen on panostettu etenkin vuosiohjelmista 2013 järjestettyjen hakujen osalta.

Sisäasiainministeriö on osallistunut laajasti sekä oman hallinnonalan kehitystoimintaan (mm. talous- ja henkilöstöhallinnon yhtenäinen tietojärjestelmä Kieku) että valtioneuvostotasoiseen yhteistyöhön (keskushallinnon uudistaminen KEHU ja turvallisuusverkkohanke TUVÉ). Ministeriössä otettiin Kieku -järjestelmä käyttöön 1.4.2013 lukien.

1.2 Toiminnan vaikuttavuus

1.2.1 Sisäasiainministeriö ja yhteinen konsernipolitiikka

Sisäisen turvallisuuden ylläpitäminen

Poliisitoimi, pelastustoimi ja Rajavartiolaitos osallistuivat omalta osaltaan kansallisen kilpailukyvyn kannalta tärkeän sisäisen turvallisuuden ylläpitämiseen. Tavoitteena on, että Suomi on Euroopan turvallisim ja yhdenvertaisin maa.

Hallituksen strategiseen toimeenpanosuunnitelmaan sisäasiainministeriön ja -hallinnon vastuulle kirjatut linjaukset ovat muodostaneet keskeisen tavoiteasetannan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden näkökulmasta. Sisäasiainministeriö on johtanut kolmannen sisäisen turvallisuuden ohjelman toimeenpanoa laajan turvallisuuskäsityksen pohjalta.

Ministeriö on ollut keskeisesti mukana talousrikollisuuden ja harmaan talouden torjuntaohjelmien koordinoinnissa sekä järjestäytyneen rikollisuuden ja tietoverkkorikollisuuden torjuntastrategioiden valmistelussa.

Talousrikoksissa erityisesti verorikosten ja törkeiden petosten määrä lisääntyi vuonna 2013. Päätettyjen talousrikosten määrä kasvoi 1 693:sta 1 822:een ja avoimien olevien juttujen määrä kasvoi 2 215 rikokseen vuonna 2013. Päätökseen saatujen talousrikosten keskimääräinen tutkinta-aika piteni 310 vuorokaudesta 331 vuorokauteen. Talousrikoksista takaisin saadun omaisuuden määrä nousi edellisvuoden 36 milj. eurosta 41 milj. euroon vuonna 2013.

Ministeriön poliisiosasto on ohjannut valtioneuvoston järjestäytyneen rikollisuuden torjuntastrategiaa koskevan periaatepäätöksen toteutusta ja osallistunut torjuntastrategian toimeenpanoon muun muassa järjestäytyneen rikollisuuden torjunnan johtoryhmässä. Järjestäytyneen rikollisuuden torjuntastrategian kokonaisuuden osana on kehitetty tietoverkkorikollisuuden torjuntastrategiaa ja päivitetty terrorismin torjuntastrategiaa.

Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategia

Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategian laatiminen on yksi hallitusohjelman kärkihankkeista. Hallitusohjelman toimeenpano-ohjelmassa maahanmuuttostrategian laadinta on osa kestävästä talouskasvusta, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistamisen painopistealuetta. Suomen maahanmuuttostrategia valmisteltiin sisäasiainministeriön johdolla Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -hankkeessa. Poikkihallinnollisen strategia-asiakirjan laadintaan osallistui puolueiden edustajia, virkamiehiä, tutkijoita sekä työelämän ja kansalaisjärjestöjen edustajia. Valtioneuvosto antoi 13.6.2013 periaatepäätöksen Suomen maahanmuuttostrategiasta.

Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategiassa tavoitteet on ryhmitelty kolmeen teemaan: Suomi on turvallisesti avoin, jokainen löytää paikkansa ja moninaisuus on arkea. Strategian tavoitteiden mukaisesti maahanmuutto on ennakoitua ja hallittua ja se edistää väestön hyvinvointia sekä vahvistaa Suomen kilpailukykyä. Maahanmuuttajat voivat

hyödyntää osaamistaan ja osallistua yhteiskunnan rakentamiseen. Kansainvälistyvässä Suomessa arvostetaan moninaisuutta ja yhdenvertaisuus sekä tasa-arvo kuuluvat kaikille.

Strategian tueksi laadittavan poikkihallinnollisen toimeenpano-ohjelman valmistelu käynnistyi loppukesällä 2013 sisäasiainministeriön johdolla. Toimeenpano-ohjelman valmisteluun osallistuvat strategian valmisteluun osallistuneet tahot. Toimeenpano-ohjelmassa määritetään strategiassa asetettujen tavoitteiden edellyttämät toimenpiteet, niiden toteuttamisesta vastuussa olevat tahot ja toimeenpanon aikataulu. Toimeenpano-ohjelma valmistuu alkuvuodesta 2014.

1.2.2 Poliisitoimen ohjaus

Poliisitoimen yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on turvata oikeus- ja yhteiskuntajärjestystä, ylläpitää yleistä järjestystä ja turvallisuutta sekä ehkäistä ja estää ennalta rikoksia, selvittää niitä ja saattaa ne syyteharkintaan. Poliisitoimen yhteiskunnallinen vaikuttavuus toteutuu kun ihmisten kokema turvallisuuden tunne säilyy hyvänä ja poliisiin toimintaan luotetaan. Ihmisten turvallisuudesta huolehtiminen ja kansalaisten yhdenvertainen kohtelu edellyttää sitä, että kiireellinen poliisiapu on saatavissa, rikosten selvitystaso pysyy hyvänä ja poliisin lupahallinto toimii asiakaslähtöisesti. Poliisitoimi rakentaa osaltaan kilpailukykyistä yhteiskuntaa ja varmistaa ihmisten tasavertaisen kohtelun.

Poliisin yhteiskunnallista vaikuttavuutta kuvaavien muuttujien perusteella maamme turvallisuus on kehittynyt myönteiseen suuntaan. Rikoslakirikosten määrä oli noin 480 000 rikosta. Liikenne rikoksia ja rattijuopumuksia oli selvästi edellisvuotta vähemmän. Yleistä järjestystä ja turvallisuutta mittaava katuturvallisuusindeksi nousi 85,8:sta 92,1:een. Liikenneturvallisuusindeksin arvon oletetaan edelleen parantuvan. Poliisin ennaltaehkäisevällä työllä on onnistuttu luomaan edellytyksiä myönteiselle kehitysuunnalle.

Taulukko 1. Poliisitoimen yhteiskunnallinen vaikuttavuus

Poliisitoimen yhteiskunnallinen vaikuttavuus	toteuma 2011	toteuma 2012	toteuma 2013
Rikoslakirikosten määrä, enintään	525 725	484 412	480 712
Katuturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100)	78,7	85,8	92,1
Liikenneturvallisuusindeksin arvo, vähintään (1999=100)	145,1	165,3	175,3
Kansalaisten kokema turvallisuuden tunne, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4) 1=erittäin vakava, 2=melko vakava, 3= ei kovin vakava, 4=ei lainkaan vakava	-	3,40	-

Kansalaisten luottamus poliisin toimintaan, keskiarvo vähintään (asteikko 1-4) 1=erittäin vähän, 2=melko vähän, 3= melko paljon, 4=erittäin paljon	-	3,00	-
--	---	------	---

Poliisin yhteiskunnallista vaikuttavuutta toteuttavissa toiminnallisissa tulostavoitteissa onnistuttiin hyvin vuonna 2013. Tavoitteiden toteutumista kuvataan tarkemmin Poliisihallitus- kirjanpitoyksikön toimintakertomuksessa.

Kansalaisten turvallisuuden tunnetta mitataan joka toinen vuosi tehtävän Poliisibaro-metri -tutkimuksen kysymyksellä rikollisuusongelman vakavuudesta ihmisten lähiympäristössä. Vuoden 2012 poliisibaro-metrin mukaan rikollisuusongelmaa pidettiin aiempaa vähemmän vakavana ja kehityssuunnan jatkumisesta saadaan tietoa vuonna 2014 tehtävästä poliisibaro-metrasta.

Vuonna 2013 tehdyn Tiedebarometrin mukaan kansalaisten luottamus poliisiin on säilynyt vakaana. Kansalaisista 33 % tunsu hyvin suurta ja 53 % melko suurta luottamusta poliisiorganisaatiota kohtaan. Vuoden 2012 poliisibaro-metrin mukaan kansalaisista 48 % luotti poliisiin erittäin paljon ja 44 % melko paljon (keskiarvo 3,40).

Poliisitoimen toimintamomentilta palkattujen poliisimiesten määrä oli vuoden 2013 lopussa 7 490 henkilötyövuotta. Lisäksi noin 60 vastavalmistunutta poliisia palkattiin määräaikaikaisesti työttömyysmäärärahoilla. Poliisihallinnon henkilöstön kokonaismäärä oli vuoden 2013 lopussa noin 10 219 henkilötyövuotta. Poliisin perustutkintokoulutuksesta valmistui vuonna 2013 noin 326 poliisia. Vastavalmistuneiden poliisien työllistymismahdollisuuksien odotetaan paranevan vuoden 2014 aikana.

Ministeriön poliisiosaston keskeisimpiä tehtäviä vuonna 2013 olivat poliisin toimialan strateginen suunnittelu ja poliisihallintoon suuntautuva tulosohjaus. Kokonaisuuteen sisältyy ministeriötason lainsäädäntövalmistelu sekä EU-tason ja muun kansainvälisen poliisiyhteistyön kehittäminen. Ministeriön ja Poliisihallituksen välisessä vuoden 2013 tulossopimuksessa poliisitoimelle asetetuissa pidemmän aikavälin strategisissa tavoitteissa ja toiminnallisissa tulostavoitteissa on edetty myönteiseen suuntaan.

Poliisiosasto on ollut aktiivinen sisäisen turvallisuuden ohjelman valmistelussa ja toimenpiteiden käynnistämisessä ja vaikuttanut erityisesti vakavan parisuhde- ja läheisväkivallan estämiseksi kehitetyn riskinarviointimenetelmän (MARAK) käytön laajentamiseen. Turvallisuusriskien ennalta ehkäisemiseksi poliisiosaston johdolla valmisteltiin vuonna 2013 poliisin ennalta estävän toiminnan kokonaisstrategia, jossa otetaan huomioon väkivallan vähentäminen, verkostoyhteistyön tehostaminen, tietojohtoisuuden vahvistaminen ja sosiaalisen median hyödyntäminen sekä muut kokonaisuuden kannalta tärkeät osatekijät. Poliisin ennalta estävän työn visioksi valittiin: "Vähemmän rikoksia ja enemmän turvallisuutta - yhdessä ennakoivasti toimien". Poliisiosasto on vastannut myös perhe- ja lastensurmien ennaltaehkäisyyn liittyvien viranomaisten välisen tiedonvaihdon parantamista koskevien esitysten valmistelusta.

Liikenneturvallisuuden parantamista koskevan valtioneuvoston periaatepäätöksen toimeenpano-ohjelman toimenpiteiden toteuttamista on ohjattu. Poliisin liikennevalvontastrategiaa on uudistettu kehittämällä liikenne- ja viestintäministeriön kanssa asetettavia

liikenneturvallisuuden yhteisiä tulostavoitteita, liikennevalvonnan uusien toimintatapojen ja teknisten valvontamenetelmien hyödyntämistä älyliikennestrategian mukaisesti sekä liikenneturvallisuuden parantamiseen tähtääviä muita keskeisiä asioita.

Itäliikkuvuuden kasvun ja EU:n ja Venäjän välillä mahdollisesti sovittavan viisumivapauden poliisitoiminnallisia ja resurssivaikutuksia on arvioitu yhteistyössä Poliisihallituksen kanssa. Turvapaikkakäsittelyyn liittyvien vastuiden kehittämistarpeita tarkasteleva työryhmä aloitti työskentelynsä vuonna 2013.

Poliisin hallintorakennemuutoksen kolmannen vaiheen toimeenpano oli vuonna 2013 leimaa-antava piirre koko poliisihallinnossa siirryttäessä uuteen organisaatioon 1.1.2014 lukien. Vuoden alkupuolella poliisin hallintorakennemuutosta selvittävä hanketyöryhmä teki esityksensä täydentävistä päälinjauksista. Poliisiosastolla valmisteltiin uudistuksen edellyttämät säädösmuutokset sekä huolehdittiin muista uudistuksen täytäntöönpanon edellyttämistä ministeriötason tehtävistä.

Säädösvalmistelu

Ministeriön lainsäädäntösuunnitelman täytäntöönpano on edennyt tavoitteiden mukaisesti aikataulussa. Hallitusohjelmaan perustuvien hankkeiden, kuten yksityisen turvallisuusalan lisäksi on valmisteltu muun muassa poliisin hallintorakenteen uudistusta koskeva hallituksen esitys sekä siihen liittyvä Poliisiammattikorkeakoulua koskeva lainsäädännön kokonaisuudistus. Aselainsäädännön sekä rahapelejä ja arpajaisvalvontaa koskevan lainsäädännön kehittämistä on jatkettu. Rahapelaamisen valvonnan kehittämisessä poliisiosasto on osallistunut aktiivisesti EU-tason ja kansainväliseen toimintaan. Poliisiosasto on huolehtinut hallitusohjelmakirjauksen mukaisesta legaalimonopoliin perustuvan politiikan valmistelusta.

Kansainvälinen yhteistyö

Kansainväliseen yhteistyöhön liittyvät tehtävät on hoidettu onnistuneesti. EU:n ja muun kansainvälisen poliisiyhteistyön kehittämiseen liittyvää ennakkovaikuttamista on tehostettu erityisesti tiedonvaihdon parantamiseksi sekä EU:n ja kolmansien maiden välisen yhteistyön kehittämiseksi. Suomi on muun muassa rekrytoinut lainvalvonta-alan kansallisen asiantuntijan komission poliisiyhteistyötä ja Europolin ja Cepolin suhteita käsittelevään yksikköön.

Ministeriön edustajat osallistuivat aktiivisesti EU:n neuvoston työryhmien työskentelyyn samoin kuin YK:n ja Euroopan neuvoston sekä OECD/FATF eri foorumien työskentelyyn. Poliisiosasto vaikutti tuloksellisesti Euroopan komission antamaan Euroopan poliisiviraston (Europol) oikeusperustaa säätelevään ehdotukseen. Poliisiosasto osallistui aktiivisesti EU:n uuden toimintapoliittisen syklin valmisteluun sekä vei eteenpäin Suomen ja Ranskan yhteishanketta tiedonvaihdon tehostamisesta. Poliisiosasto valmisteli YK:n huumausainetoimikunnassa (CND) hyväksytyyn Suomen päätöslauselmaehdotuksen.

1.2.3 Rajaturvallisuus ja merelliset turvallisuustehtävät

Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallisina vaikuttavuustavoitteina on ylläpitää rajaturvallisuutta, varmistaa sujuva rajaliikenne, tuoda viranomaisapua rajaseudun ja rannikon harvaan asutuille alueille, lisätä merellistä turvallisuutta ja osallistua sotilaalliseen maanpuolustukseen. Nämä vaikuttavuustavoitteet tuotetaan kustannustehokkaasti maalla, merellä ja ilmassa vaikeissakin luonnonoloissa myös yhteiskunnan kaikissa häiriötilanteissa ja poikkeusoloissa.

Taulukko 2. Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus

	2011	Toteuma 2012	Tavoite 2013	Toteuma 2013
Yhteiskunnallinen vaikuttavuus (ind)	104	106	107	106
Vaikuttavuus (ind)	95	96	95	96
- Rajaturvallisuuden ylläpitäminen	3,9	3,9	3,9	3,9
- Sujuvan rajaliikenteen varmistaminen	4,3	4,6	4,6	4,6
- Viranomaisavun tuominen rajaseudun ja rannikon harvaan asutuille alueille	4,1	3,9	3,4	4,0
- Merellisen turvallisuuden lisääminen	4,3	4,3	4,2	4,4
- Sotilaalliseen maanpuolustukseen osallistuminen	3,8	3,9	3,8	3,8
Kustannusvaikuttavuus (ind)	113	116	120	115
- Painotetut suoritteet (1000 kpl)	111 958	115 700	114 801	115 964
- Kustannukset (milj. euroa)	239,7	245,7	244,8	253,3

Rajavartiolaitoksen yhteiskunnallinen vaikuttavuus pysyi vuoden 2012 tasolla. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden kokonaistunnusluku pysyi ennallaan, vaikka kustannusvaikuttavuudessa tapahtui pientä heikentymistä. Suunniteltua nopeampi kustannusten nousu johtui kokonaan kolmen Telkkä-luokan vartiolaivan myynnistä, josta syntyi yli 9,6 miljoonan euron myyntitappio. Ilman myynti-tappiota Rajavartiolaitoksen kustannusvaikuttavuus olisi ollut huomattavasti parempi ja myös yhteiskunnallinen vaikuttavuus olisi parantunut.

Rajaturvallisuus pysyi kokonaisuudessaan vuoden 2012 tasolla. Muutoksia tapahtui rajatarkastusten laadussa, joka parani. Vastaavasti rajatapahtumien estämis- ja paljastamisprosentit laskivat. Kaikissa edellä mainituissa mittareissa yksittäisillä epäonnistuneilla tapauksilla on merkittävä heikentävä vaikutus mittarin arvoon.

Rajanylitysliikenteen sujuvuudessa ei ole kokonaisuudessaan tapahtunut suuria muutoksia. Sujuvuutta kuvaava Rajavartiolaitoksen toimista aiheutuva odotusaika rajatarkastukseen kasvoi hiukan, mikä johtui pääosiltaan vuoden 2013 aikana käynnistyneistä infrastruktuurikehitystöistä Kaakkois-Suomen rajanylityspaikoilla (Vaalimaa, Nuijamaa ja Imatra).

Rajavartiolaitoksen osallistuminen rajaseudun ja rannikon harvaan asuttujen alueiden viran-omaispalvelujen tuottamisessa pysyi vuoden 2012 tasolla. Partiotuntimäärä itära-

jalla on vähentynyt, koska voimavaroja on vähennetty Rajavartiolaitoksen talouden sopeuttamisohjelman mukaisesti. Poliisi ja virka-aputehtävien määrä kasvoi vuodesta 2012 noin 16 % (kokonaismäärä 576 tapausta).

Merellisen turvallisuuden tilanne on pysynyt vuoden 2012 tasolla. Rajavartiolaitoksen osuus meripelastustehtävien suorittajana on säilynyt lähes ennallaan. Aluspäästötapausten määrä suhteessa liikennemäärään laski, jatkaen näin pidempiaikaista kehitysuuntaa. Meripelastusavun saapuminen onnettomuuspaikalle tavoiteajassa parani huomattavasti. Noin 80 % apu voitiin osoittaa alle 30 minuutissa, kun tavoiteaikana on tunti.

Rajavartiolaitoksen kyky osallistua sotilaallisen maanpuolustuksen pysyi vuoden 2012 tasolla. Vähäistä heikkenemistä tapahtui suunnitelmavalmiuden ja koulutuksen osalta. Syinä tähän olivat rajajoukkojen kokoonpanojen uudistamisprosessi sekä reserviläiskoulutuksen vähäinen määrä vuosina 2012 ja 2013.

Rajavartio-osaston toimenpiteet

Rajavartio-osasto on osallistunut aktiivisesti Valtioneuvoston ja sisäasiainministeriön EU-Venäjä viisumivapausselvityksen valmisteluun. Sisäasiainministeriö asetti laaja-alaisen työryhmän selvittämään itäliikkuvuuden kasvun ja mahdollisen viisumivapauden vaikutuksia ja resurssitarpeita. Selvityksen valmisteluun osallistuvat ministeriöt ja virastot. Valmistelua johtaa rajavartio-osasto. Selvitys valmistuu syksyllä 2014.

Hallitus myönsi kehyspäätöksessään Rajavartiolaitokselle noin 13 milj. euron pysyvän lisäyksen kasvavan rajanylitysliikenteen hallintaan. Lisämäärärahalta voidaan toimeenpanna hallituskaudelle suunniteltu kehittäminen sekä henkilöstölisäykset kaakkoisrajan rajanylityspaikoilla ja pääkaupunkiseudulla. EU:n naapurisuusohjelman rahoitus lisää mahdollisuuksia kohdentaa nyt myönnettyä lisärahoitusta itärajan muiden rajanylityspaikkojen kehittämiseen. Rajavartiolaitos päivittää vuoden 2014 aikana suunnitelman itärajan rajanylityspaikkojen jatkokehittämisen ja resurssitarpeista.

Rajavartio-osasto valmisteli Euroopan Unionin sisäisen turvallisuuden rahaston hyödyntämisen Suomen rajaturvallisuusjärjestelmän kehittämisessä yhteistoiminnassa vastuviranomaisen, ulkoministeriön, valtiovarainministeriön ja sisäasiainministeriön muiden osastojen kanssa. Rajavartio-osasto osallistui myös rahaston kansallisen lainsäädännön valmisteluun.

Rajavartiolainsäädännön kokonaisuudistus jaettiin kahteen vaiheeseen. Joulukuussa 2013 vahvistettiin muutokset lakiin Rajavartiolaitoksen hallinnosta ja lakiin henkilötietojen käsittelystä Rajavartiolaitoksessa. Rajavartiolain ja eräiden siihen liittyvien muiden lakien muutosten käsittely tapahtuu vuoden 2014 aikana.

Rajavartio-osasto on osallistunut eurooppalaista rajanylitysrekisteriä (EES) ja luotettujen matkustajien ohjelmaa (RTP) koskevien EU säännösten valmisteluun. Molemmat hankkeet ovat Suomelle tärkeitä kasvavan rajanylitysliikenteen hallitsemiseksi erityisesti EU-Venäjä viisumivapauden toteutuessa. Säästöjen valmistelu jatkuu vuonna 2014.

Merellisten onnettomuus- ja uhkatilanteiden johtovastuun keskittämistä selvitettiin yhteistoiminnassa ympäristöministeriön ja Suomen ympäristökeskuksen kanssa. Työ jatkuu vuonna 2014.

Rajavartiolaitoksen talouden sopeuttamisohjelma vahvistettiin 2013 tammikuussa. Sopeuttamistoimista päätettiin vuoden 2013 aikana ja toteutus on edennyt pääosin suunnitellussa aikataulussa.

1.2.4 Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ohjaus

Pelastustoimi

Pelastustoimi huolehtii väestön ja yhteiskunnan turvallisuudesta tavoitteena kaikkien saatavilla olevat pelastustoimen palvelut sekä tehokas toiminta onnettomuus- ja muissa häiriötilanteissa. Tavoitteena on myös, että jokainen tuntee vastuunsa omasta, läheistensä ja yhteiskunnan turvallisuudesta sekä osaa toimia eri häiriö- ja uhkatilanteissa.

Sisäasiainministeriö johtaa, ohjaa ja valvoo pelastustointia sekä sen palvelujen saatavuutta ja tasoa, huolehtii pelastustoimen valtakunnallisista valmisteluista ja järjestelyistä, sovittaa yhteen eri ministeriöiden ja toimialojen toimintaa pelastustoimessa ja sen kehittämisessä sekä huolehtii muista sisäasiainministeriölle säädetyistä tehtävistä. Sisäasiainministeriö vastaa Pelastusopiston tulohajauksesta.

Kunnat vastaavat pelastustoimesta yhteistoiminnassa pelastustoimen alueilla. Pelastustoimen alueita on 22. Pelastustoimen alueeseen kuuluvilla kunnilla tulee olla sopimus pelastustoimen järjestämisestä. Pelastuslaitokset hoitavat pelastustoimen tehtävät alueellaan. Vapaaehtoiset palokunnat, laitospalokunnat, tehdaspalokunnat ja sotilaspalokunnat (sopimuspalokunnat) osallistuvat pelastustoimen tehtävien hoitamiseen alueen pelastustoimen kanssa tekemänsä sopimuksen mukaisesti.

Osana rakennepoliittista ohjelmaa hallitus päätti, että pelastustoimen aluejakoa uudistetaan vähentämällä pelastustoimen alueiden määrää nykyisestä 22:sta 11 alueeseen. Uusien pelastustoimen alueiden on tarkoitus aloittaa toimintansa vuoden 2016 alusta. Vuonna 2013 pelastustoimen rakenneuudistuksen seurantaryhmän asettamisen valmistelu aloitettiin. Ryhmän tavoitteena on seurata ja edistää pelastustoimen järjestelmän uudelleenorganisointia. Seurantananke asetettiin 7.1.2014.

Pelastustoimen keskeisenä yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on vähentää onnettomuuksia, erityisesti tulipaloja ja niistä aiheutuvia henkilö- ja omaisuusvahinkoja. Onnettomuuksien tapahtuessa pelastustoimen tehtävänä on antaa kiireellistä ja tehokasta apua sekä pyrkiä pienentämään onnettomuuksista aiheutuneita vahinkoja.

Taulukko 3. Pelastustoimen yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tunnusluvut

Tunnusluku	2011 toteuma	2012 toteuma	2013 tavoite	2013 toteuma
Tulipalojen määrä, enintään (pl. maastopalot) (kpl)	11 967	10 792	11 000	10 655
- josta rakennuspalot (ml. rakennuspalovaarat) ¹	6 013	5 906	5 400	5 727
Palokuolemien määrä, 5 vuoden keskiarvo, enintään ²	89	88	78	79
Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien keskimääräinen toimintavalmiusaika, enintään	9:27	9:25	9:20	9:36
Luottamus pelastustoimeen, % väestöstä	96,0	-	-	-

Tulipalojen määrä (pois lukien maastopalot) väheni edellisistä vuosista ja enimmäismääräksi asetettu tavoite saavutettiin. Pelastuslaitosten tietoon tuli vuonna 2013 noin 13 600 tulipaloa, joista noin viidennes oli maastopaloja (noin 2 900) ja vajaa viidennes liikennevälinepaloja (noin 2 300). Vuonna 2013 rakennuspaloja oli runsas 5 700, mikä on noin 300 rakennuspaloa vähemmän edellisten vuosien keskiarvoon verrattuna. Arvioidut omaisuusvahingot vuonna 2013 (126 milj. euroa) vähenivät noin 8 milj. eurolla verrattuna vuosien 2010–2012 keskiarvoon.

Palokuolemien määrälle asetettua viiden vuoden keskiarvotavoitetta ei saavutettu, mutta keskiarvo väheni edellisestä vuodesta merkittävästi. Vuonna 2013 palokuolemia oli 58, mikä on historiallisen vähän. Pitkän ajan keskiarvo on ollut noin 100 palokuollutta vuodessa. Lähes kaikki palokuolemat tapahtuivat rakennuspaloissa. Yhtenä merkittävänä syynä palokuolemien määrän vähenemiselle on se, että hoitolaitosten turvallisuuden eteen on tehty merkittävästi työtä koko 2000-luvun ajan. Myös itsestään sammuvat savukkeet ovat mitä ilmeisimmin osaltaan vähentäneet palokuolemia. Tulipaloissa tapahtui myös vähemmän vakavia loukkaantumisia kuin aikaisempina vuosina.

Pelastuslaitosten kiireellisten tehtävien keskimääräinen toimintavalmiusaika nousi 11 sekunnilla edellisestä vuodesta eikä asetettua tavoitetta saavutettu. Keskimääräisen toimintavalmiusajan nousulle ei ole annettavissa yksiselitteistä syytä.

Vuonna 2013 pelastuslaitoksilla oli yhteensä noin 107 000 pelastus- ja avunantotehtävää, joista kiireellisiksi oli luokiteltu noin 78 000 tehtävää. Tehtävien määrä vähentyi noin 4 200 tehtävällä vuosien 2012–2010 keskiarvosta. Kiireellisten tehtävien määrä laski edellisiin vuosiin verrattuna noin 5 000 tehtävällä ja kiireettömien tehtävien määrä nousi noin 800 tehtävällä.

¹ Lähde: Pelastusopisto

² Tunnusluvussa on siirrytty käyttämään viiden vuodenkeskiarvoa, joka vuosikohtaisia lukuja paremmin kertoo kehityksen suunnasta ja siksi soveltuu paremmin seurannassa käytettäväksi.

Automaattisten paloilmoitinlaitteiden tarkistus- ja varmistustehtävien määrää on pyritty vähentämään laskuttamalla erheellisistä ilmoituksista aiheutuneita kustannuksia kiinteistöiltä. Vuonna 2013 tehtäviä oli noin 19 000, mikä on noin 3 300 tehtävää vähemmän kuin ennätysvuonna 2010. Määrä on pudonnut selkeästi, vaikka samaan aikaan hätäkeskuksiin kytkettyjen paloilmoittimien määrä on noussut.

Kansalaisten käsityksiä ja tietoja pelastustoimesta selvitetään sisäasiainministeriön joka kolmas vuosi teettämällä tutkimuksella. Seuraavan kerran tutkimus tehdään vuonna 2014.

Sisäasiainministeriö antoi vuonna 2012 uuden pelastustoimen toimintavalmiuden suunnitteluohjeen. Suunnitteluohjeen toimeenpanon tukemista jatkettiin vuonna 2013 muun muassa järjestämällä pelastuslaitoksille koulutusta ohjeen sisällöstä ja soveltamisesta.

Pelastuslain 29 §:n mukaan alueen pelastustoimi päättää palvelutasosta kuntia kuultuaan. Päätöksessä on selvitettävä alueella esiintyvät uhat, arvioitava niistä aiheutuvat riskit, määriteltävä toiminnan tavoitteet ja käytettävät voimavarat sekä palvelut ja niiden taso. Palvelutasopäätökseen tulee myös sisältyä suunnitelma palvelutason kehittämisestä. Sisäasiainministeriö antoi vuonna 2013 ohjeen palvelutasopäätöksen sisällöstä ja rakenteesta. Ohjeen tarkoituksena on ohjata alueen pelastustoimen palvelutasopäätösprosessia ja määritellä, millainen on palvelutasopäätöksen rakenne ja sisältö.

Hallitusohjelmaan perustuen vuonna 2012 asetettiin työryhmä selvittämään mahdollisuutta luopua yleisestä väestönsuojien rakentamisvelvoitteesta. Työryhmä sai työnsä valmiiksi keväällä 2013 ja työryhmän selvitys luovutettiin määräajassa ministeriölle.

Selvitys väestönsuojien rakentamista koskevien pelastuslain säännösten vaikutuksista suojien rakentamisen määrään ja kustannuksiin sekä asuntojen hintaan valmistui vuonna 2013.

Sisäasiainministeriö kutsui selvityshenkilön, jonka tehtävänä on laatia suunnitelma pelastustoimen tutkimus- ja kehittämiskeskuksen perustamiseksi. Tavoitteena on pelastustoimen tutkimus- ja kehittämistoiminnan vahvistaminen. Selvityshenkilön tehtävänä on kartoittaa nykytila, laatia ehdotus tutkimus- ja kehittämiskeskuksen toiminta-ajatukseksi ja tehtäviksi sekä verkosto-organisaation toimintatavaksi ja ehdotus keskuksen ohjausjärjestelmästä ja resursoinnista. Selvityshenkilö aloitti toimintansa 1.5.2013 ja selvitystyön määräaika on 30.4.2014.

Pelastustoimen henkilöstön lisä- ja täydennyskoulutuksen tarpeita selvittänyt työryhmä sai työnsä valmiiksi vuonna 2013. Työryhmä luovuttaa raporttinsa ministeriölle vuonna 2014.

Sisäasiainministeriö käynnisti vuonna 2013 kokonaisselvityksen pelastustoimen vapaaehtoisen ja sivutoimisen henkilöstön koulutusjärjestelmän nykytilasta ja kehittämistarpeista. Työ jatkuu vuonna 2014.

Sisäasiainministeriö asetti 1.2.2013 hankkeen selvittämään Pelastusopiston opiskelijoiden opintososiaalisten etujen järjestämismahdollisuuksia ja niiden vaikutuksia Pelastusopiston toimintaan. Työryhmä arvioi etuuksien leikkauksista aiheutuvia vaikutuksia opiskelijoille, Pelastusopistolle ja opintotuen määrään. Työryhmä ehdotti, että Pelastusopiston opintososiaaliset edut säilytetään toistaiseksi ennallaan.

Onnettomuuksien ja vahinkojen määrää kuvaavien tunnuslukujen kehittäminen aloitettiin vuonna 2013. Työ jatkuu vuonna 2014.

Hätäkeskustoiminta

Hätäkeskuspalvelujen tuottamista varten on sisäasiainministeriön alainen Hätäkeskuslaitos. Sisäasiainministeriö ohjaa ja valvoo Hätäkeskuslaitosta. Sisäasiainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö vastaavat yhteistyössä Hätäkeskuslaitoksen toiminnallisesta ohjauksesta.

Hätäkeskustoiminnan yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on, että Suomessa on vuonna 2015 yhtenäinen, verkottunut ja luotettava valtakunnallinen Hätäkeskuslaitos, joka ensimmäisenä lenkinä vastaa avun tarpeeseen viipymättä ja ammattitaitoisesti.

Itä- ja Kaakkois-Suomen hätäkeskus aloitti toimintansa Kuopiossa joulukuussa 2012. Pohjois-Suomen ja Lapin alueen hätäkeskuspalvelut on hoidettu yhdestä pisteestä Oulusta marraskuusta 2011 alkaen. Helsingin hätäkeskuksen toiminnot on siirretty Keravalle samoihin tiloihin Itä- ja Keski-Uudenmaan hätäkeskuksen kanssa. Pirkanmaan ja Satakunnan hätäkeskukset yhdistettiin Poriin vuonna 2013. Vuonna 2014 yhdistetään loput hätäkeskukset.

Hallitusohjelman mukaisesti sisäasiainministeriö asetti 22.12.2011 arviointiryhmän arvioimaan hätäkeskusuudistuksen toteutumista. Arviointiryhmä koostui hallituspuolueiden edustajista. Ryhmää avustivat virkamiesasiantuntijat. Arvioinnissa tarkasteltiin ensisijaisesti hätäkeskuspalvelujen laatua, asiantuntemusta ja toimintavarmuutta. Arviointiryhmä antoi raporttinsa kesäkuussa 2013. Ryhmän arvion mukaan kokonaisuutena arvioiden toteutetussa hätäkeskusuudistuksessa on onnistuttu parantamaan hätäkeskustoiminnan tasoa. Arviointiryhmä esitti jatkotoimenpiteitä hätäkeskustoiminnan näkökulmasta viranomaistoiminnan kokonaisuuden toimivuuden edistämiseksi. Hätäkeskusuudistus on myös johtanut koko viranomaisketjun eli pelastustoimen, poliisin ja sosiaali- ja terveystoimen toimintatapojen kehittämiseen ja toimintamallien valtakunnalliseen yhdenmukaistamiseen.

Hätäkeskuslaitoksen palveluja käyttävien viranomaisten toimintamallien yhteensovittamista seurattiin Hätäkeskuksen valtakunnallisen yhteistyöryhmän kokouksissa. Pelastustoimi on ottanut käyttöön yhteisesti sovitut kutsu- ja yksikkötunnukset. Pelastustoimi osallistui Hätäkeskuslaitoksen valtakunnallisen yhteistyöryhmän työskentelyyn.

Taulukko 4. Häätäkeskustoiminnan yhteiskunnallisen vaikuttavuuden tunnusluvut

Tunnusluku	2011 toteuma	2012 toteuma	2013 tavoite	2013 toteuma
Hätäpuheluun vastataan 10 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	91	92	90	93
Hätäpuheluun vastataan 30 sekunnissa (%:ssa hätäpuheluista)	96	97	95	96
Hätäkeskustietojärjestelmän toimintavarmuus (käyttöaste), (%)	100	100	100	100

Hätäkeskuksen vastausnopeus hätäpuheluihin kuvaa resursoinnin onnistumista. Tämän tunnusluvun laskennassa jaettavana käytetään tavoiteajassa (10 ja 30 s.) vastattujen hätäpuhelukojen määrää. Jakajana on järjestelmään kytkeytyneiden hätäpuhelukojen määrä, poisluettuna ne joissa soittaja on luopunut alle 10 sekunnissa.

Hätäkeskuslaitoksen tietoteknisissä toiminnoissa ei ole ajalla 1.1. – 31.12.2013 ilmennyt mitään sellaista vikaa, että hätäilmoitusten vastaanotto ja tehtävien välittäminen ei olisi varajärjestelyin onnistunut.

Säädösvalmistelu

Vuonna 2012 hyväksytty laki vaaratiedotteista tuli voimaan 1.6.2013. Lain keskeisenä tavoitteena on parantaa kielellisten oikeuksien toteutumista ja selkeyttää tiedottamiseen liittyvää terminologiaa. Laissa määritellään myös tiedottamisen kanavat sekä viranomaiset, jotka voivat antaa vaaratiedotteita. Sisäasiainministeriö julkaisi vuoden 2013 aikana vaaratiedotteista annetun lain soveltamisen tueksi Vaaratiedoteoppaat suomen ja ruotsin kielillä sekä kolmella saamen kielellä.

Vuonna 2012 alkaneen nuohousta koskevan pelastustoimen lainsäädännön muutostarpeita selvittävän esiselvityshankkeen työtä jatkettiin vuonna 2013. Hankkeessa karotetaan nykytilanne nuohouspalvelujen järjestämisessä sekä arvioidaan voimassa olevan sääntelyn toimivuutta ja mahdollisia muutostarpeita. Yksityiskohtaisempi vaihtoehtojen ja vaikutusten arviointi tehdään mahdollisessa jatkotoimenpiteenä asetettavassa lainsäädäntöhankkeessa. Hankkeessa ei käsitellä ilmanvaihtokanavien ja -laitteiden huoltoa ja puhdistusta. Valmistelun aikana kuullaan eri asiantuntijoita ja sidosryhmiä. Työ jatkuu vuonna 2014.

Sisäasiainministeriön asetus erityistä vaaraa aiheuttavien kohteiden ulkoisesta pelastussuunnitelmasta annetun sisäasiainministeriön asetuksen muuttamisesta annettiin ja tuli voimaan vuonna 2013.

Kansainvälinen yhteistyö ja sidosryhmäyhteistyö

Suomen ja Viron välinen pelastuspalvelusopimus saatiin vuoden 2013 aikana allekirjoitusvalmiiksi. Sopimus koskee onnettomuuksien ehkäisemistä, niihin varautumista ja pelastustoimintaa. Pelastuspalvelusopimuksen tarkoituksena on ensisijaisesti suojella ihmisiä ja ympäristöä sekä omaisuutta. Sopimuksessa on määräykset osapuolten toi-

mivaltaisista viranomaisista ja yhteyspisteistä, onnettomuuksista ilmoittamisesta, keskinäisestä avunannosta sekä osapuolten yhteisistä toimenpiteistä. Sopimus allekirjoitettiin tammikuussa 2014.

Sisäasiainministeriön edustajat osallistuivat vuonna 2013 Euroopan parlamentin ja neuvoston päätöksen unionin pelastuspalvelumekanismista (EU/2011/2079) valmisteluun. Säädöksen tavoitteena on parantaa pelastuspalveluyhteistyötä ja -avunantoa suurissa hätätilanteissa sekä säätää EU:n pelastuspalveluyhteistyön rahoituksesta vuosina 2014–2020. Pelastuspalvelumekanismipäätös tulee voimaan 1.1.2014. Kansainvälisen avun vastaanottamiseen tarvittavan suunnitelman laatiminen käynnistettiin.

Suomi lähetti kansainvälisen pelastustoiminnan operaatioihin yhteensä 14 henkilöä vuoden 2013 aikana. Lisäksi yksi kansallinen asiantuntija oli sijoitettuna Euroopan komission humanitaarisen avun ja pelastuspalvelun pääosastolle.

Sisäasiainministeriön edustajat osallistuivat 17.–19.9.2013 Norjassa järjestettyyn Barents Rescue -harjoitukseen. Harjoitus on Suomen, Ruotsin, Norjan ja Venäjän välinen pelastusharjoitus, joka järjestetään joka toinen vuosi ja joka perustuu Barentsin pelastuspalvelusopimukseen. Harjoituksessa testattiin kansainvälisen pelastuspalveluavun pyytämistä ja vastaanottoa ja niitä välittäviä hälytysjärjestelmiä sekä harjoiteltiin kansainvälisten pelastusmuodostelmien yhteistoimintaa erilaisissa vakavissa onnettomuustilanteissa. Seuraavan, Suomessa vuonna 2015 järjestettävän harjoituksen valmistelu käynnistyi vuonna 2013.

Pelastustoimi osallistui useisiin valtakunnallisiin turvallisuutta edistäviin kampanjoihin, joita olivat muun muassa Paloturvallisuusviikko, Päivä paloasemalla, Pohjoismainen palovaroitinpäivä 1.12., 112-päivä, kotitapaturmakampanja ja erityisesti peruskoulun 8-luokkalaisille suunnattu Nou Hätä -kampanja.

Sisäasiainministeriön pelastusosaston edustajat osallistuivat lukuisien pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan koti- ja ulkomaisten verkostojen, yhteistyöryhmien ja sidosryhmien toimintaan.

1.2.5 Maahanmuuttohallinnon ohjaus

Sisäasiainministeriö vastaa maahanmuuttohallinnon ohjauksesta ja valvonnasta sekä erikseen ministeriölle säädettävistä maahanmuuttohallinnon tehtävistä. Ministeriön alaisena hallintoviranomaisena toimii Maahanmuuttovirasto, joka käsittelee ja ratkaisee maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen sekä Suomen kansalaisuuteen liittyviä asioita sekä vastaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta ja suunnittelusta.

Maahanmuuttohallinnolle asetettujen yhteiskunnallisten vaikuttavuustavoitteiden mukaisesti maahanmuuttopolitiikalla edistetään Suomen kansainvälistä kilpailukykyä sekä tuetaan suvaitsevan, turvallisen ja monimuotoisen Suomen rakentamista. Lainsäädän-

töä uudistetaan ottaen huomioon työvoiman tarve, maahanmuuttajien moninaiset lähtökohdat ja tarpeet sekä kansainväliset velvoitteet. Vahvistetaan laittoman maahanmuuton ja ihmiskaupan vastaista toimintaa laaja-alaisen viranomaisyhteistyön ja verkostoitumisen kautta. Varmistetaan kansainvälisen suojelun velvoitteiden toteutuminen turvapaikkamenettelyssä ja vastaanotossa. Panostetaan kiintiöpakolaisten ja oleskeluluvan saaneiden turvapaikanhakijoiden kuntaan siirtymisen nopeutumiseen.

Maahanmuuttohallinnolle on asetettu keskeisten maahanmuutto- ja kansalaisuushakemusten käsittelylle tavoiteajat (kokonaiskäsittelyaika; kaikki hakemuskäsittelyyn osallistuvat viranomaiset: UM, Poliisi, Maahanmuuttovirasto ja TEM (työntekijät, elinkeinonharjoittajat)). Vuonna 2013 kaikissa seurantakohteissa käsittelyajat lyhenivät edellisestä vuodesta. Seurantakohteista tavoiteajat alitettiin opiskelijan oleskelulupien käsittelyssä. Sen sijaan muissa suoritteissa käsittelyaikatavoitteita ei saavutettu. On kuitenkin huomattava, että muun muassa turvapaikkaprosessin tehostumisen seurauksena turvapaikkahakemusten käsittelyajat ovat lyhentyneet selvästi kahden viime vuoden aikana.

Maahanmuuttovirastolle asetettujen tavoitteiden mukaisesti maahanmuuton lisääntyessä panostetaan maahanmuuttohallinnon lupaprosessien kehittämiseen. Päätöksentekoa tehostettaessa on myös varmistettava päätöksenteon laadun säilyminen hyvänä sekä päätösten oikeusvarmuus. Maahanmuuttovirastolle asetettuna yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on, että niiden muutoksenhakutuomioistuinten päätösten, joissa Maahanmuuttoviraston päätös kumotaan sillä perusteella, että virasto on tehnyt laintulkinta- tai menettelytapavirheen, on enintään 5 % valitusten kokonaismäärästä. Vuonna 2013 tämä tavoite saavutettiin. Edellä mainituilla perusteilla valitus hyväksyttiin 2 %:ssa tapauksista.

Lisäksi maahanmuuttohallinnon yhteiskunnallisena vaikuttavuustavoitteena on, että kuntiin sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa on enintään kaksi kuukautta. Kuntapaikkatilanne on edelleen vaikea eikä kuntapaikkoja ole riittävästi osoittaa kaikille niitä tarvitseville kiintiöpakolaisille ja oleskeluluvan saaneille turvapaikanhakijoille. Kuntaan sijoituksen odotusaikatavoitetta ei saavutettu. Kotouttamisasioiden ollessa työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla sisäasiainministeriön mahdollisuudet vaikuttaa kuntapaikkatilanteeseen ovat rajalliset.

Hallitusohjelmassa maahanmuuttohallinnolle on yhdeksi tavoitteeksi asetettu turvapaikkahakemusten käsittelyn nopeuttaminen. Vastaanoton kokonaiskustannuksia on tarkoitus sopeuttaa hakijoiden määrää ja käsittelyaikojen lyhenemistä vastaavasti. Kielteisestä turvapaikkapäätöksestä johtuvat käännytykset pyritään panemaan täytäntöön nykyistä nopeammin.

Hallitusohjelmaan perustuen sisäasiainministeriö asetti 28.11.2011 työryhmän maahanmuuttohallinnon tuloksellisuuden parantamiseksi. Työryhmän toimikausi on 1.12.2011–31.12.2014. Työryhmän työssä on tarkasteltu erityisesti viranomaisten välistä yhteistyön tehostamista, työn organisointia ja keinoja tehostaa turvapaikkapäätöksentekoa. Työryhmän työssä on käsitelty vastaanottokeskusten ohjauksen tehostamista sekä tarkasteltu myös vastaanottokeskusverkoston laajuutta. Vastaanottokeskusten majoituskapasiteettia on vähennetty sekä keskuksia lakkautettu. Lisäksi on tarkasteltu

oleskeluluvan saaneiden kuntasijoitusten tilannetta ja sijoitusten nopeuttamisen mahdollisuuksia sekä muutoksenhakuprosessin kestoa ja näiden vaikutuksia vastaanoton kustannuksiin.

Hallitusohjelmassa tavoitteeksi on asetettu tehostaa maahanmuuttoviranomaisten toimintaa siten, että valtionhallinnon menokehyksissä edellytetty toiminnan tehostamiseen liittyvä 20 milj. euron säästö ja hakijamäärien vähenemiseen liittyvä säästö (tämän hetken arvion mukaan 20 milj. euroa) turvapaikanhakijoiden vastaanotto toiminnan menoissa saavutetaan vuoteen 2015 mennessä. Vuoden 2013 loppuun mennessä turvapaikanhakijoiden vastaanottomenot ovat vähentyneet noin 34,4 milj. euroa vuoden 2010 tasosta.

Taulukko 5. Yhteiskunnallisen vaikuttavuuden indikaattorit

Tunnusluku	2011 to- teuma	2012 to- teuma	2013 tavoite	2013 to- teuma
Käsittelyaika keskimäärin (vrk)				
Maahanmuutto				
— työntekijän oleskelulupa (sis. TE-toimiston osapäätöksen)	108	110	65	90
— oleskelulupa, opiskelija	38	18	30	19
Kansainvälinen suojelu, kokonaiskäsittelyaika ilman muutoksenhakua				
— turvapaikka (kaikki)	263	250	134	190
— normaali menettely	370	332	190	259
— nopeutettu menettely	97	82	49	58
Kansalaisuushakemukset, kokonaiskäsittelyaika				
— kansalaisuushakemukset (kaikki)	373	381	265	317
Maahanmuuttoviraston päätösten pysyvyys muutoksenhaussa (%) ¹⁾	98,4	99,6	>95	98,0
Kuntaan sijoituksen odotusaika vastaanottokeskuksissa, keskimäärin enintään kk ²⁾	3,8	3,8	2,0	3,8

¹⁾ Tavoitteena on, että niiden muutoksenhakutuomioistuinten päätösten, joissa Maahanmuuttoviraston päätös kumotaan sillä perusteella, että virasto on tehnyt laintulkinta- tai menettelyvirheen on alle 5% valitusten kokonaismäärästä. Niitä päätöksiä, joissa Maahanmuuttoviraston päätös kumotaan olosuhteiden perusteella, ei oteta tässä huomioon.

²⁾ Oleskeluluvan myöntämiseen tiedoksisaannista kuntaan muuttoon kuluva aika.

Säädösvalmistelu

Laki ulkomaalaislain muuttamisesta (668/2013) ja laki ulkomaalaislain muuttamisesta annetun 68 §:n muuttamisesta (669/2013) tulivat voimaan 1.10.2013. Muutoksella pantiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/51/EU, jolla laajennetaan pitkään oleskelleiden kolmansien maiden kansalaisten asemasta annetun neuvoston direktiivin soveltamisala koskemaan myös kansainvälistä suojelua saavia henkilöitä.

Syksyllä 2013 annettiin hallituksen esitys ulkomaalaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseksi (HE 134/2013 vp). Eduskunta hyväksyi lakiehdotukset joulukuussa 2013. Lainmuutoksen taustalla oli Schengenin rajasäännöstö (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EY) N:o 562/2006 henkilöiden liikkumista rajojen yli koskevista yhteisön säännöstöstä). Muutoksella toteutettiin myös komission edellyttämä paluudirektiivin kansallisen täytäntöönpanon viimeistely sekä Euroopan unionin matkustusasiakirjapäätöksen edellyttämät muutokset.

Syksyllä 2013 annettiin myös hallituksen esitys ulkomaalaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamiseksi (HE 139/2013). Eduskunta hyväksyi lakiehdotukset joulukuussa 2013. Muutoksella panttiin kansallisesti täytäntöön yhdistelmälapadirektiivi (Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2011/98/EU kolmansien maiden kansalaisille jäsenvaltion alueella oleskelua ja työskentelyä varten myönnettävää yhdistelmälapaa koskevasta yhden hakemuksen menettelystä sekä jäsenvaltiossa laillisesti oleskelevien kolmansista maista tulleiden työntekijöiden yhtäläisistä oikeuksista).

EU:n ja Venäjän välillä tehtyä takaisinottosopimusta koskeva Suomen ja Venäjän välinen täytäntöönpanopöytäkirja tuli voimaan 10.3.2013 valtioneuvoston asetuksella (154/2013). Suomen ja Kosovon välinen takaisinottosopimus tuli voimaan 28.6.2013 valtioneuvoston asetuksella (54/2013).

Valtioneuvoston asetus kansalaisuudesta (293/2013) tuli voimaan 1.5.2013. Kansalaisuusasetuksella säädettiin muun muassa tarkemmin viranomaisten tehtävistä kansalaisuusasioiden vireillepanossa ja käsittelyssä.

Yhteinen eurooppalainen turvapaikkajärjestelmä on ollut yksi sisäasiainministeriön EUprioriteeteista Tukholman ohjelman hyväksymisestä lähtien. Yhteiseurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän myötä turvapaikkahakemusten käsittelyn säännöt ja menettelyt yhdenmukaistuvat koko EU:ssa, mikä paitsi tehostaa menettelyä, myös takaa turvapaikanhakijoiden oikeusturvan. Tukholman ohjelmassa yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän toteutumisen määräajaksi asetettiin vuosi 2012 ja lainsäädännöllinen viitekehys yhteiselle turvapaikkajärjestelmälle hyväksyttiin vuoden 2013 kesäkuussa. Suomessa säädösten kansallinen täytäntöönpano aloitettiin vuoden 2013 aikana ja yhteistä eurooppalaista turvapaikkajärjestelmää koskevat säännökset on saatettava kansallisesti voimaan viimeistään vuoden 2015 heinäkuussa. Lainsäädännön täytäntöönpanon ohella yhteisen järjestelmän aikaansaamiseksi on tärkeää kehittää edelleen käytännön yhteistyötä Euroopan turvapaikkatukiviraston (EASO) koordinoimana.

Vuoden aikana valmistui työryhmän selvitys ihmiskaupan uhrin auttamista koskevan lainsäädännön kehittämiseksi. Työryhmän selvityksen perusteella valmistellaan lainsäädäntöön tarvittavat muutokset ja hallituksen esitys annetaan eduskunnalle syksyllä 2014.

EU-yhteistyö

Vuoden aikana osallistuttiin EU:n yhteisen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikan ja yhteisen lainsäädännön valmisteluun neuvoston työryhmissä sekä strategisen tason

SCIFA-komiteassa ja korkean tason maahanmuutto- ja turvapaikkatyöryhmässä (HLWG). Keskeisiä teemoja olivat yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän toisen vaiheen lainsäädäntöä koskevat neuvottelut, maahanmuutto- ja turvapaikkarahastoa (AMF) koskevan asetusehdotuksen käsittely sekä laillista maahanmuuttoa koskevien direktiiviehdotusten (kausityöntekijät, yritysten sisällä siirtyvät, tutkijat ja opiskelijat sekä eräät muut ryhmät) käsittely. Turvapaikka-asioiden käytännön yhteistyöhön osallistuttiin Euroopan turvapaikka-asioiden tukivirasto EASO:n toiminnan puitteissa mm. olemalla mukana turvapaikkahakemuksia käsitteleville viranomaisille tarkoitettun sähköisen oppimateriaalin laatimisessa.

Unioniin kohdistuvien maahanmuuttopaineiden hallinta ja etenkin Syyrian kriisi ja siitä johtuva pakolaisongelma olivat keskeisiä teemoja vuonna 2013. Suomi osallistui Syyrian pakolaistilanteen lievittämiseen antamalla humanitaarista apua ja 30.10.2013 tehdyllä päätöksellä vastaanottaa 500 syyrialaispakolaista vuoden 2014 pakolaiskiintiössä. Maahanmuuttopaineiden hallintaan liittyvän EU-tiekartta-asiakirjan toimeenpanoa seurattiin ja yhteistyötä kolmansien maiden kanssa kehitettiin, prioriteettina Pohjois-Afrikan kauttakulkumat. Loppuvuodesta osallistuttiin komissiovetoiseen Välimeren toimintaryhmän työskentelyyn.

Kansainvälinen yhteistyö ja sidosryhmätoiminta

Pohjoismaista yhteistyötä toteutettiin maahanmuuttohallinnon osalta erityisesti NSHF:n (Nordisk samrådsgrupp på hög nivå i flyktingfrågor) puitteissa. Vuosittaista ministerikokousta isännöi vuonna 2013 Tanska, ja siihen osallistuivat Pohjoismaiden maahanmuuttoasioista vastaavat ministerit. Virkamiestasolla järjestettiin myös temaattisten alatyöryhmien, kuten paluutyöryhmän ja pakolaiskiintiötyöryhmän kokouksia. Suomi aloitti paluutyöryhmän puheenjohtajana joulukuussa.

Suomi aloitti heinäkuussa 2013 vuoden mittaisen puheenjohtajakautensa Itämeren valtioiden neuvostossa (Council of the Baltic Sea States, CBSS). Maahanmuutto-osasto vetää puheenjohtajakaudella neuvoston ihmiskaupan vastaisen työryhmän toimintaa (Task Force against Trafficking in Human Beings, TF-THB).

YK:n pakolaisvaltuutetun toimisto UNHCR:n kanssa käytiin lukuisia keskusteluja vuoden 2013 aikana mm. pakolaiskiintiöohjelman toimeenpanosta ja vuoden 2014 kiintiön kohdentamisesta. Kuntapaikkojen löytäminen on ollut Suomen ohjelman suurin haaste viime vuosien aikana, mikä on vaikuttanut erityisesti hätätapausten vastaanottamiseen. Hätätapausten osalta tilanne on kuitenkin parantunut, mistä Suomi sai UNHCR:ltä kiitosta. UNHCR:n toimeenpanevan komitean (Executive Committee) vuosittainen kokous järjestettiin Genevessä lokakuussa, jonka yhteydessä osallistuttiin myös Syyrian pakolaiskriisiä käsittelevään korkean tason tapaamiseen (High-Level Segment on Solidarity and Burden-Sharing with Countries Hosting Syrian Refugees).

OECD:n maahanmuuttotyöryhmän kokouksessa kesäkuussa Pariisissa käsiteltiin mm. maahanmuuton vaikutuksia valtiontalouteen, perheenyhdistämisen edellytyksiä Euroopassa ja maahanmuuton sovittamista työmarkkinoiden tarpeisiin. OECD:n työllisyys-, työvoima- ja sosiaaliasiain komitean (ELSA) alaisena toimii kaksi maahanmuuttoasioiden yhteistyöfoorumia, joissa myös maahanmuutto-osasto on mukana: Expert Group

on Migration ja Working Party on Migration. Expert Group on Migration -ryhmän jäsenet laativat vuosittain kukin oman maansa maahanmuuttoasioita käsittelevän raportin, joka toimii pohjana OECD:n julkaisulle International Migration Outlook.

Kansainvälistä yhteistyötä toteutettiin myös IGC:ssä (Intergovernmental Consultations on Migration, Asylum and Refugees). IGC Full Round of Consultations järjestettiin huh-tikuussa Uudessa-Seelannissa ja keskeisinä teemoina käsiteltiin työntekijöiden maa-hanmuuttoa, maahanmuuton keskeisiä trendejä sekä kansainvälistä rikollisuutta ja maahanmuuttoa. IGC Mini-Full Round and Steering Group järjestettiin Genevessä jou-lukuussa ja siellä keskeisinä teemoina olivat nousevien talouksien kanssa solmittavien suhteiden vaikutus maahanmuuttoon, työ-, perhe- ja opiskeluperäisen maahanmuuton trendit, jäsenvaltioiden politiikkakehitys sekä kansainvälisen suojelun haasteet. Lisäksi osallistuttiin IGC:n eri työryhmien työskentelyyn.

Kansallisessa sidosryhmätoiminnassa keskeistä oli vuoden aikana Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategian valmistelu. Strategia valmisteltiin laajassa sidosryhmäyhteistyössä. Strategiahankkeessa oli edustettuna lähes 40 eri tahoa: poliitikkoja, virka-miehiä, tutkijoita ja työelämän sekä kansalaisjärjestöjen edustajia. Strategian tueksi laadittavan poikkihallinnollisen toimeenpano-ohjelman valmistelu aloitettiin loppukesällä 2013 vastaavasti laajassa sidosryhmäyhteistyössä.

Myös säädöshankkeiden valmistelussa sidosryhmien kanssa on toimittu tiiviissä yhteis-työssä. Hankkeiden selvitysvaiheessa hankkeisiin ovat osallistuneet keskeiset eri maa-hanmuuttotoiminnan viranomaiset sekä työelämän ja kansalaisjärjestöjen edustajat. Lisäksi hallitusten esitysten valmistelussa lausuntovaiheessa on pyydetty lausunnot kunkin säädöshankkeen kannalta keskeisiltä sidosryhmiltä. Sidosryhmäyhteistyötä on tehty myös tapaamalla kansalaisjärjestöjen edustajia sekä osallistamalla maahanmuu-ton ajankohtaisiin seminaareihin ja keskusteluihin.

1.2.6 Siviilikriisinhallinta

Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksiin liittyvien asioiden yhteensovittamista eri hal-linnonalojen kanssa on tehostettu. Lakisääteisiä kotimaan valmiuksia on kehitetty val-tioneuvoston antamien linjausten mukaisesti. Siviilikriisinhallinnan kansallisen strategi-an päivittämistä on jatkettu pääministeri Kataisen hallituksen ohjelman edellyttämällä tavalla. Kotimaan valmiuksia on kehitetty vastaamaan yhä monimuotoisempiin haastei-siin kuten operaation perustamiseen Libyassa, uusien tehtävien ennakointiin Lähi-idässä (Syyrian kriisin vaikutus) ja Afrikassa (Mali, Afrikansarvi) sekä toiminnan muu-toksiin Kosovossa ja Afganistanissa. Libyan raja-operaatio on osoittanut sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden rajapintojen huomioimisen tärkeyden. Tämä on vahvistanut ja vahvistaa sisäasiainministeriön roolia siviilikriisinhallinnassa ja edellyttää aiempaa tii-viimpää konsernin sisäistä koordinaatiota. Lähi-idän, Afrikan ja Aasian konfliktit heijas-tuvat kasvavasti Eurooppaan ja jäsenmaihiin muun muassa järjestäytyneen rikollisuu-den ja laittoman maahanmuuton ilmiönä.

Suomen osallistuminen siviilikriisinhallintaan nousi hieman edellisvuodesta ja asiantuntijoiden määrä kasvoi vuoden aikana 120:en. Turvallisuus- ja puolustuspoliittisessa selonteossa sekä siviilikriisinhallinnan kansallisessa strategiassa asetettuun 150 asiantuntijan tasoon ei vielä ylletty. Eniten asiantuntijoita työskenteli poliisi- ja rajaturvallisuustehtävissä (yli 50 %) ja oikeushallinnon tehtävissä (noin 10 %). Naisten osuus on säilynyt korkeana (30–40 %). Osallistuminen tapahtui EU:n, YK:n, Etyjin ja Naton kriisinhallintaoperaatioissa. Uusi ja vaativa EU-operaatio käynnistyi suomalaisjohdossa Libyassa.

Sisäasiainministeriön suosituksen SM/2008/1738 ”Sisäasiainhallinnon virkamiehet kansainvälisissä tehtävissä” pohjalta on valmistunut ”Uraportaat kansainvälisissä tehtävissä” -muistio ja tutkimus, jolla kartoitettiin sisäasiainhallinnon virkamiesten kokemuksia kv. tehtävissä ja kotiinpaluuta.

Sisäasiainministeriö järjesti yhdessä ulkoasiainministeriön ja EU-edustuston kanssa Brysselissä siviilikriisinhallinnan ja integroidun rajahallintoaiheisen (IBM) seminaarin, jossa yhdistyi kaksi vahvaa kansallista osaamisaluetta. Seminaari oli suunnattu unionin rakenteiden, jäsenmaiden ja edustustojen osallistujille. Sisäasiainministeriön asettama siviilikriisinhallinnan neuvottelukunta järjesti toukokuussa 2013 seminaarin ”Siviilit suuntaa näyttämässä - Suomen osallistumisen vahvistaminen”. Seminaarin tavoitteena oli arvioida kymmenen vuoden aikana karttuneita kokemuksia, kartoittaa vahvuudet ja keinot osallistumisen vahvistamiseksi sekä keskustella nykypäivän haasteista. Ministeriö jatkoi Kosovossa EU-rahoitteista twinning-hanketta (2012–2014), jonka tuloksena Suomi ja Viro kehittävät turvallisuusalan ammattikorkeakoulun, joka kouluttaa Kosovon poliisin, rajan, tullin, pelastustoimen, vankeinhoidon ja ehdonalaislaitoksen päällystön. Oppilaitos on ensimmäinen Länsi-Balkanilla. Ministeriö jatkoi myös EU-kriisinhallinnan siviilivoimavarojen tietoteknisen hallintajärjestelmän Goalkeeperin kehitystyötä.

1.2.7 EU:n oikeus- ja sisäasioiden rahastojen hallinnointi

SOLID-rahastot

Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö toimii Yhteisvastuuta ja maahanmuuttovirtojen hallintaa koskevaan yleisohjelmaan kuuluvien Euroopan pakolaisrahaston, kotoittamisrahaston, paluurahaston ja ulkorajarahaston kansallisena vastuuviranomaisena. Hankkeiden toteuttajat ovat pääasiassa kansallisia tai alueellisia viranomaisia, kuntia ja järjestöjä. Vuoden 2013 aikana toteutettiin rahastojen vuosiohjelmia 2011–2013, joista oli käynnissä useita osarahoitettuja hankkeita. Vuosiohjelmista 2012 järjestettiin lisähaut ja vuosiohjelmista 2013 varsinaiset haut osarahoitettavien hankkeiden valitsemiseksi. Vuonna 2013 panostettiin erityisesti rahastojen hakijoiden ja tuensaajien neuvontaan ja koulutukseen. Vuoden aikana järjestettiin rahoituksen hakemiseen keskittyvää koulutusta Helsingissä, Tampereella, Oulussa ja Vaasassa; uusintahakuun liittyvää koulutusta Tampereella, Helsingissä ja Turussa sekä aloittavien hankkeiden koulutusta Helsingissä. Lisäksi hanketoteuttajille järjestettiin seminaari ja verkostoitumistilaisuus. Rahastojen verkkosivuilla (osoitteessa www.intermin.fi/rahastot) esitellään rahastoista rahoitettujen hankkeiden tuloksia.

Taulukko 6. SOLID-rahastot vuonna 2013

Rahasto	EU- rahoituskehys	Rahoitetut hankkeet
Euroopan pakolaisrahasto	4 709 757 €	19 (+ kiintiö)
Kotouttamisrahasto	1 557 311 €	15
Paluurahasto	1 473 818 €	3 (uusintahaku käynnissä)
Ulkorajarahasto	12 566 130 €	7

Lisäksi vuoden 2013 aikana valittiin uusintahakujen perusteella kotouttamisrahaston vuosiohjelmasta 2012 kaksi ja Euroopan pakolaisrahaston vuosiohjelmasta 2012 seitsemän hanketta lisää.

Uudet sisäasioiden rahastot

Vuoden 2013 aikana jatkettiin EU:n monivuotisen rahoituskehysten 2014–2020 valmistelua sisäasioiden osalta. Ministeriön asiantuntijat osallistuivat turvapaikka- ja maahanmuutorahaston, sisäisen turvallisuuden rahaston ulkorajojen ja viisumipolitiikan rahoitusvälineen sekä sisäisen turvallisuuden rahaston poliisiyhteistyön, rikollisuuden ehkäisemisen ja torjumisen sekä kriisinhallinnan rahoitusvälineen ja lisäksi rahastojen yleisiä säännöksiä koskevan asetusehdotusten käsittelyyn EU-tasolla asiantuntijaryhmässä ja koordinoivat kansallisten kantojen muodostamista asetusehdotusten käsitteilyihin. Asetusehdotukset tullaan hyväksymään alkuperäisestä aikataulusta poiketen vasta vuoden 2014 keväällä, koska neuvottelut asetusehdotuksista EU-toimielinten välillä kestivät odotettua kauemmin. Valmistelussa ja käsittelyissä huomioitiin nykyiseltä rahoituskehyskaudelta saadut kokemukset ja kansalliset intressit. Asetusehdotuksiin saatiin hyvin sisällytettyä kansallisten etujen mukaisia tavoitteita.

Rahastojen kansallisten ohjelmien sekä rahastojen hallinnointi- ja valvontajärjestelmän valmistelu eteni vuonna 2013. Valmistelua varten asetettiin 26.10.2012 työryhmä, jossa ovat edustettuina rahastojen toimialan kannalta keskeiset viranomaistahot. Työryhmän toimikautta on jatkettu 30.6.2014 saakka. Sisäasiainministeriö asetti lisäksi 27.9.2013 lainsäädäntöhankkeen sisäasioiden rahastoja koskevan kansallisen lainsäädännön valmistelemiseksi. Lainsäädäntöä valmistelemaan asetettiin työryhmä, jonka tehtävänä on valmistella hallituksen esityksen muotoon ehdotus sisäasioiden rahastoja koskevaksi laiksi sekä ehdotus valtioneuvoston asetukseksi. Työryhmän toimikausi jatkuu 30.9.2014 saakka. Uuden rahastokauden kansallisen hallinnoinnin valmistelusta on pyritty tiedottamaan kattavasti mm. ministeriön verkkosivuilla ja järjestetyssä seminaarissa. Nykyisen kauden hanketoteuttajilla on ollut mahdollisuus vaikuttaa kansalliseen valmisteluun verkkokyselyjen kautta.

1.2.8 Yhdenvertaisuus ja etnisten suhteiden edistäminen

Yhdenvertaisuuden edistäminen

Yhdenvertaisuuden ja syrjimättömyyden edistäminen on yksi sisäasiainministeriön strategisista tavoitteista. Sisäasiainministeriössä kehitetään yhdessä muiden viranomaisten ja kansalaisjärjestöjen kanssa eri väestöryhmien yhdenvertaisuutta edistäviä politiikkoja ja koordinoidaan Euroopan unionin syrjinnän vastaisten ohjelmien toimeenpanoa Suomessa.

Vuonna 2013 sisäasiainministeriö kehitti yhdenvertaisuussuunnittelun ohjeistusta julkaisemalla oppaan yhdenvertaisuussuunnittelusta oppilaitoksissa. Lisäksi laadittiin ohje säädösvalmistelijoille yhdenvertaisuusvaikutusten arvioinnista ja testattiin vaikutusarvioinnin menetelmiä Maahanmuutto 2020 -strategian valmistelussa.

Sisäasiainministeriö koordinoi myös kansallista syrjinnän seurantajärjestelmää, jonka tehtävä on kerätä ja analysoida tietoa eri väestöryhmiin kohdistuvasta syrjinnästä ja syrjintäkokemuksista eri elämän alueilla. Vuonna 2013 ministeriön oikeusyksikkö julkaisi tutkimuksen oikeussuojan toimivuudesta syrjintätilanteissa sekä tilasi keväällä 2014 julkaistavan tutkimuksen ikääntyneiden, eri vähemmistöryhmiin kuuluvien henkilöiden syrjintäkokemuksista sosiaali- ja terveystalvissa. Poikkihallinnollinen seurantaryhmä laati myös toimintasuunnitelman syrjinnän seurannan toteuttamiseksi vuosille 2014–2017.

Sisäasiainministeriön koordinoimaa kansallista syrjinnän vastaista tiedotuskampanjaa (EU -rahoitteiset YES -hankkeet 2007–2015) toteutettiin yhdessä muiden ministeriöiden ja kansalaisjärjestöjen kanssa. Vuoden 2013 ohjelma sisälsi muun muassa oppilaitosten yhdenvertaisuussuunnittelun, toimintatapojen ja koulutussisältöjen kehittämistä sekä yhdenvertaisuussisältöjen kehittämistä opettajakoulutukseen. Tässä yhteydessä julkaistiin oppilaitosten yhdenvertaisuussuunnittelun opas, selvitys syrjinnän vastaisesta pedagogiikasta ja Suomen romaneja käsittelevä oppimateriaali yläkouluille. Kampanjan toinen painopistealue oli median rooli monimuotoisuuden hyväksymisessä, jota toteutettiin muun muassa vähemmistönuorten mediakoulutusohjelman, journalistiopiskelijoiden työpajan ja saamelaisten kotiseutualueella järjestetyn konferenssin kautta. Lisäksi kampanja järjesti alueellisia tilaisuuksia avainammattiryhmille ja vahvisti monimuotoisuuden johtamiseen perustetun verkoston toimintaa (EU Diversity Charter).

Hyvien etnisten suhteiden edistäminen

Etnisten suhteiden neuvottelukunta ETNO kohdisti toimintaansa erityisesti asiallisen yhteiskunnallisen keskustelun ja nuorten mahdollisuuksien edistämiseen. Neuvottelukunta ja alueelliset ETNOt osallistuivat myös kansainväliseen yhteistyöhön hyvien suhteiden indikaattoreiden kehittämiseksi. Sisäasiainministeriön koordinoiman Good Relations -hankkeen puitteissa testattiin muun muassa hyviä suhteita edistäviä paikallistason toimintamalleja eri puolilla Suomea ja Ruotsia sekä kehitettiin mittareita väestöryhmien välisen asenteiden ja vuorovaikutuksen mittaamiseksi.

1.2.9 Laillisuusvalvonta

Sisäistä laillisuusvalvontaa sisäasiainministeriössä ja sen hallinnonalalla koskevan ohjeen (SMDno/2011/700) mukaisesti laillisuusvalvonnan keskeisenä tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa kansalaisten luottamusta ministeriöön ja sen hallinnonalaan sekä tuottaa ministeriön ja virastojen johdolle oikeaa, ajantasaista ja riittävää tietoa toiminnan lainmukaisuudesta. Laillisuusvalvonnalla pyritään estämään ennalta mahdolliset virheet mutta myös paljastamaan ja saattamaan asianmukaiseen menettelyyn virheellinen tai lainvastainen toiminta.

Vuonna 2013 ministeriön oikeusyksikkö toteutti yhteistyössä virastoa ohjaavan ministeriön osaston kanssa laillisuusvalvontatarkastuksen Poliisihallitukseen ja Maahanmuuttovirastoon. Tarkastuskäynneillä keskityttiin erityisesti edellisen vuoden tarkastuksella tehtyjen toimenpidesuosituksen tilanteeseen. Sekä Poliisihallituksessa että Maahanmuuttovirastossa tarkastustilaisuuteen osallistui laillisuusvalvonnasta vastaavien henkilöiden lisäksi aihealueittain useita asiantuntijavirkamiehiä. Tarkastuskäynnit ja niistä raportointi ovat vakiinnuttaneet asemansa yhtenä tärkeimmistä sisäisen laillisuusvalvonnan toimintamuodoista.

Laillisuusvalvontaohjeen mukaisesti sisäiseen laillisuusvalvontaan kuuluu myös omaaloitteinen julkisuudessa viranomaista kohtaan esitetyn arvostelun seuranta ja kansalaispalautteen huomioon ottaminen. Kansalaiskirjeitä ja muuta kirjallista palautetta saapui ministeriöön vuonna 2013 lähes 700 kappaletta. Vuoden 2013 aikana oli vireillä ja julkisuudessa käsiteltiin laajasti useita niin poliisiin kuin muihinkin virkamiehiin kohdistuneita laillisuusvalvonta- ja oikeusprosesseja. Tämä lisäsi laillisuusvalvontaan liittyviä yhteydenottoja ja kanteluita myös sisäasiainministeriöön.

Eduskunnan oikeusasiamies ja valtioneuvoston oikeuskansleri pyysivät sisäasiainministeriöltä selvityksiä ja lausuntoja edellisvuosien tapaan ministeriön eri hallinnonalojen toimintaa koskevissa asioissa. Ministeriön antamissa lausunnoissa kiinnitettiin erityisesti huomiota viranomaistoimintaan liittyviin mahdollisiin rakenteellisiin epäkohtiin ja lainsäädännöllisiin puutteisiin. Ylimpien laillisuusvalvojen pyynnöt priorisoitiin, kun käsiteltävät laillisuusvalvonta-asiat ajoittain ruuhkautuivat sisäasiainministeriön oikeusyksikössä.

Sisäasiainministeriön vuonna 2011 asettama Poliisiin kohdistuvan sisäisen valvonnan oikeusperusta -työryhmä luovutti raporttinsa sisäasiainministerille syyskuussa 2013. Raportissa työryhmä esittää 24 toimenpidesuositusta, jotka koskevat laillisuusvalvonnasta ja sen toimintamuodoista ja toimivaltuuksista säätämistä, valvonnan kohteena olevan henkilön oikeusturvaa, valvonnan riippumattomuutta ja osin myös poliisirikosten tutkintajärjestelmää, toimintalinjojen yhdenmukaistamista ja laillisuusvalvonnan seuraamuksia. Työryhmän raportti on esiselvitys ja jatkotoimenpiteistä päätetään lausuntokierroksen jälkeen.

Koko sisäasiainministeriön hallinnonalan laillisuusvalvontaa seuraa, tukee ja kehittää pysyvä laillisuusvalvonnan kehittämissä työryhmä, jossa on edustajat sisäasiainministeriön kaikilta osastoilta ja yksiköistä sekä hallinnonalan keskusvirastoista. Vuonna 2013 työryhmä tarkasteli erityisesti tietojärjestelmien hyödyntämistä laillisuusvalvontatyössä

ja raportoinnissa sekä osallistui asiakirjajulkisuutta koskevan koulutuksen toteuttamiseen.

Vuonna 2013 ministeriössä tuli vireille 14 uutta ihmisoikeusvalitusta, joista 13 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimessa (EIT) ja yksi YK:n kidutuksen vastaisessa komiteassa (CAT). Vuoden 2013 lopussa sisäasiainministeriön toimialalla oli vireillä yhteensä 29 ihmisoikeusvalitusasiaa, joista 10 koski poliisitoimintaa ja 19 maahanmuuttoviranomaisten toimenpiteitä.

Tarkempi selvitys sisäasiainministeriön ja sen hallinnonalan laillisuusvalvontatoiminnasta vuonna 2013 julkaistaan laillisuusvalvontakertomuksessa kesäkuussa 2014.

1.2.10 Vähemmistövaltuutettu

Vähemmistövaltuutettu on sisäasiainministeriön yhteyteen sijoitettu itsenäinen ja riippumaton viranomainen, jonka tehtävänä on edistää etnisten vähemmistöjen ja ulkomaalaisten asemaa, oikeusturvaa sekä hyviä etnisiä suhteita Suomessa. Vähemmistövaltuutettu Eva Biaudet toimii myös kansallisena ihmiskaupparaportoijana.

Toiminnassaan valtuutettu on keskittynyt erityisesti etniseen syrjintään puuttumiseen, mutta valtuutetun toimistosta myös neuvotaan sinne yhteyttä ottaneita monenlaisissa elämäntilanteissa. Kansallisena ihmiskaupparaportoijana vähemmistövaltuutettu seuraa ihmiskauppaan liittyviä ilmiöitä, valvoo ihmiskaupan vastaista toimintaa ja antaa ehdotuksia, suosituksia, lausuntoja ja neuvoja toiminnan kehittämiseksi sekä ihmiskaupan uhrien aseman ja oikeuksien edistämiseksi. Vähemmistövaltuutettu voi neuvonnan lisäksi myös avustaa syrjinnän tai ihmiskaupan uhreja heidän oikeuksiensa turvaamisessa.

Puolet vähemmistövaltuutetun toimiston henkilöresursseista on ohjattu toimistoon tulevien asiakastapausten käsittelyyn, toisen puolen keskittyessä syrjinnän ja ihmiskaupan ennaltaehkäisyyn asenteisiin vaikuttamisen, tiedottamisen ja kouluttamisen kautta.

Vähemmistövaltuutettu julkaisee vuosittain toiminnastaan erillisen toimintakertomuksen.

1.2.11 Syrjintälautakunta

Valtioneuvoston nimittämä syrjintälautakunta on yhdenvertaisuuslakiin perustuva etnistä syrjintää koskevia hakemuksia käsittelevä sisäasiainministeriön ohessa toimiva itsenäinen ja riippumaton oikeusturvaelin, joka voi antaa syrjintää koskevan kieltopäätöksen, jonka noudattamista se voi tehostaa uhkasakolla ja tuomita sen maksettavaksi. Syrjintälautakunnan päätöksistä voi hakea muutosta hallinto-oikeudelta.

Syrjintälautakunnalla on oikeus saada yhdenvertaisuuslain soveltamisalaan kuuluvilta viranomaisilta ja toiminnan harjoittajilta sekä niiden palveluksessa olevilta selvitys sei-

koista, jotka ovat tarpeen etniseen alkuperään perustuvan syrjinnän kiellon noudattamisen valvomiseksi. Selvityksenantovelvollisuuden noudattamisen tehosteeksi lautakunta voi asettaa uhkasakon. Asian voi saattaa syrjintälautakunnan käsiteltäväksi se, johon syrjivä menettely kohdistuu, taikka vähemmistövaltuutettu.

Lautakunnan tehtävänä on antaa oikeussuojaa niille, jotka ovat kokeneet tullessaan syrjityksi tai tullessaan syrjintään liittyvien kiellettyjen vastatoimien kohteeksi. Työsuhteeseen, julkisoikeudelliseen palvelussuhteeseen, työhönnottoperusteisiin, työoloihin, työehtoihin, henkilöstökoulutukseen tai uralla etenemiseen liittyvät kysymykset eivät kuulu syrjintälautakunnan toimivaltaan. Syrjintälautakunta voi myös vahvistaa osapuolten välisen sovinnon. Lautakunta voi antaa lausunnon yhdenvertaisuuslain soveltamisesta tuomioistuimen, vähemmistövaltuutetun tai muun viranomaisen taikka yhdistyksen pyynnöstä. Valtioneuvosto asetti uuden syrjintälautakunnan nelivuotiskaudeksi 19.2.2012–18.2.2016.

Hakemuksen käsittely syrjintälautakunnassa on maksutonta, ja sen toimituskirjat ovat maksuttomia. Vuoden 2013 aikana lautakunta antoi ratkaisun viidessä asiassa, joista kieltopäätöksiä yksi ja puheenjohtajan päätöksellä ratkaistiin kuusi asiaa. Lautakunnalta pyydettiin lausuntoa neljässä asiassa.

Lautakunta antoi ensimmäistä kertaa kieltopäätöksen pankkipalveluja koskevassa asiassa, jossa Syrjintälautakunta katsoi pankin menettelyn olleen välitöntä syrjintää sekä hakijan poistamisen pankin tiloista ja palvelematta jättämisen olleen henkilön arvon ja koskemattomuuden loukkaamista, eli kyse oli tältä osin ollut yhdenvertaisuuslaissa kielletystä häirinnästä. Syrjintälautakunta asetti kieltopäätöksen tehosteeksi 5 000 euron uhkasakon.

Lautakunta antoi päätöksen lapsen koulunkäyntiin liittyvässä asiassa, jossa Syrjintälautakunta katsoi kunnan kasvatus- ja opetuslautakunnan kyenneen toimittamassaan selvityksessä asianmukaisin perusteluin osoittamaan, että ulkomailta adoptoidun lapsen opetuksen toteuttaminen sijoittamalla hänet pienryhmäopetukseen oli perustunut asiallisiin ja hyväksyttäviin syihin. Syrjintälautakunta ei katsonut lapsen tulleen syrjityksi etnisen alkuperänsä perusteella koulun järjestämän opetuksen saamisessa, ja hylkäsi hakemuksen.

Lautakunta antoi päätöksen pankkipalveluja koskevassa asiassa, jossa pankki ei ollut hyväksynyt hakijan ulkomaalaiselle vaihdettua suomalaista ajokorttia henkilöllisyyden osoittamiseen. Pankin menettely oli perustunut ohjeeseen, joka merkitsee etniseen alkuperään perustuvaa erottelua. Tämä voi joissakin tilanteissa johtaa yhdenvertaisuuslaissa kiellettyyn välilliseen syrjintään. Hakija ei esittänyt mitään estettä sille, miksi hän ei olisi voinut esittää passiaan pankille, vaikka hänen ajokorttinsa ei ole virallinen henkilötodistus tai matkustusasiakirja. Näin ollen syrjintälautakunta katsoi, ettei hakija joutunut erityisen epäedulliseen asemaan muihin vertailun kohteena oleviin nähden. Syrjintälautakunta hylkäsi hakemuksen. Pankin menettelyssä tässä tapauksessa ei ollut kyse välillisestä syrjinnästä, kun hakija ei joutunut erityisen epäedulliseen asemaan.

Syrjintälautakunta jätti hakemuksen tutkimatta lautakunnan toimivaltaan kuulumattomana asiassa, jossa hakija vaati syrjintälautakuntaa kieltämään uskonnollisen musiikin soittamisen liikenneyhtiön busseissa.

1.2.12 Siirto- ja sijoitusmenojen vaikuttavuus

Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille, momentti 26.01.66

Poliisin osuus momentin kokonaismäärärahasta 1,017 milj. eurosta oli vuonna 2013 yhteensä 0,556 milj. euroa. Määrärahaa käytettiin noin 62 % (0,471 milj. euroa). Momentilta maksettiin poliisin kahden kansainvälisen järjestön, Interpolin ja FATF:n (Financial Action Task Force) jäsenmaksut.

Poliisin kansainvälisessä yhteistyössä ja sen kehittämisessä erityinen pääpaino oli EU:n puitteissa suoritettavalla poliisiyhteistyöllä sekä lainsäädännön että käytännön toiminnan tasolla. Huomiota kiinnitettiin myös lähialueyhteistyöhön, YK:n ja Euroopan neuvoston sekä muiden kansainvälisten organisaatioiden piirissä tapahtuvaan poliisin toimialaan liittyvään kehitykseen.

Maahanmuuttohallinnon osuus momentin käytöstä oli noin 38 % (0,285 milj. euroa). Tämä osuus sisälsi jäsenmaksut ja maksuosuudet kansainvälisille maahanmuutto- ja siirtolaisuusjärjestöille (ICMPD, IOM, IGC).

Rajavartiolaitos ja muut Suomen turvallisuusviranomaiset ovat saaneet COSPAS-SARSAT satelliittipohjaisen hätälähetinjärjestelmän hälytystiedot käyttöönsä jäsenmaksun perusteella.

Ilma- ja vartioalusten hankinta, momentti 26.20.70

Rajavartiolaitos toteutti vartio- ja ilma-aluskaluston investointiohjelmaa. Toimitukset ovat osin viivästyneet. Partiovenekaluston uusimishanke saatiin päätökseen suunnitellussa aikataulussa. Rajavartiolaitos hankki 2008 - 2013 aikana 23 partiovenettä. Ulkovartiolaivan valmistuminen viivästyi toimittajasta johtuvista syistä ja siirtyi vuodelle 2014. Dornier-valvontalentokoneen tutkakaluston uusiminen on viivästynyt toimittajan ongelmien vuoksi. Kahden uuden AS 332 SuperPuma -meripelastushelikopterin hankinta ja kolmen nykyisen perusparannus etenevät suunnitelman mukaan.

Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot, momentti 26.30.43

Vuoden 2013 talousarviossa momentille 26.30.43 (Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot) myönnettiin viranomaisradioverkon hinta- ja alijäämätukea Suomen Erillisverkot Oy:lle yhteensä 8,100 milj. euroa (sis. alv). Momentilta myönnetyn rahoituksen tavoitteena on turvata viranomaisradioverkon toiminta. Määrärahan tavoitteena on varmistaa verkon palvelukyky, ajanmukaisuus ja käytettävyys kattavasti eri turvallisuustilanteissa.

Määrärahan avulla turvallisuusviranomaisten käytössä ollut VIRVE-verkko voitiin pitää käyttökunnossa sellaisilla käyttökustannuksilla, jotka mahdollistivat kaikkien viranomaisten toiminnan.

1.3 Toiminnallinen tehokkuus, tuotokset ja laadunhallinta

1.3.1 Toiminnan tuottavuus ja taloudellisuus

Ministeriössä on otettu käyttöön 1.4.2013 Kieku-tietojärjestelmä, jonka mukaiset tietorakenteet ja työajanseuranta mahdollistavat aikaisempaa tarkemman henkilötövuosi- ja kustannustiedon tuottamisen. Toiminnan tuottavuudesta ja taloudellisuudesta raportoitujen tietojen jaottelu on muutettu vastaamaan uutta tietorakennetta, jonka mukaisesti ministeriön tulossuunnitelma vuodelle 2013 on tehty. Vertailutietoja edellisvuosista ei saada tuotettua vastaavalla tavalla, joten vertailutiedot esitetään tuottavuuden ja taloudellisuuden osalta aiemmin raportoidun rakenteen mukaisesti.

Taulukossa on esitetty ministeriön toiminta- ja taloussuunnitelman mukaisille ministeriön keskeisille tehtäville kohdentuvat tuotokset ja panokset. Tehtäville taulukossa esitetyt kustannukset sisältävät suoraan toimintaan kohdistuneen työpanoksen ja menojen lisäksi poissaoloista ja tukitoiminnoista, kuten esimerkiksi johtamisesta, toimitiloista, tietohallinnosta, talous- ja henkilöstöhallinnosta tai tietopalveluista, aiheutuvat kustannukset.

Taulukko 7. Toimintoryhmät ja toiminnot 2013.

Toiminto	Toteuma 2011	Toteuma 2012	Toteuma 2013
Kokonaistuottavuus			
Tuotokset			
Panokset			
Kustannukset (1 000 e)	25 753	25 614	26 448
HTV:t (kohdennetut)	267,7	243,1	229,4
Tehokkuus			
Henkilötövuodet			
Ydin- ja ohjaustoiminnot			110,9
Tukitoiminnot (ml. yleishallinto)			107,4
Lomat ja muut palkalliset poissaolot, kohdentamaton työ			49,0
Yhteensä	270,3	260,3	267,3

Poliisitoimen ydintoiminnot ministeriössä			
Kustannukset (1 000 e)			1 420
HTV:t			7,0
Taloudellisuus			
kustannukset (1 000 e)/htv			202
Pelastustoimen ja hätäkeskustoiminnan ydintoiminnot ministeriössä			
Kustannukset (1 000 e)			3 577
HTV:t			12,7
Taloudellisuus			
kustannukset (1 000 e)/htv			282
Maahanmuuttohallinnon ydintoiminnot ministeriössä			
Kustannukset (1 000 e)			1 073
HTV:t			4,6
Taloudellisuus			
kustannukset (1 000 e)/htv			234
Lakien ja asetusten valmistelu ja säädösvalmistelun kehittäminen			
Tuotokset			
Hallituksen lakiesitykset	7	8	8
Asetukset	45	23	31
Annetut lausunnot	78	67	291
Panokset			
Kustannukset (1 000 e)			4 317
HTV:t			19,5
Tehokkuus ja taloudellisuus			
suoritteet/htv			17,0
kustannukset (1 000 e)/htv			222
EU ja kansainväliset asiat			
Tuotokset			
EU-neuvoston kokousten lkm	10	8	5
EU-neuvoston työryhmien kokousten lkm	43	35	6
EU-komission kokousten lkm		2	2
Panokset			
Kustannukset (1 000 e)			4 010
HTV:t			15,3
Tehokkuus ja taloudellisuus			

suoritteet/htv			0,8
kustannukset (1 000 e)/htv			262
VN-tasoinen yhteistyö (hallitusohjelma, asiantuntijana toimiminen, sidosryhmäyhteistyö)			
Tuotokset			
Kansalaiskirjeet			335
Kirjalliset kysymykset			84
Panokset			
Kustannukset (1 000 e)			2 032
HTV:t			8,2
Tehokkuus ja taloudellisuus			
suoritteet/htv			51,1
kustannukset (1 000 e)/htv			248
Toiminnan ja talouden suunnittelu			
Tuotokset			
Esitykset (kehys, tae, ltae)	5	5	5
Suunnitelmat (tts, hsa, muut)	8	3	3
Panokset			
Kustannukset (1 000 e)			873
HTV:t			4,0
Tehokkuus ja taloudellisuus			
suoritteet/htv			2,0
kustannukset (1 000 e)/htv			221
Ohjaus- ja kehittämistyö (sis. myös tietohallinnon ja toimitilahallinnon)			
Tuotokset			
Työryhmäjulkaisut			32
Määräykset, ohjeet ja suositukset			20
Panokset			
Kustannukset (1 000 e)			1 587
HTV:t			7,9
Tehokkuus ja taloudellisuus			
suoritteet/htv			6,6
kustannukset (1 000 e)/htv			201
Laillisuusvalvonta			
Tuotokset			
EOA:n lausuntopyynnöt			14

Panokset			
Kustannukset (1 000 e)			424
HTV:t			2,2
Tehokkuus ja taloudellisuus			
suoritteet/htv			6,3
kustannukset (1 000 e)/htv			191
<i>Tutkimus- ja kehittämistyö</i>			
Tuotokset			
Rahoitetut hankkeet			10
Panokset			
Kustannukset (1 000 e)			255
HTV:t			1,2
Tehokkuus ja taloudellisuus			
suoritteet/htv			8,1
kustannukset (1 000 e)/htv			207
<i>Yhdenvertaisuuden edistäminen ja syrjinnän torjunta</i>			
Kustannukset (1 000 e)			3 156
HTV:t			12,9
Taloudellisuus			
kustannukset (1 000 e)/htv			245
<i>Siviilikriisinhallinta</i>			
Kustannukset (1 000 e)			596
HTV:t			2,3
Taloudellisuus			
kustannukset (1 000 e)/htv			265
<i>Sisäasioiden EU-rahastot</i>			
Tuotokset			
SOLID-rahastoista rahoitetut hankkeet			44
Panokset			
Kustannukset (1 000 e)			2 003
HTV:t			8,6
Tehokkuus ja taloudellisuus			
suoritteet/htv			5,1
kustannukset (1 000 e)/htv			232

Valmius- ja varautuminen – toimintoon on kohdistunut kustannuksia 0,174 milj. euroa ja henkilötyövuosia 0,53 htv:ta, henkilöstöpolitiikkaan ja strategiseen henkilöstösuunniteluun 0,016 milj. euroa ja 0,32 htv:ta ja muihin ministeriön ohjaustoimintoihin 2,72 henkilötyövuotta.

Ministeriön Kieku-tietojärjestelmä on otettu käyttöön kesken vuoden, joten vuoden 2013 tietoja ei ole kokonaisuudessaan saatavissa uudesta tietojärjestelmästä. Tammi-maaliskuun palkkakustannukset on saatu jakamalla palkkakustannukset työtuntien prosentuaalisen osuuden mukaisena toiminnoille. Tammi-maaliskuun kirjanpidon menot on konvertoitu Kiekuun toimintojen tasolla ja palkkakustannukset on jaettu tunneille huhtikuun alusta lähtien Kiekussa kohdennettujen tuntien mukaan, joten nämä tiedot voidaan raportoida Kiekusta.

Kustannuslaskennan vyörytykset on tehty Excelissä, koska Kiekuun ei vielä sisälly kustannuslaskennan toiminnallisuuksia. HTV-tietojen raportoinnissa on ollut tietojärjestelmän alkuvaiheen ongelmista johtuvia puutteita, jotka ovat edellyttäneet tietojen muokkaamista manuaalisesti, millä on vaikutusta tietojen luotettavuuteen. Noin 14 % henkilötyövuosista on jäänyt kohdentamatta toiminnoille, mutta osa näistä on poissaoloja, joiden kohdennus Kiekussa ei ole vielä vuonna 2013 toiminut halutulla tavalla. Työajankohdennuksessa on menossa vasta ensimmäiset toteutusvuodet, joten kohdennusta on vielä kehitettävä edelleen, jotta tietojen hyödynnettävyys ja oikeellisuus parane.

1.3.2 Toiminnan taloudellisuus (vertailutiedot 2011–2012)

Sisäasiainministeriön vuosien 2011 ja 2012 osasto- ja toimintokohtaiset kustannukset on saatu jakamalla ministeriön ylijohdon menot ja toimitilamenot sekä tukipalveluita tuottavien yksiköiden menot palkkalaskennan mukaisten henkilötyövuosien suhteessa osastoille tai kohdennettujen henkilötyövuosien suhteessa toiminnoille. Siirtotalouden tuottoja tai kuluja, teknisiä tilejä tai muita sisäisiä kuluja ei ole laskettu mukaan. Palvelukeskusten palvelumaksut sisältyvät jaettuihin kustannuksiin.

Työajankohdennukset perustuvat vuoden 2011 osalta kolme kertaa vuodessa tehtyyn Excel-seurantaan ja vuoden 2012 osalta Kiekun seurantakohdemallin mukaisesti tehtyyn päivä- ja tuntikohtaiseen kohdennukseen. Kohdennuksessa käytetyt toiminnot eivät ole täysin vastanneet tosiaan, joten tietoja on yhdistelty suuremmiksi kokonaisuuksiksi. Kohdennettujen työtuntien osuus on vuonna 2011 ollut 99 % ja vuonna 2012 93 %.

Taulukko 8. Kohdennettujen työaikojen ja kustannusten jakautuminen toiminnoittain (vertailutiedot vuosilta 2011 ja 2012)

Toiminto	HTV	HTV	HTV	1 000 e	1 000 e	1 000 e
	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Johtaminen, yleishallinto	15,6	51,9		1 502	5 469	
Kehittäminen, suunnittelu, ohj.	54,3	28,1		5 228	2 962	
Säädösvalmistelu	31,7	21,5		3 052	2 264	
EU- ja kansainväliset tehtävät	36,8	27,1		3 542	2 857	
Sisäinen hallinto	87,7	69,7		8 434	7 344	
Ulkoisen viestintä	15,0	9,2		1 439	967	
Muut tehtävät	26,6	35,6		2 556	3 751	
Kohdennettu yhteensä	267,7	243,1	229,4	25 753	25 614	26 448
Kohdentamaton HTV	2,6	17,1				
Henkilötyövuodet (Tahti)	270,3	260,2	267,3			
Kohdennettu %	99 %	93 %	86 %			

Taulukko 9. Ministeriön kustannukset osastoittain (vertailutiedot vuosilta 2011 ja 2012)

Kustannukset 1 000 euroa	2011	2012	2013	2011	2012	2013
Osasto/yksikkö						
Ministeriön kansainvälisten asioiden yksikkö (ml. Siviilikriisinhallinta)	21,7	19,5		2 765	3 117	
Ministeriön oikeusyksikkö	10,3	11,5		1 578	2 123	
Poliisiosasto	34,1	36,1		4 773	6 172	
Pelastusosasto	44,9	41,6		6 977	7 402	
Maahanmuutto-osasto	55,0	31,0		8 011	4 972	
Vähemmistövaltuutettu, syrjäntälautakunta	12,0	8,3		1 649	1 828	
Jaettujen yksiköiden henkilötyövuodet	89,7	82,8				
Kohdennettu HTV yhteensä	267,7	230,8	229,4	25 753	25 614	26 448
Ylijohto, kohdentamaton poissaolo		12,3				
Kohdentamaton HTV	2,6	17,1	12,2			
Henkilötyövuodet (Tahti)	270,3	260,2	267,3			
Kohdennettu %	99 %	93 %	86 %			

1.3.3 Toiminnan kehittäminen

Hallinnonalan strateginen kehittäminen

Hallinnonalan strategisen kehittämisen toimenpiteet ovat pohjautuneet valtiovarainministeriön ja VN -tason yhteisen tulosohjaushankkeen linjauksiin, valtiontalouden tarkastusviraston ohjausjärjestelmätarkastukseen sekä lukuisiin toimialoilla käynnissä oleviin rakenteellisiin uudistuksiin kuten PORA -hanke, Hätäkeskusuudistus, Rajavartiolaitoksen talouden ja toiminnan sopeuttamisohjelma sekä maahanmuuttohallinnon strategia-työ.

Näiden muutosten ohella myös taloudellinen kriisitietoisuus on heijastunut sisäasiainministeriön ja koko sen hallinnonalan toimintaan. Strategisten kehittämistoimenpiteiden ja toimintaa suuntaavien linjausten tavoitteena on ollut entistä tehokkaampi ja joustavampi toiminta. Nykyisen toimintatason turvaamiseksi ja ylläpitämiseksi toiminnan tehokkuutta ja tuottavuutta on parannettu erilaisin kehittämistoimenpitein ja edellä mainitun rakenteellisin uudistuksin.

Ministeriössä käynnistettiin organisaatiouudistus. Konsernihallintoon kuuluvien tehtävien kokoaminen ns. tukitoimintoihin käynnistyi taloushallintoon, toiminta- ja taloussuunnitteluun sekä henkilöstö- ja yleishallintoon kuuluvien tehtävien keskittämällä. Uudistuksen tavoitteena oli koota yhteen ja keskittää sellaisia tehtäväkokonaisuuksia, prosesseja ja laajempaa koordinaatiota edellyttäviä tehtäviä, joissa yhtenäiset menettelytavat antavat lisäarvoa niin aineiston laadun parantumisen kuin toiminnan tehostumisen muodossa.

Toisena uudistuksen keskeisenä tavoitteena oli se, että osastoilla olisi paremmat mahdollisuudet keskittyä ydintehtäviinsä: lainsäädännön valmisteluun, toimialan ohjaukseen ja kansainvälisiin asioihin. Samassa yhteydessä käynnistyi myös osastojen sisäisen yksikkörakenteen uudistaminen.

Kieku-tietojärjestelmän käyttöönotto

Valtion talous- ja henkilöstöhallinnon yhteinen talous- ja henkilöstöhallinnon tietojärjestelmä Kieku otettiin ministeriössä käyttöön 1.4.2013. Käyttöönotto on aloitettu jo vuonna 2008, jolloin osastopäällikkökokouksen päätöksellä käynnistettiin valmistelu tietojärjestelmän käyttöönottamiseksi Valtiokonttorin vetämän hankkeen ensimmäisen käyttöönottoerän aikataulun mukaisesti. Käyttöönotto viivästyi useaan otteeseen ministeriöstä riippumattomista syistä. Ministeriö on ensimmäisenä käyttöönottavana hallinnonalaan ollut aktiivisesti mukana kehittämässä tietojärjestelmän käyttöönottomenetelmää ja myös tietojärjestelmää. Käyttöönottoon on ministeriössä käytetty 9,3 henkilötyövuoden edestä työpanosta vuosien 2010- 2013 aikana.

Käyttöönoton tavoitteena ovat olleet yhtenäiset talous- ja henkilöstöhallinnon prosessit ja toimintamallit sekä sitä kautta tehokkaampi toiminta. Yhteisten prosessien ja toimintatapojen osalta tavoite on pääosin saavutettu. Toiminnan tehostumista on tässä vai-

heessa vielä vaikea arvioida, koska järjestelmän käytössä on ollut erityisesti henkilöstöhallinnon osa-alueilla sellaisia puutteita, jotka ovat lisänneet manuaaliryönteä käyttöä alkuvaiheissa. Raportointiin tietojärjestelmä on tuonut merkittäviä parannuksia jo tässä vaiheessa.

Henkilöstön kehittäminen

Vuonna 2013 henkilöstön kehittämisspalveluiden toimesta toteutettiin ministeriössä vuotuisen toiminnan lisäksi muun muassa tulos- ja kehityskeskustelulomakkeiden uudistaminen, työelämäkulkuri -hanke sekä ergonomiavastuuhenkilökäytännön aloittaminen. Lisäksi järjestettiin työsuojeluvaalit toimikaudelle 2014–2017 sekä osallistuttiin Kirkkokatu 12 kiinteistön peruskorjaushankkeen suunnitteluun järjestämällä mm. henkilöstötyöpajoja.

Säädösvalmistelun laadun kehittäminen

Ministeriön säädösvalmisteluprosessia ja -ohjeistusta on uudistettu vuonna 2013 hallitusohjelman kirjausten mukaisesti oikeusministeriön Sujuvampaan lainvalmisteluun -hankkeen viitoittamien hyvän lainvalmisteluprosessin menettelytapojen (lainvalmistelun prosessiopas) pohjalta.

Säädösvalmistelun avointa vuorovaikutusta on tehostettu ja ennakoivaa kuulemistä lisätty hyödyntämällä monipuolisesti eri vuorovaikutustapoja, mm. uudistettua otakan-taa.fi-verkkopalvelua. Ministeriö julkaisee kaksi kertaa vuodessa - vuodesta 2013 lähtien myös ruotsinkielisenä julkaisuna - lainsäädäntösuunnitelman, joka sisältää tiedot käynnissä olevista ja lähivuosina käynnistyvistä säädöshankkeista.

Ministeriössä säädösvalmistelutehtäviä hoitavien henkilöiden osaamista kehitetään suunnitelmallisesti. Vuonna 2013 ministeriön säädösvalmistelun osaamista ja kehittämistarpeita on päätetty kartoittaa Sujuvampaan lainvalmisteluun -hankkeessa laaditun lainvalmisteluprosessin osaamiskartan pohjalta. Säädösvalmistelijoille järjestetään ministeriössä vuosittain useita koulutustilaisuuksia. Vuonna 2013 järjestettiin ensimmäinen esimiehille suunnattu säädösvalmistelun johtamista koskeva koulutustilaisuus.

Tietohallinto ja ICT-ratkaisut

Ministeriön tietohallinto on ohjannut, valvonut ja tukenut osaltaan hallinnonalan merkittäviä tietohallintohankkeita (mm. TUVE, VITJA, ERICA, SIS) sekä yhteen sovittanut hallinnonalan tietohallintoa osana tietohallinnon konserniohjausta.

Kokonaisarkkitehtuuryötä on jatkettu ja hallinnonalan ICT -arkkitehtuuryön yhteen sovittamista on toteutettu säännösten ja ohjeiden mukaisesti. Myös julkisen hallinnon sisäisen turvallisuuden kohdealueen arkkitehtuuryö on aloitettu. Ministeriöön on perustettu kokonaisarkkitehtuuria ohjaava ohjausryhmä (KATOS). ICT- arkkitehtuuriin liittyvät osa-alueet on tunnistettu ja tietojärjestelmien kuvaaminen aloitettu hallinnonalan yhteiseen kuvaustyökaluun.

Ministeriön hallinnonalan osalta koordinoima turvallisuusverkkohanke ja siihen osakokonaisuutena kuulunut hallinnon tietotekniikkakeskus HALTIKin toteuttama TUVE-tietoverkkopalvelut-projekti saatettiin loppuun. Hanke saavutti sille asetetut tavoitteet.

Sisäasiainministeriön ja ministeriön hallinnonalan tietoturvaluutta on kehitetty hallinnonalan konsernimaisen ohjaustavan ja mallin mukaan. Sisäasiainministeriö ja sen hallinnonala saavutti tietoturvaluutta koskevan asetuksen mukaisen tietoturvaluuden perustason 1.10.2013. Hallinnonalan tietoturvaluutta, tietoturvakoulutusta ja tietoturvaluuden verkkoympäristöä on kehitetty korkean tietoturvatason vaatimusten mukaiseksi. Sisäasiainministeriö on vastannut ja johtanut kansallisen kyberturvaluusstrategian toimeenpanosuunnitelman laadintaa ja toimeenpanoa sisäasiainhallinnon osalta.

Yhteinen julkaisujärjestelmä on otettu käyttöön hallinnonalan virastojen internet- ja intranetpalveluissa. Poliisin internetpalvelut otetaan käyttöön vuoden 2014 aikana. Vuonna 2008 käyttöön otetun asiankäsittelyjärjestelmän uusiminen on aloitettu. Uusitun järjestelmän ensimmäinen vaihe saadaan tuotantokäyttöön vuonna 2014.

Sisäasiainministeriön hallinnonalalla on valmisteltu ministeriön tietohallinnon johdolla ja siihen erikseen asetetun työryhmän toimesta hallinnonalan ICT-tehtäviin liittyvää uudelleenorganisointia osana valtiohallinnon merkittävää tietohallintotehtävien yhteenkoamista. Osana työtä on kartoitettu hallinnonalan korkean tietoturvan ja korkean varautumisen toimialariippumattomat ICT-tehtävät (TUVE-tehtävät) sekä hallinnonalan toimialasidonnaiset ICT-tehtävät. Lisäksi on esitetty hallinnonalan tietohallintotehtävien uudelleenorganisointiin ja järjestämiseen sekä niiden ohjaukseen liittyvät toimenpiteet.

Sisäasiainministeriön asettaman työryhmän toimesta on selvitetty ja esitetty hallinnonalalle kohdennettujen ICT-säästöjen toteuttamiseksi tehtäviä toimenpiteitä. Osana työtä selvitetään keinot, joilla voidaan turvallisuusverkon ja sen palveluiden käyttöönotosta johtuvia ylläpitomenoja alentaa ja sopeuttaa. Työryhmä esitti suunnitelman menosäästöjen toteuttamiseksi jo vuodesta 2014 alkaen ja työryhmän työ jatkuu edelleen.

Toimitila-asiat

Sisäasiainministeriön hallinnonalan toimitilaverkosto kokoontui vuonna 2013 yhteensä viisi kertaa. Verkosto käsitteli kokouksissaan mm. valtion uuden toimitilastrategian valmistelua, HTH-järjestelmän käyttöönottoa hallinnonalan virastoissa, hallinnonalan energiatehokkuussuunnitelman toimeenpanoa hallinnonalan virastoissa ja ylimääräisistä toimitiloista luopumista erityisesti Hätäkeskuslaitoksessa ja poliisitoimessa. Verkosto järjesti myös yhteistyökokouksen Senaatin johdon kanssa.

Hankintatoimi

Sisäasiainhallinnon hankintaohje, joka koskee sekä ministeriötä että muitakin hallinnonalan virastoja, uudistettiin vastaamaan voimassa olevaa lainsäädäntöä. Erityisesti puolustus- ja turvallisuushankinnoista annettu lainsäädäntö sekä viranomaisten toimin-

nan julkisuudesta annetun lain muutokset edellyttivät ohjeiden muutoksia sekä uutta asioiden käsittelytapaa ministeriössä. Ohjeella pyritään myös edistämään kestävien ympäristö- ja energiaratkaisujen huomioon ottamista hankinnoissa valtioneuvoston antaman periaatepäätöksen (Cleantech-ratkaisut) mukaisesti.

Sopimustenhallintajärjestelmä Sohvin käyttöä ja kehittämistä asianhallintajärjestelmä Asdon yhteydessä jatkettiin. Sohvi mahdollistaa hankintaprosessin eri vaiheiden asiakirjojen sähköisen käsittelyn, myös huomattava osa tarjousaineistosta käsitellään sähköisesti järjestelmässä.

Viestintä

Viestinnässä panostettiin viime vuonna erityisesti mediaviestinnän suunnitelmallisuuteen, mediaseurannan tehostamiseen, ministeriön internetsivujen kävijämäärän kasvattamiseen, hallinnonalan yhteisen julkaisujärjestelmän kehittämiseen, sosiaalisen median tehokkaampaan hyödyntämiseen sekä ministeriön ja hallinnonalan sisäiseen viestintään.

Ministeriön visuaalinen ilme uudistettiin ja ministeriölle laadittiin graafinen ohje. Häiriötilanneviestinnän kehittämiseen panostettiin yhteistyössä hallinnonalan viestintävastavien kanssa. Mediaviestinnässä keskeisimpiä teemoja olivat edellisvuosien tapaan ministerin kannanotot ajankohtaisiin asioihin sekä ministeriössä valmisteilla olevat säädös- ja kehittämishankkeet. Sisäasiainministeriön julkisuuskuvaa hallitsi sisäministerin mediajulkisuus. Sisäministeri Päivi Räsänen on lähes päivittäin julkisuudessa.

Ministeriön viestintäyksikön johdolla valmistui Selkokielineen turvallisuusviestintä sisäasiainhallinnossa –julkaisu, josta ilmenee, että selkokielistä turvallisuusviestinnän materiaalia on tuotettu hyvin vähän eikä suunnitelmia sen lisäämiseksi juuri ole. Maahanmuuttajien lisäksi selkokielistä viestintää tarvitsisivat mm. ikäihmiset. Julkaisu sisältää suosituksen selkokielineen turvallisuusviestintämateriaalin tuottamiseksi.

Ministeriön verkkosivustolla www.intermin.fi on kuukausittain 25 000 kävijää. Määrä on kaksinkertaistunut vuoden aikana ja kävijämäärä on koko ajan tasaisessa kasvussa. Vuonna 2013 Sisäasiainministeriön viestintäyksikkö ylläpiti neljää sosiaalisen median palvelua: Facebook-sivustoa, Twitter-tiliä, Youtube-kanavaa ja Issuu.com-sivustoa. Ministeriö on hyödyntänyt palveluiden maksuttomia ominaisuuksia, eikä ole kasvattanut seuraajamääriä maksullisilla lisäpalveluilla.

Ministeriön, ministeriön hallinnonalan ja koko valtionhallinnon häiriötilanneviestintää on kehitetty viimeisten vuosien aikana. Sisäasiainministeriön hallinnonalan konserniviestintäryhmässä häiriötilanneviestintä oli yksi keskeisimmistä teemoista.

1.3.4 Maksullisen toiminnan tulos ja kannattavuus

Ministeriön maksullinen toiminta on ollut vähäistä (vuonna 2013 myyntituotot 0,013 milj. euroa), joten maksullisesta toiminnasta ei ole laadittu kustannusvastaavuuslaskelmaa.

Ministeriön julkisoikeudellinen maksullinen toiminta muodostuu pelastusosaston pelastuslain (379/2011) mukaisista erivapauspäätöksistä. Pelastusosaston erivapauksia on käsitelty poikkeuksellisen monta johtuen yleisestä työllisyystilanteesta, jonka takia hakukkuutta erivapauspäätöksiin on aikaisempaa enemmän.

Maksuperustelain mukaisia muita suoritteita ovat ministeriön julkaisujen myynnit, joiden määrä on vähentynyt edellisvuodesta. Kaksi eniten myytyä julkaisua ovat olleet Asuin-kiinteistöjen pelastussuunnitelman laadinta (Sisäasiainministeriö, 2012) ja Miksi nuori surmaa: yhteenveto nuorten tekemistä suunnitelmallisista henkirikoksista ja niiden taustoista (Sisäasiainministeriö 2012).

1.3.5 Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuus

Yhteisrahoitteisen toiminnan laskelmaan on otettu mukaan EU-rahoitteiset hankkeet sekä Palosuojelurahaston rahoittamat hankkeet. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuudelle ei ole asetettu tavoitteita, joten suunnitelmaksi on laitettu toteutumata tietoa vastaava summa.

Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot ovat olleet 0,418 milj. euroa, mikä on edellisvuoden tasolla. Kustannusvastaavuuden alijäämäisyys johtuu hankkeiden omarahoitusosuudesta. Yhteiskustannusten laskemistapaa on muutettu Kieku-tietojärjestelmän ja tarkemman menojen ja työajankohdennuksen takia vuodelle 2013, joten yhteiskustannukset eivät ole täysin vertailukelpoisia edellisvuoteen.

Taulukko 10. Yhteisrahoitteisen toiminnan kustannusvastaavuuslaskelma

	2013 toteuma (1 000 e)	2013 tavoite (1 000 e)	2012 toteuma (1 000 e)	2011 toteuma (1 000 e)
TUOTOT				
yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot				
- muilta valtion virastoilta saatu rahoitus	40	40	60	680
- EU:lta saatu rahoitus	334	334	330	1 117
- muu valtionhallinnon ulkopuolinen rahoitus	0	0	0	0
- yhteisrahoitteisen toiminnan muut tuotot	44	44	10	0
Tuotot yhteensä	418	418	400	1 797
KUSTANNUKSET				
yhteisrahoitteisen toiminnan erilliskustannukset				
- aineet, tarvikkeet ja tavarat	2	2	1	2
- henkilöstökustannukset	328	328	231	591
- vuokrat	2	2	0	18
- palvelujen ostot	110	110	298	677
- muut erilliskustannukset	90	90	58	666

Erilliskustannukset yhteensä	532	532	588	1 954
yhteisrahoitteisen toiminnan osuus yhteiskustannuksista				
- tukitoimintojen kustannukset	220	220	7	632
- poistot	0	0	0	3
- muut yhteiskustannukset	370	370	145	468
Osuus yhteiskustannuksista yhteensä	590	590	402	1 103
Kokonaiskustannukset yhteensä	1122	1122	990	3 057
KUSTANNUSVASTAAVUUS				
tuotot - kustannukset	-704	-704	-590	-1 260
kustannusvastaavuus -%	37,25	37,25	40,40	58,78

Laskelmaan ei sisälly päätyneeseen YES5-projektin tuloa EU:lta 30 745,80 e.

Pelastuslaitosten työhyvinvointi –hanketta on toteutettu Palosuojelurahaston rahoituksella. EU-rahoitteisessa Haren- projektissa on tavoitteena rankkasadevaroitussjärjestelmän kehittäminen Euroopan tasolla. Simuloinnin käyttö palotutkinnassa –projektin tavoitteena on edistää palosimuloinnin käyttöä pelastuslaitosten suorittamassa palotutkinnassa.

Kansallisen syrjinnän vastaisen kampanjan (YES-hankkeiden) toimeenpano on jatkunut yhtäjaksoisesti vuodesta 2007 lähtien. Kampanja saa rahoitusta EU-komissiolta. EU-rahoitteinen Good relations –hanke on asetettu laatimaan hyvien suhteiden indikaattorit, testaamaan niitä ja levittämään niihin liittyvää tietoa ja tuloksia kansallisesti ja EU-jäsenmaihin. EU-rahoitteisen Light On –projektin tavoitteena on tunnistaa yleisessä käyttäytymiskulttuurissa havaittavaa rasismia. Erityisenä tutkimuskohteena on kielen ja symbolien kautta esiintyvä rasismi.

1.4 Henkisten voimavarojen hallinta ja kehittäminen

1.4.1 Sisäasiainministeriön henkilöstö

Sisäasiainministeriön henkilöstömäärä oli kertomusvuoden lopussa 267 henkilöä (267,3 htv:tä). Htv-luku on liian iso todelliseen määrään verrattuna, sillä htv-luku ei voi olla suurempi kuin 1 per henkilö. Virheen taustalla on Kiekusta Tahtiin siirroissa havaittu virhe henkilötyövuosien suhteen. Takautuvasti virhe ei enää korjaudu Tahtiin vuoden 2013 osalta.

Henkilöstömäärä laski edelliseen vuoteen verrattuna 2,2 prosenttiyksikköä. Ministeriön henkilöstöstä naisia oli 63,7 % ja miehiä 36,3 %. Määräaikaisten osuus henkilöstöstä oli 26,2 % ja osa-aikaisten osuus 22,5 %. Naisten keski-ikä oli 44,9 vuotta ja miesten 47,5 vuotta. Koko henkilöstön keski-ikä oli 45,9 vuotta ja suurin ikäryhmä ministeriössä oli 45–54-vuotiaat. Toiseksi suurin henkilöstöryhmä oli 35–44-vuotiaat.

Ministeriön henkilöstön koulutustasoindeksi oli vuonna 2013 5,9 (naiset 5,7 ja miehet 6,3). Korkeakoulututkinnon suorittaneiden osuus henkilöstöstä oli 69,3 %. Asiantuntija-tehtävissä toimivien henkilöiden osuus koko henkilöstä oli vuoden 2013 lopussa 60,2 %.

Keskimääräinen eläköitymisikä sisäasiainministeriössä oli vuonna 2013 64,1 vuotta. Ministeriössä eläköityi tarkasteluvuonna seitsemän henkilöä. Lisäksi yksi henkilö jäi tarkasteluvuonna työkyvyttömyyseläkkeelle.

Vuosille 2012–2013 sisäasiainministeriössä asetettiin työhyvinvointitavoitteeksi työajan joustavoittaminen ja normaalin työajan ylittävän työskentelyn vähentäminen, työskentelypaikkojen joustavampi käyttäminen sekä uusien kokoustapojen kokeilu ja käyttöönotaminen. Ministeriö osallistui kansalliseen etätyöpäivään, joka pidettiin perjantaina 20.9. Lisäksi järjestettiin etätyökoulutusta etätyön tekemisen periaatteista ja käytännöistä marraskuussa. Koulutuksen tavoitteena oli tukea etätyön tekemistä tarjoamalla sekä tietoa että käytännön apuvälineitä joustavaan, tehokkaaseen ja turvalliseen työskenteilyyn oman työpisteen ulkopuolella.

VMBaro -kyselyn perusteella työhyvinvointi oli kehittynyt edelleen myönteisesti. Kyselyyn vastasi 58 % henkilöstöstä. Tulokset olivat eniten parantuneet tiedonkulun, työilmapiirin ja yhteistyön sekä kehittymisen tuen osalta. Työolojen osalta parhaiten olivat kehittyneet mahdollisuudet yhteen sovittaa työ- ja yksityiselämä sekä jaksaminen ja energisyys. Työtyytyväisyysindeksi oli tarkasteluvuonna sisäasiainministeriössä 3,71. Työtyytyväisyysindeksi nousi edellisvuoden tasolta (3,61) ja on edelleen korkea sekä yli valtion keskiarvon (3,46).

Ministeriössä toteutettiin syksyllä 2013 Työelämänkulku -projekti, jonka tavoitteena oli löytää uusia tapoja tukea eri elämänvaiheessa olevia työntekijöitä sekä työuralla että työn ja vapaa-ajan yhteensovittamisessa.

Vuonna 2013 työterveyshuollon tiedossa oleva sairauslomia oli yhteensä työpäivää, joka on keskimäärin 8 sairauspoissaolopäivää henkilöä kohden. Vuonna 2012 ministeriön henkilökunnalla oli keskimäärin 7,9 sairauspoissaolopäivää. Tilastollisesti sairauslomat ovat keskimääräisellä tasolla.

Henkilöstön hyvinvointi ja terveys

Henkilöstön fyysistä hyvinvointia tuettiin ministeriössä edellisvuosien tapaan monilla eri toimintamuodoilla. Liikkumiseen kannustettiin järjestämällä liikuntaryhmiä. Vakiintuneiden liikuntaryhmien (salibandy, vatsatanssi, lentopallo) lisäksi syksyllä ministeriössä järjestettiin juoksukoulu sekä kuntosaliin tutustumista. Sportti- ja kulttuuripassia käytti yhteensä 222 eri henkilöä yhteensä 665 kappaletta.

Henkistä hyvinvointia tuettiin järjestämällä vuotuinen ministeriön työhyvinvointipäivä. Työhyvinvointikyselyn tulosten perusteella toteutettiin edellisvuosien tapaan osasto- ja yksikkökohtaiset palautetilaisuudet sekä työhyvinvointitavoitteiden ja -toimenpiteiden laadinta. Yhdessä ryhmässä toteutettiin kehittävän työntutkimuksen työhyvinvointihanke. Työsuojelutoimikunta kokoontui viisi kertaa ja siellä käsiteltiin koko ministeriötä koskevia työsuojelullisia ja työhyvinvointia tukevia toimenpiteitä.

Työterveyshuollon kanssa tehtiin poliisiosaston työpaikkaselvitys ja aloitettiin työpaikkaselvitys vähemmistövaltuutetun toimistossa.

Vuoden 2013 tammi-joulukuun aikana sairauslomia oli 2609 päivää eli keskimäärin 10,2 päivää per työntekijä. Vuonna 2012 vastaavana aikana sairauspoissaoloja oli 2684 päivää eli keskimäärin 10,7 päivää per työntekijä.

Sairauspoissaoloista suurin osa eli 23,1 % (603 pv) johtui tuki- ja liikuntaelinsairauksista. Toiseksi eniten oli mielenterveyteen liittyviä sairauslomia 22,7 % (593 pv) ja kolmantena olivat hengityselinsairauksista johtuvat sairauslomat 14,1 % (369 pv). Vuoteen 2012 verrattuna tuki- ja liikuntaelinsairauksiin liittyvien sairauspoissaolojen määrä kasvoi 278 päivästä 603 päivään. Mielenterveyteen liittyvien sairauspoissaolojen määrä väheni vuoden 2012 605 päivästä 593 päivään. Hengityselinsairauksiin liittyvät poissaolot vähenivät vuoden 2012 470 päivästä vuonna 2013 369 päivään. Työterveyshuollon raportin perusteella ministeriön työntekijöiden sairauspoissaolot ovat hallinnassa.

Työterveyshuolto lisäsi työkykyyn kohdistuvia toimintoja vuonna 2013 ja työkuuntoon-suuritteiden määrä kasvoi 34,4 % verrattuna vuoteen 2012. Kasvua tapahtui kaikkien muiden ammattihenkilöiden toiminnassa, ainoastaan työfysioterapeutin työkykyä tukevat toimet vähentyivät puoleen, johtuen voimakkaasta panostuksesta ergonomiaselvi-tyksiin ja ergonomiavastaavien kouluttamisesta toimimaan työpaikalla.

Taulukko 11. Sisäasiainministeriön henkilöstövoimavarat

		2011	2012	2013	Muutos % 2012– 2014
Henkilöstö määrä, rakenne ja henkilöstökulut					
Henkilöstön lukumäärä, henkilöä 31.12		279	273	267	-2,2
Henkilöstötyövuosikertymä, htv		270,3	260,2	267,3	2,7
Henkilöstön keski-ikä		45,4	45,5	45,9	0,9
Palvelussuhteen laatu, henkilöä 31.12.					
	vakinaiset (virkasuhde)	219	209	197	-5,7
	määräaikaiset (virkasuhde)	60	64	70	9,4
	määräaikaisten osuus, % henkilöstöstä	21,5	23,4	25,6	
Työaika					
	Kokoaikaiset, henkilöä	270	260	252	-3,1
	Osa-aikaiset, henkilöä	9	13	15	15,4
	Osa-aikaisten osuus henkilöstöstä, %	3,2	4,8	5,6	16,7
Tehdyn työajan osuus säännöllisestä vuosityöajasta, %		78,5	77,1	77,9	1,0
Kokonaistyoimajakustannukset, 1000 €		17562,1	17531,8	18465,7	5,3
Työhyvinvointi					
Työtyytyväisyysindeksi		3,7	3,6	3,7	2,8
Työkyvyttömyyseläkkeelle siirtyminen, % henkilöstöstä		0	0	1	100
Sairauspoissaolot, tpv/htv		7,9	7,9	8,0	1,4
Työterveyshuolto, €/htv		433	711	601	-16,7
Osaaminen					
Koulutustasoindeksi					
	koko henkilöstö	5,9	5,9	5,9	0
	naiset	5,7	5,8	5,7	-1,7
	miehet	6,3	6,2	6,3	1,6
Koulutus ja kehittäminen, €/htv		1002	1807	1443	-20,1

1.4.2 Arvio toiminnan yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovaikutuksista

Vuonna 2012 perustettu tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusasioiden koordinaatioryhmä (SITY) jatkoi toimintaansa vuonna 2013. SITY-ryhmä toimii myös hallituksen tasa-arvo-ohjelman edellyttämänä toiminnallisena tasa-arvotyöryhmänä. Työryhmän tehtävänä on mm. koordinoida, valmistella ja seurata ministeriölle asetettuja tasa-arvoon ja yhdenvertaisuuteen liittyviä tavoitteita ja toimenpiteitä sekä seurata niiden toteutumista osana TTS-prosessia.

SITY –työryhmä on toimintavuoden aikana koordinoitunut hallituksen tasa-arvo-ohjelman 2012-2015 liittyvien toimenpiteiden suunnittelua sekä seurantaa. Hallitusohjelman yhtenä kärkihankkeena on ollut Maahanmuuton tulevaisuus 2020 –hanke. Koordinaatioryhmä on toimintavuoden aikana raportoinut sosiaali- ja terveysministeriölle sukupuolinköyhyyden valtavirtaistamisen seurantatietoja sekä osallistunut ministeriöiden toiminnallisen tasa-arvotyöryhmien verkoston ja hallituksen tasa-arvo-ohjelman seuranta-työryhmän toimintaan. Lisäksi ministeriön ja hallinnonalan suunnittelumääräykseen on sisällytetty edellytys ottaa TTS-valmistelun yhteydessä huomioon toimintapolittiset linjaukset, joissa näkyvät konkreettisina toimenpiteinä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuden toteutuminen.

Yhdenvertaisuus- ja tasa-arvovaikutusten arvioimista kehitettiin myös säädösvalmistelun osalta. Ministeriön oikeusyksikkö laati vuoden 2012 aikana säädösvalmistelijoille tarkoitetun oppaan yhdenvertaisuusvaikutusten arvioimiseksi säädöshankkeissa. Myös lainsäädäntösuunnitelmassa vuosille 2012–2016 käsitellään tulevien hankkeiden tasa-arvo- ja yhdenvertaisuusvaikutusten arviointiin liittyviä kysymyksiä. Lainsäädäntöä valmisteltaessa varmistetaan siitä, että säännökset täyttävät yhdenvertaisuudelle ja tasa-arvolle asetettavat vaatimukset. Säädöshankkeissa arvioidaan tarvittaessa sukupuolivaikutukset ja vaikutukset vähemmistöihin sekä tehdään tarkastelu kaikkien syrjintäperusteiden osalta. Myös EU-säädösvalmistelussa kiinnitetään huomioita yhdenvertaisuusnäkökohtien toteutumiseen ja siihen, että sääntely ei johda (välilliseen) syrjintään.

Säädösvalmistelijoille järjestettiin marraskuussa 2013 koulutusta sukupuolivaikutusten arvioinnista säädösvalmistelussa. Koulutus oli sosiaali- ja terveysministeriön rahoittama ja sen sisältö sovitettiin sisäasiainministeriön hallinnonalan säädöshankkeita tukeväksi. Lisäksi STM:n toiminnallinen tasa-arvotyöryhmä käynnisti Studia Generalia seminaari-ohjelman, joka suunnattiin erityisesti ministeriön viestinnän ihmisille sekä toiminnalliselle tasa-arvotyöryhmien jäsenille.

Tarkasteluvuoden aikana sisäasiainministeriö liittyi monimuotoisuusverkoston jäseneksi. Monimuotoisuussitoumuksen tavoitteena on korostaa osallisuutta ja yhteisöllisyyttä työyhteisössä.

Henkilöstölle toteutettiin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskysely toukokuussa 2013. Kyselyn perusteella tasa-arvo- ja yhdenvertaisuus toteutuu sisäasiainministeriössä hyvin ja henkilöstö on melko tyytyväinen tasa-arvon toteutumiseen ministeriössä. Kyselyn perusteella ministeriössä tulee kuitenkin kiinnittää huomiota epäasiallisen kielenkäytön, syrjinnän ja häirinnän esiintymiseen sekä esille tulleiden näkemysten dokumentointiin

ja selvittämiseen. Työn ja yksityiselämän yhteensovittamista helpottavien toimenpiteiden kehittämistyötä on jatkettu sisäasiainministeriössä. Tasa-arvo- ja yhdenvertaisuuskyselyn vastausten perusteella henkilöstöllä ei juuri ole ongelmia työn ja yksityiselämän yhteensovittamisessa.

Sukupuolinäkökulma tulee esille myös SOLID -rahastoihin kuuluvien pakolais- ja kotoittamisrahastojen toiminnassa. Rahastojen strategisten suuntaviivojen mukaisesti otetaan huomioon haavoittuvassa asemassa olevien maahanmuuttajanaisten ja -lasten erityistarpeet.

1.5 Tilinpäätösanalyysi

Sisäasiainministeriön pääluokan rahoituksen rakenne

Sisäasiainministeriön pääluokassa oli määrärahaa vuoden 2013 talousarviossa 1 353,8 milj. euroa, mikä oli 4 % edellisvuotta enemmän. Pääluokan määrärahoja oli siirtynyt edellisiltä vuosilta 97,7 milj. euroa. Suurimpina lisäyksinä ovat Rajavartiolaitoksen investointimenojen kasvu ja investointien aikaistaminen sekä turvallisuusverkko-hankeeseen liittyvät ICT-lisämäärärahat. Kehyksen ulkopuolisia lisäyksiä ovat lisäykset EU:n osuudessa yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan ja arvonlisäveroihin.

Sisäasiainministeriön pääluokassa jakamattomiksi merkittyjä määrärahoja oli merkittävästi aiempaa vähemmän, koska määrärahoja muutettiin suoraan virastoille osoitetuiksi kirjanpitoyksikön purkautumisen yhteydessä. Jakamattomia määrärahoja olivat momentit 26.01.23 Siviilikriisinhallinnan kotimaanvalmiudet, jossa suurin osa rahoituksesta osoitettiin määrärahakirjeellä Pelastusopistolle, sekä momentti 26.01.66. Kansainvälisten järjestöjen jäsenmaksut ja maksusuudet ulkomaille, jota ministeriön lisäksi käyttää Rajavartiolaitos.

Sisäasiainministeriön pääluokan talousarvion toteutuminen

Sisäasiainministeriön pääluokkaan myönnettiin varsinaisessa talousarviossa määrärahaa yhteensä 1 317,1 milj. euroa, mikä oli noin 68,7 milj. euroa (5 %) edellisvuotta enemmän.

Vuoden ensimmäisessä lisätalousarviossa rahoitusta myönnettiin lisää 7,2 milj. euroa Turvallisuusverkkohankkeen lisäkustannuksiin ja poliisin investointeihin sekä poliisin ja Häätokeskuslaitoksen tietojärjestelmien turvallisuusverkkolaajennuksiin. Kolmannessa lisätalousarviossa lisärahoitusta myönnettiin 4,5 milj. euroa Rajavartiolaitoksen ampu-
maratojen kunnostamiseen ja investointeihin. Neljännessä lisätalousarviossa rahoitusta vähennettiin 2,4 milj. euroa raamisopimuksen mukaisten koulutusmäärärahojen vähennyksenä ja rahoitusta lisättiin 5,2 milj. euroa pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanoton oletettua suurempiin kustannuksiin. Tuloarviota nostettiin 10,1 milj. eurolla

johtuen Rajavartiolaitoksen ulkovartiolaivan myyntituotosta ja Öljysuojarahaston tulouksista johtuen.

Arviomäärärahan 26.10.20 Maasta poistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot määräraha ylitettiin ministeriön päätöksellä 0,24 milj. eurolla. Määräraha oli kokonaisuudessaan käytössä Poliisihallituksessa. Momentin ylitys aiheutui totaaliostojen kasvamisesta ja lentolippujen keskihinnan noususta. Arviomääräraha 26.01.29 Arvonlisäveromenot määräraha ylitettiin 4,4 milj. eurolla johtuen määrärahatason ja arvonlisäveroprosenttien noususta sekä Poliisihallituksen ja Hallinnon tietotekniikkakeskuksen ennakoitua suuremmista arvonlisäveroista liittyen Poliisihallituksen tietojärjestelmän investointeihin.

Pääloukan toimintamenomomenttien siirtyvien määrärahojen kehitystä seurataan kuukausitasolla oheisen taulukon mukaisesti. Mikäli siirtyvän erän ennuste näyttää kesken tilikautta pienenevän merkittävästi, selvitetään syy välittömästi ja tarvittaessa seurantaa kyseisen momentin osalta tehostetaan.

Taulukko 12. Siirtyvän erän arvio

Virasto	Käyttö 2012	Siirtynyt erä vuodelta 2012	Käyttö joulukuu 2012	Käyttö joulukuu 2013	Arvio käytöstä 2013	Käytettävissä 2013	Siirtyvä erä (joulukuu 2013)
SM	20 537 212,29	3 111 926,37	20 537 212,29	21 519 209,83	21 519 209,83	24 371 926,37	2 852 716,54
Poliisi	718 202 507,36	22 234 337,86	718 202 507,36	732 554 235,80	732 554 235,80	748 661 337,86	16 107 102,06
Raja	227 241 849,66	28 078 410,83	227 241 849,66	228 044 467,66	228 044 467,66	259 964 410,83	31 919 943,17
Pelastus	13 731 078,09	3 473 210,68	13 731 078,09	14 507 815,77	14 507 815,77	17 155 210,68	2 647 394,91
Häke	62 273 909,71	3 672 232,57	62 273 909,71	60 103 915,31	60 103 915,31	68 268 232,57	8 164 317,26
Migri	20 901 440,29	1 909 263,68	20 901 440,29	17 740 363,79	17 740 363,79	19 975 263,68	2 234 899,89

1.5.1 Rahoituksen rakenne

Ministeriön käytössä oli vuoden 2013 talousarvion määrärahoja 69,640 milj. euroa. Edellisvuosilta siirtyneitä määrärahoja oli käytössä 19,288 milj. euroa.

Ministeriön toimintamenomomentilla 26.01.01.1 oli käytettävissä yhteensä 24,322 milj. euroa, josta vuoden 2013 määrärahaa oli 21,210 milj. euroa ja edellisvuosilta siirtynyttä määrärahaa 3,112 milj. euroa.

Muuta toimintamäärärahaa hallinnonalan momenteilta rahaa käytettävissä 5,109 milj. euroa, tietohallinnon määrärahaa 14,380 milj. euroa ja muiden pääluokkien toimintamäärärahoja 0,092 milj. euroa. Muuta budjettirahaa oli yhteensä 47,887 milj. euroa, josta suurimpina EU:n yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen rahastojen määrärahaa 28,592 milj. euroa. Muiden pääluokkien määrärahoista merkittävin on ollut Puolustusministeriön pääluokan turvallisuusverkkorahoitus.

Ministeriön käytössä on talousarvion tulomomenteista ollut EU:n yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen rahastojen tulomomentit sekä ministeriön pääluokan muut tulot.

Ministeriöstä määrärahoja jaettiin edelleen Pelastusopistolle (0,732 milj. euroa) siviilikriisinhallinnan rahoituksena momenteilta 26.01.23 ja 24.10.21.01 sekä Poliisihallitukselle (0,081 milj. euroa) siviilikriisinhallinnan rahoituksen momentilta 26.01.23 ja tutkimusrahoituksena momentilta 24.90.98.

Ministeriön maksullinen toiminta on vähäistä (noin 0,01 milj. euroa vuodessa). Yhteisrahoitteisen toiminnan tuottojen on arvioitu olevan noin 0,5 milj. euroa.

Taulukko 13. Käytössä ollut talousarviorahoitus ja sen käyttö

Rahoitus (1 000 euroa)	Käytetty 2011	Käytetty 2012	Käytetty 2013	Suunnitelma 2013	Siirretty seur. v
<i>Kulutusmenot</i>					
Ministeriön toimintamenot	20 150	20 537	21 519	24 322	2 803
26.01.20 tietohallintomenot	4 271	9 832	13 436	14 380	944
26. muut kulutusmenot	4 103	5 291	3 946	5 109	1 075
Muut kulutusmenot	58	55	92	92	0
<i>Kulutusmenot yhteensä</i>	28 582	35 715	38 993	43 903	4 822
<i>Muu budjettirahoitus</i>					
26. siirtomenot *	14 926	15 673	17 970	39 895	20 683
Muu budjettirahoitus**	21 148	20 642	5 159	5 159	0
Arvonlisäverot	5 478	5 864	2 833	2 833	0
<i>Muu budjettirahoitus yhteensä</i>	41 552	42 179	25 962	47 887	20 683
Menomomentit yhteensä	70 134	77 894	64 955	91 790	25 505
<i>Tulorahoitus</i>					
Tulomomentit	-8 375	-11 665	-18 747		
YHTEENSÄ	61 759	66 229	46 208	91 790	25 505

* Sisältää myös SOLID-rahastojen menomomentit lukuun ottamatta teknistä tukea

** Sisältää myös PLM:n Tuve-rahoituksen

1.5.2 Talousarvion toteutuminen

Sisäasiainministeriön toimintamenojen 26.01.01.1 nettomenot kasvoivat 0,982 milj. euroa. Toimintamenoihin kohdistuva siirtyvä erä laski 10 % 2,803 milj. euroon (3,112 milj. euroa/2012).

Taulukko 14. Ministeriön momentin 26.01.01.1 nettomenojen kehitys 2011-2013

Menot 1 000 euroa	2011	2012	2013	Muutos % 2012–2013
Tuotot	-854	-626	-920	47
Aineet ja tarvikkeet	321	288	282	-2
Henkilöstökulut	14 354	14 594	15 890	9
Vuokrat	3 111	3 209	3 282	2
Palvelujen ostot	2 349	2 335	2 110	-10
Muut kulut	791	680	829	22
Muut tiliryhmät	79	57	46	-17
Nettomenot yhteensä	20 151	20 537	21 519	5

Momentille tuloutetut tulot (0,920 milj. euroa) olivat hieman enemmän kuin talousarviossa oli arvioitu (0,5 milj. euroa). EU:lta saadun projektirahoituksen määrä kasvoi edellisvuodesta.

Bruttomenot (22,439 milj. euroa) olivat hieman talousarviossa ennakoituja (22,010 milj. euroa) enemmän. Henkilöstökuluja ovat lisänneet 7 henkilötyövuoden palkkausmenojen siirto pelastustoimen toimintamenoista ministeriön toimintamenoihin, palkkakulujen sisäinen laskutus eri talousarviotilien välillä sekä palkkausten tarkistukset. Vuokratulot ovat nousseet indeksikorotusten verran. Palvelujen ostot ovat kokonaisuudessaan laskeneet, mutta ryhmän sisällä talous- ja henkilöstöpalvelujen ostot (Palkeet) kasvaneet johtuen Kiekun sekä tähän liittyvien muiden järjestelmien uusien versioiden käyttöönoton ja tuotantokäytön kustannuksista ja myös siivouspalvelut ovat nousseet. Muissa kuluissa matkustuspalvelut ovat nousseet 22 % johtuen lentovolyymien ja keskihintojen kasvusta ja päivärahat ovat myös vastaavasti nousseet 27 %.

Tietohallintomenojen käyttö (Taulukko 13: Käytössä ollut talousarviorahoitus ja sen käyttö) on kasvanut johtuen turvallisuusverkkorahoituksen toteutuksen ja ylläpidon kustannusten siirtymisestä ministeriön omalta momentilta maksettavaksi. Muiden kulutusmenojen käytön määrää on vähentänyt palkkausrahojen siirto pelastustoimen toimintamenoista ministeriön toimintamenoihin. Erytymenot momentilla (26.30.20) käytettävissä olleesta määrärahasta (3,406 milj. euroa) siirrettiin 0,770 milj. euroa Pelastusopiston Kriisinhallintakeskukselle kansainvälisen hätäavun antamista ja vastaanottamista sekä siihen varautumista varten ja 0,400 milj. euroa Pohjois-Suomen aluehallintovirastolle metsäpalojen tähystystoimintaan ja siihen varautumista varten.

Sisäasiainministeriön pääluokan siirtomenojen määrää on lisännyt EU:n yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen rahastojen maksuosuuksia on lisännyt hankkeiden koon kasvaminen loppukaudesta, loppuvuosien useammista vuosiohjelmista tehtävät maksutukset ja käsittelyaikojen lyhentymisen. Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot momentilla (26.30.43) käytettävissä ollut määräraha (8,100 milj. euroa) oli yhtä suuri kuin edellisenä vuonna. Määrärahasta myönnettiin alijäämatukea Suomen Erillisverkot Oy:lle 8,100 milj. euroa.

Muun budjettirahoituksen ja arvonlisäverojen määrää on vähentänyt turvallisuusverkokohaan (TUVE) lähestyminen päätöstä ja tähän liittyvän PLM:n pääluokan määrärahan pieneneminen merkittävästi.

Tulomomenteilla EU:n yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen rahastojen tuloutukset ovat olleet arvioitua suurempia ohjelmakauden lähestyessä loppua.

1.5.3 Tuotto- ja kululaskelma

Kirjanpitoyksikön 240 tuotto- ja kululaskelma on jaettu vuonna 2013 perustetuille kirjanpitoyksiköille 1.1.2013 tilanteesta. Myös vuoden 2013 vertailutiedot on muutettu vastaamaan nykyistä organisaatiota. Vertailutietojen jakaminen on kuvattu liitteessä 17.

Ministeriön kirjanpidon tietojen perusteella on laskettavissa muutamia tunnuslukuja, joilla kuvataan toiminnan menorakenteen kehittymistä.

Taulukko 15. Menokehitystä kuvaavat tunnusluvut

Tunnusluku	2011	2012	2013	Muutos %
Henkilöstökulut/HTV (euroa)	63 176	65 685	66 648	1 %
Toimitilavuokrat/HTV (euroa)	10 426	11 120	11 273	1 %
Ulk. palvelujen ostot % hlöstökuluista	28 %	27 %	22 %	-21 %
Ostot % leasing-maksuista	29 %	15 %	22 %	42 %
Saatu projektirahoitus % toimintamenoista	5,2 %	1,7 %	2,1 %	26 %

Henkilötyövuoden keskimääräiset kulut ovat kasvaneet maltillisesti eli lähinnä vuosittaisten palkankorotusten verran. Myös toimitilavuokrat henkilötyövuotta kohden ovat kasvaneet lähinnä indeksikorotusten verran. Ulkopuolisten ostopalvelujen (pl. ostopalvelut valtion sisäisiltä palvelukeskuksilta) suhteellinen osuus omaan työhön on laskenut johtuen ilmoituskulujen, atk:n käyttöpalvelujen ja koulutuspalvelujen ostojen laskusta. Omien ostojen (koneet, kalusteet ja kuljetusvälineet) osuus leasingmaksuista on kasvanut johtuen toimistokalusteiden suuremmista ostoista. Projektirahoituksen määrä on pysynyt suunnilleen samalla tasolla edellisvuoteen verrattuna.

Tuotto- ja kululaskelmassa toiminnan tuotoissa muut toiminnan tuotot ovat kasvaneet (+0,567 milj. euroa). Yhteistoiminnan kustannusten korvauksissa suurin osa muodos-

tuu EU:n yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen rahastojen teknisestä tuesta. Yhteisrahoitteisen toiminnan tuotot syntyvät pääasiassa ministeriön oikeusyksikön toteuttamien EU-hankkeiden rahoitusosuuksista.

Toiminnan kuluissa henkilöstökulujen osuus kaikista kuluista on 34 %. Palvelujen ostojen määrä on selvästi vähentynyt edellisvuodesta (-12,431 milj. euroa) johtuen Haltikille maksetun turvallisuusverkkohankkeen rahoituksen määrän vähenemisestä hankkeen lähestyessä loppua. Palkeille maksetut palvelumaksut ovat kasvaneet johtuen Kieku-tietojärjestelmän käyttöönoton ja käytön kustannuksista. Sisäisissä kuluissa (+ 1,275 milj. euroa) pääasiassa EU:n yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen rahastojen rahoitusosuudet valtion virastoille ovat kasvaneet. Satunnaisiin tuottoihin on kirjattu pankin maksamia korvauksia maksuliiketulotileihin liittyen.

Siirtotalouden tuotoissa tuotot Euroopan unionilta ovat kasvaneet johtuen EU:n yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen rahastojen tuloutusten kasvamisesta ohjelmakauden päättyessä samoin myös kulut siirtotalouden kuluissa ovat kasvaneet hankemaksusten suuremmasta määrästä johtuen. Siirtotalouden kuluissa suurimman erän muodostavat pelastustoimen alijäämätuki Suomen Erillisverkot Oy:lle sekä kustannusten korvaukset Finivalle ovat säilyneet edellisvuoden tasolla.

1.5.4 Tase

Kirjanpitoyksikön 240 tase on jaettu vuonna 2013 perustetuille kirjanpitoyksiköille 1.1.2013 tilanteesta. Myös vuoden 2012 vertailutiedot on muutettu vastaamaan nykyistä organisaatiota. Taseen jakaminen on kuvattu liitteessä 17.

Taseen vastaavissa myyntisaamisiin sisältyy yksi suurempi projektirahoitukseen liittyvä saaminen. Siirtosaamisten summa on edellisvuoden tasolla ja muodostuu tulojen kohdennuksista oikealle kirjanpitovuodelle. Muissa lyhytaikaisissa saamisissa summaa nostaa Poliisihallitukselta vuoden vaihteessa laskutettu vuokraaminen.

Taseen vastattavissa läheteiden tilin kautta on tehty kirjanpitoyksikkörakenteen purkamiseen liittyviä siirtoja. Hallinnan siirto muodostuu Poliisihallitukselle tehdystä virka-auton siirrosta. Lyhytaikaisissa vastattavissa talousarvion ulkopuolisen valtion rahastojen yhdystilille on kirjattu ministeriön hoidossa olevan Palosuojelurahaston yhdystilin saldo. Ostovelkojen aikaisempaa suurempi saldo muodostuu pääasiassa Haltikin vuodenvaihteeseen ajoittuneesta laskutuksesta. Siirtovelat ovat edellisvuodesta pienentyneet. Menojen oikealle vuodelle kohdistamisen sisältävien Muiden siirtovelkojen määrä on vähentynyt johtuen vähäisemmästä menojen kohdistamisesta kuluvalle kirjanpitovuodelle, mutta lomapalkkavelan määrä on kasvanut.

1.6 Sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausuma

Sisäasiainministeriön sisäinen valvonta on järjestetty valtion talousarviosta annetun lain 24 b §:n (25.2.2000/217) edellyttämällä tavalla. Sisäasiainministeriössä ja sen hallinnonalalla on sisäisen valvonnan järjestämisestä annettu määräys, jonka tarkoituksena on yhdessä muiden Sisäasiainministeriön ja sen hallinnonalan virastojen sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta annettujen säädösten ja määräysten (mm. talussääntö ja työjärjestys) kanssa luoda asianmukaiset ja riittävät toimintaperiaatteet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan menettelyille. Sisäasiainministeriön ja hallinnonalan sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toiminta -periaatteissa hyödynnetään soveltuvin osin yleisesti tunnettuja kansainvälisiä COSO -sisäisen valvonnan viitekehystä (COSO-malli) ja ISO 31000:2009 riskienhallintastandardia (Riskienhallintastandardi).

Sisäisellä valvonnalla ja riskienhallinnalla varmistetaan, että virastossa toteutetaan sen talouden ja toiminnan laajuuteen ja sisältöön sekä niihin liittyviin riskeihin nähden asianmukaiset menettelyt. Sisäasiainministeriön sisäinen valvonta muodostuu ministeriön johdon suorittamasta valvonnasta ja toimintaprosesseihin sisältyvistä valvontamenettelyistä. Sisäinen valvonta ja riskienhallinta kuuluvat jokaisen Sisäasiainministeriön työntekijän työtehtäviin. Jokainen henkilö vastaa sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimivuudesta omien tehtäviensä osalta. Sisäinen valvonta on jokapäiväisiä menettely- ja toimintatapoja, joiden avulla pyritään varmistamaan toiminnan tavoitteiden saavuttaminen lainmukaisesti ja tuloksellisesti. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä johtaa ja niiden riittävydestä vastaa Sisäasiainministeriössä kansliapäällikkö tukena osastojen ja erillisyyksiköiden päälliköt.

Kansliapäällikön ja muun johdon on osana yleistä valvontavelvollisuuttaan varmistettava, että riittävät sisäisen valvonnan rakenteet ja järjestelmät luodaan ja ne pidetään toimintakykyisinä ja tehokkaina sekä jatkuvasti ajan tasalla tarkastamalla säännöllisesti niiden toimivuutta. Sisäasiainministeriössä sisäisen valvonnan ja riskienarvioinnin varmennustehtävässä ministeriön ja virastojen johdon tukena toimii sisäinen tarkastus sekä laillisuusvalvonnasta vastaava oikeusyksikkö. Sisäasiainministeriön talousyksikkö johtaa sisäasiainministeriön ja hallinnonalan sisäisen valvonnan toimintaperiaatteita ja koordinoi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämistä.

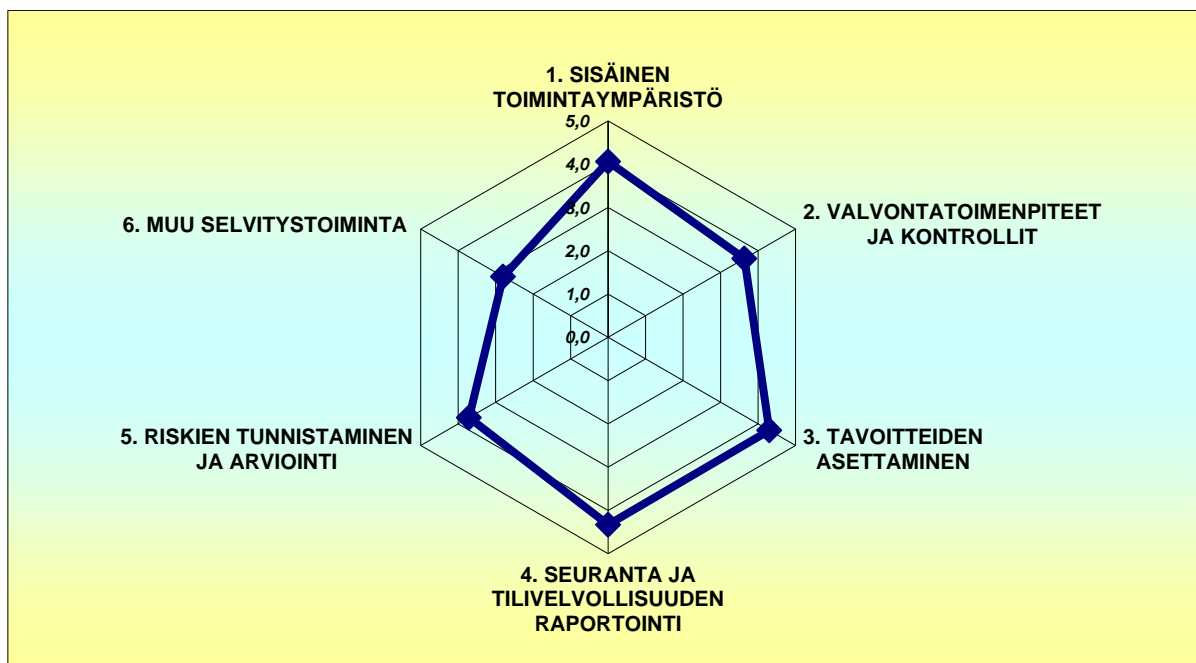
Sisäasiainministeriön sisäisen valvonnan arviointi- ja vahvistuslausumassa vuodelta 2013 on hyödynnetty valtion viraston ja laitoksen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointimallia. Ministeriössä kysely tehtiin osastoille ja erillisyyksiköille osana kansliapäällikön kanssa käytyä tuloskeskustelua tarkoitusta varten laadittua lomaketta (ks. Liite x) käyttäen. Osastoissa ja yksiköissä kysymykset on käsitelty ja vastaukset laadittu ryhmätyönä (esim. osaston tai erillisyyksikön kokouksessa). Sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa arvioitiin kuuden toimintokokonaisuuden näkökulmasta (sisäinen toimintoympäristö, valvontatoimenpiteet ja kontrolli, tavoitteiden asettaminen, seuranta ja tili-velvollisuuden raportointi, riskien tunnistaminen ja arviointi sekä muu arviointi). Vastauksen perusteella kukin osasto ja yksikkö ovat laatineet toimialakohtaisen arvion sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan tilasta sekä johtopäätökset ja ehdotukset kehittämis-kohteista. Ministeriön tulokset perustuvat osastojen ja erillisyyksiköiden vastauksiin henkilömäärillä painotettuihin keskiarvoihin.

Kansliapäällikön alaisuuteen on järjestetty sisäisen tarkastuksen yksikkö. Sisäinen tarkastus raportoi suoraan kansliapäällikölle ja toimii sisäisen ohjesäännön puitteissa noudattaen toiminnassa sisäisen tarkastuksen kansainvälisesti hyväksytyjä IIA:n ammattistandardeja, eettisiä sääntöjä ja soveltuvin osin hyvää julkishallinnon tilintarkastustapaa. Sisäinen tarkastus toimii kansliapäällikön kanssa sovitu tulossopimuksensa pohjalta, tuottaen tietoa siitä, ovatko ministeriön osastot ja yksiköt sekä hallinnonalan virastot toimineet niille asetettujen tavoitteiden mukaisesti, onko niiden toimintaa kuvaava informaatio riittävää ja oikeaa sekä onko niiden taloudenhoito ja muut toiminnot tapahtuneet laillisesti ja taloudellisesti tarkoituksenmukaisella tavalla. Sisäinen tarkastus myös selvittää johdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä. Lisäksi yksikkö käsittelee ministeriön tehtäväalueella toteutettavien, kansalliseen rahoitukseen perustuvien valtionapujen ja Euroopan yhteisöjen sisäasioiden rahastoista saatavien varojen käytön valvontaa. Yksikkö koordinoi ja avustaa tarvittavin osin sisäasiainhallinnon virastojen ja laitosten sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kehittämisessä.

Laillisuusvalvonnasta on annettu Sisäasiainministeriössä erillinen ohje ja se on kohdennettua sisäistä valvontaa, jonka keskeisenä tavoitteena on ylläpitää ja vahvistaa kansalaisten luottamusta ministeriöön ja sen hallinnonalaan sekä tuottaa ministeriön ja virastojen johdolle oikeaa, ajantasaista ja riittävää tietoa toiminnan lainmukaisuudesta. Laillisuusvalvonnalla pyritään estämään ennalta mahdolliset virheet, mutta myös paljastamaan ja saattamaan asianmukaiseen menettelyyn virheellinen tai lainvastainen toiminta. Ministeriön ja hallinnonalan laillisuusvalvonta-asioiden ja ministeriötä tai ministeriön virkamiehiä koskevien kanteluiden käsittelystä vastaa kansliapäällikön alaisuudessa oleva oikeusyksikkö.

Sisäasiainministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan itsearvioinnin perusteella voidaan todeta, että ministeriön sisäisessä valvonnassa ja riskienhallinnassa ei ole kokonaisuutena tapahtunut vuosina 2009 - 2013 merkittäviä muutoksia. Yksittäisissä osa-alueissa on kuitenkin tapahtunut muutoksia, erityisesti vuoden 2011 jälkeen riskien tunnistamisen ja arvioinnin arvosanat ovat laskeneet. Kokonaisuutena voidaan kuitenkin todeta, että ministeriön tarkasteltujen kuuden osa-alueen osalta sisäisen valvonnan tila ja riskienhallinta on lähes hyvää tasoa (keskiarvo 3,8).

Taulukko 16. Sisäasiainministeriön sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnin yhteenveto

SM	2009	2010	2011	2012	2013
Sisäinen toimintaympäristö	3,9	4,1	4,0	4,0	4,1
Valvontatoimenpiteet ja kontrollit	3,6	3,8	3,7	3,6	3,6
Tavoitteiden asettaminen	4,1	4,0	4,2	4,3	4,3
Seuranta ja tilivelvollisuuden raportointi	4,1	4,4	4,4	4,5	4,3
Riskiä tunnistaminen ja arviointi	3,7	4,0	3,9	3,6	3,7
Muu selvitystoiminta	2,8	2,3	2,7	3,0	2,8
Keskiarvo	3,7	3,8	3,8	3,8	3,8

Arvioinnissa on käytetty asteikkoa 1-5, jossa 1= Asia vaatii kehittämistoimenpiteitä/täysin eri mieltä ja 5=Täysin samaa mieltä/asia on kunnossa.

Sisäasiainministeriön kirjanpitoyksikön sisäinen valvonta ja riskienhallinta täyttävät valtion talousarvioasetuksen 69 §:ssä säädetty tavoitteet. Sisäasiainministeriön sisäinen tarkastus on käynyt kirjanpitoyksikön arviointi ja vahvistuslausuman lävitse ja toteaa lausumassa esitetyn arvion vastaavan sisäiselle tarkastukselle muodostunutta kuvaa ministeriön sisäisestä valvonnasta ja riskienhallinnasta.

Kirjanpitoyksikön sisäisen valvonta ja riskienhallinta on arvioinnin perusteella keskimäärin lähes hyvää tasoa ja ylittää tyydyttävän arvosanan kaikilla osa-alueilla muuta selvitystoimintaa lukuun ottamatta, joka lähes tyydyttävällä tasolla.

Sisäasiainministeriössä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arvioinnissa ei ole todettu kokonaisuuden näkökulmasta merkittäviä riskejä. Vuoden 2014 merkittävänä kehittämisalueina Sisäasiainministeriössä ovat

- sisäasiainministeriön organisaatiouudistuksen toimeenpano ja toiminnan virtaviivaistaminen kehittäminen vaikuttaen koko hallinnon alan ohjausjärjestelmään kehittämiseen
- kokonaisvaltaisen ja järjestelmällisen mallin luominen ja käyttöön ottaminen riskienarviointiin ja -hallintaan.

1.7 Arviointien tulokset

Vuonna 2013 ei sisäasiainministeriössä toteutettu erillisiä arviointeja.

1.8 Yhteenveto havaituista väärinkäytöksistä

Vuonna 2013 ei havaittu väärinkäytöksiä.

2 Talousarvion toteumalaskelma ja sen sisältämät valtuuksia koskevat tiedot

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

Sisäasiainministeriön talousarvion toteutumalaskelma

Osaston, momentin ja tilijaottelun numero ja nimi	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 31.12.2013	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
11. Verot ja veronluontoiset tulot	824 667,55	1 578	1 578,15	0,00	100
11.04.01. Arvonlisävero	824 667,55	1 578	1 578,15	0,00	100
12. Sekalaiset tulot	24 801 767,34	16 592 906	18 745 301,46	2 152 393,73	113
12.26.98. EU:lta saatavat tulot yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan	11 650 933,25	16 578 000	18 730 393,73	2 152 393,73	113
12.26.98.1. Pakolaisrahasto	1 890 345,85	2 035 000	4 364 345,00	2 329 345,00	214
12.26.98.2. Ulkojararahasto	7 433 379,20	11 886 000	11 059 746,29	-826 253,71	93
12.26.98.3. Kotouttamisrahasto	1 212 166,61	1 096 000	1 122 658,42	26 658,42	102
12.26.98.4. Paluurahasto	661 901,28	1 021 000	1 170 708,15	149 708,15	115
12.26.98.5. Tekninen tuki	453 140,31	540 000	1 012 935,87	472 935,87	188
12.26.99. Sisäasiainministeriön hallinnonalan muut tulot	614 715,96	13 918	13 918,77	0,00	100
12.26.99.1. Takavarikoitujen esineiden myyntitulot	3 240,00	0	0,00	0,00	100
12.26.99.3. Muut tulot	611 475,96	13 918	13 918,77	0,00	100
12.32.99. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonalan muut tulot	291,96	923	923,59	0,00	100
12.32.99.06. Muut tulot	291,96	923	923,59	0,00	100
12.39.04. Siirrettyjen määrärahojen peruutukset	12 535 826,17	0	0,00	0,00	100
12.39.10. Muut sekalaiset tulot		65	65,37	0,00	101
13. Korkotulot, osakkeiden myyntitulot ja voiton tuloutukset	374,29	513	513,50	0,00	100
13.03.01. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	374,29	513	513,50	0,00	100
13.03.01.1. Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	374,29	513	513,50	0,00	100
Tuloarviotilit yhteensä	25 626 809,18	16 594 997	18 747 393,11	2 152 393,73	113

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

Pääluokan, momentin ja tilijaottelun numero, nimi ja määrärahalaaji	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Talousarvion määrärahojen käyttö		Tilinpäätös 2013	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot			
			vuonna 2013	siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013 (pl. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle
23. Valtioneuvoston kanslia	0,00	57 923	57 822,50	100,50	57 923,00	0,00	0,00	57 923,00	57 822,50	100,50
23.01.03. Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)		57 923	57 822,50	100,50	57 923,00	0,00	0,00	57 923,00	57 822,50	100,50
24. Ulkoasiainministeriön hallinnonala	0,00	34 127	33 816,98		33 816,98	310,09				
24.10.21. Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (arviomääräraha)	0,00	34 127	33 816,98		33 816,98	310,09				
24.10.21.01. Siviilikriisinhallinta (EK)	0,00	34 127	33 816,98		33 816,98	310,09				
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	416 844 683,41	71 918 645	47 534 656,86	23 086 345,44	70 621 002,30	1 297 642,43	14 157 928,65	80 552 425,65	55 048 018,19	25 504 407,46
26.01.01. Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	21 169 000,00	21 460 000	18 518 747,32	2 941 252,68	21 460 000,00	0,00	3 201 822,62	24 661 822,62	21 720 569,94	2 941 252,68
26.01.01.1. Toimintamenot	20 919 000,00	21 210 000	18 407 283,46	2 802 716,54	21 210 000,00	0,00	3 111 926,37	24 321 926,37	21 519 209,83	2 802 716,54
26.01.01.2. Tutkimustoiminta	250 000,00	250 000	111 463,86	138 536,14	250 000,00	0,00	89 896,25	339 896,25	201 360,11	138 536,14
26.01.03. Hallinnon tietotekniikkakeskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	2 229 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.01.03.1. Palvelutuotanto	2 209 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.01.03.2. Projektitoiminta	10 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.01.03.3. TUVE (Hallinnon turvallisuusverkkohanke)	10 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.01.04. Vähemmistövaltuutetun ja syrjäytälauskunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	994 000,00	1 011 000	815 910,34	195 089,66	1 011 000,00	0,00	139 715,82	1 150 715,82	955 626,16	195 089,66
26.01.04.1. Vähemmistövaltuutetun toimintamenot	858 000,00	876 000	680 910,34	195 089,66	876 000,00	0,00	136 973,05	1 012 973,05	817 883,39	195 089,66
26.01.04.2. Syrjäytälauskunnan toimintamenot	136 000,00	135 000	135 000,00	0,00	135 000,00	0,00	2 742,77	137 742,77	137 742,77	0,00
26.01.20. Tietohallinnon yhteiset menot (siirtomääräraha 2 v)	9 888 000,00	12 488 000	11 544 249,82	943 750,18	12 488 000,00	0,00	1 891 486,72	14 379 486,72	13 435 736,54	943 750,18
26.01.22. EU:n osuus yhteisvastuun ja maahanmuuttovirtojen hallintaan (siirtomääräraha 3 v)	15 030 000,00	21 699 497	3 461 590,06	18 237 906,94	21 699 497,00	0,00	7 654 727,05	29 354 224,05	8 698 255,09	20 655 968,96
26.01.22.1. Pakolaisrahasto	2 427 000,00	3 851 000	383 971,99	3 467 028,01	3 851 000,00	0,00	2 762 074,38	6 613 074,38	2 234 411,38	4 378 663,00
26.01.22.2. Ulkojarahasto	9 329 000,00	13 855 497	1 930 158,06	11 925 338,94	13 855 497,00	0,00	2 484 338,50	16 339 835,50	4 414 496,56	11 925 338,94
26.01.22.3. Kotouttamisrahasto	1 242 000,00	1 664 000	443 872,83	1 220 127,17	1 664 000,00	0,00	659 535,65	2 323 535,65	831 272,47	1 492 263,18
26.01.22.4. Paluurahasto	1 359 000,00	1 668 800	130 720,03	1 538 079,97	1 668 800,00	0,00	1 646 683,97	3 315 483,97	543 112,98	2 772 370,99
26.01.22.5. Tekninen tuki	673 000,00	660 200	572 867,15	87 332,85	660 200,00	0,00	102 094,55	762 294,55	674 961,70	87 332,85
26.01.23. Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet (siirtomääräraha 2 v)	87 000,00	65 000	0,00	65 000,00	65 000,00	0,00	79 281,85	144 281,85	79 281,85	65 000,00
26.01.29. Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	26 235 385,13	2 403 309	2 403 309,46		2 403 309,46	0,00				
26.01.66. Kansainvälisten järj. jäsenmaksut ja maksuosuudet ulkomaille *) (arviomääräraha)	888 502,34	984 838	756 118,47		756 118,47	228 719,80				
26.10.01. Poliisitoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	300 000,00	300 000	193 527,60	106 472,40	300 000,00	0,00	144 880,45	444 880,45	338 408,05	106 472,40
26.10.01.6. Sisäasiainministeriön menot	300 000,00	300 000	193 527,60	106 472,40	300 000,00	0,00	144 880,45	444 880,45	338 408,05	106 472,40

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

26.20.01.	Rajavartiolaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	225 594 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.20.70.	Ilma- ja vartioalusten hankinta (siirtomääräraha 3 v)	44 421 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.20.70.1.	Ilma-alusten hankinta	22 000 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.20.70.2.	Partioveneiden hankinta	4 000 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.20.70.4.	Ulkovartiolaivan hankinta	16 000 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.20.70.5.	Dormier-valvontajärjestelmän uusiminen	2 421 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.30.01.	Pelastustoimen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	1 282 000,00	1 071 000,00	627 448,83	443 551,17	1 071 000,00	0,00	996 829,61	2 067 829,61	1 624 278,44	443 551,17	
26.30.01.2.	Muut pelastustoimen toimintamenot	1 282 000,00	1 021 000	603 969,53	417 030,47	1 021 000,00	0,00	996 829,61	2 017 829,61	1 600 799,14	417 030,47	
26.30.01.4.	Rajat ylittävän pelastustoimen yhteistyöharjoitukset	0,00	50 000	23 479,30	26 520,70	50 000,00	0,00	0,00	50 000,00	23 479,30	26 520,70	
26.30.02.	Hätäkeskuslaitoksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	59 483 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.30.20.	Erytymenot (arviomääräraha)	943 795,94	2 136 000	1 067 077,37		1 067 077,37	1 068 922,63					
26.30.43.	Turvallisuusviranomaisten viestintäverkot (siirtomääräraha 3 v)	8 100 000,00	8 100 000	8 100 000,00	0,00	8 100 000,00	0,00	0,00	8 100 000,00	8 100 000,00	0,00	
26.40.01.	Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)	200 000,00	200 000	46 677,59	153 322,41	200 000,00	0,00	49 184,53	249 184,53	95 862,12	153 322,41	
26.40.01.2.	Maahanmuuttohallinnon kehittäminen	200 000,00	200 000	46 677,59	153 322,41	200 000,00	0,00	49 184,53	249 184,53	95 862,12	153 322,41	
27. Puolustusministeriön hallinnonala		10 419 076,41	429 436	429 436,96	0,00	429 436,96	0,00	5 128 668,23	5 128 668,23	5 128 668,23	0,00	
27.01.23.	Julkisen hallinnon verkkoturvallisuuden edistäminen (siirtomääräraha 3 v)	6 900 278,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	5 128 668,23	5 128 668,23	5 128 668,23	0,00	
27.01.29.	Puolustusministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (arviomääräraha)	3 518 798,41	429 436	429 436,96		429 436,96	0,00					
28. Valtiovarainministeriön hallinnonala		92 344,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	1 025,24	1 025,24	1 025,24	0,00	
28.60.01.	Euroopan unionin kansallisten asiantuntijoiden palkkamenot (siirtomääräraha 2 v)	92 344,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	1 025,24	1 025,24	1 025,24	0,00	
32. Työ- ja elinkeinoministeriön hallinnonala		177 537,55	29 378	29 378,01	0,00	29 378,01	0,00	0,00	29 378,01	29 378,01	0,00	
32.30.51.	Julkiset työvoimapalvelut (siirtomääräraha 2 v)	177 537,55	29 378	29 378,01	0,00	29 378,01	0,00	0,00	29 378,01	29 378,01	0,00	
32.30.51.07.	Palkkatuetty työ, valtionhallinto	0,00	29 378	29 378,01	0,00	29 378,01	0,00	0,00	29 378,01	29 378,01	0,00	
32.30.51.07.1.	Palkkaukset	0,00	29 378	29 378,01	0,00	29 378,01	0,00	0,00	29 378,01	29 378,01	0,00	
32.30.51.2.	Työllistyminen valtionhallintoon	177 537,55	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
32.30.51.2.1.	Palkkaukset	177 537,55	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	
Määrärahatilit yhteensä		427 533 641,37	72 469 509	48 085 111,31	23 086 445,94	71 171 557,25	1 297 952,52	19 287 622,12	85 769 420,13	60 264 912,17	25 504 507,96	

*) momentin 26.01.66. talousarvioluuvun 1.017.000 esittäminen;
Rajavartiolaitoksen (201) toteumalaskelmalla 32.162, ja Sisäasiainministeriön toteumalaskelmalla 984.838.
Rajavartiolaitoksen käyttö on syntynyt ennen kirjanpitoyksikköjakoa 1.4.2013.

Sisäasiainministeriön talousarvion toteutumalaskelman tiedot valtuuksista ja niiden käytöstä momentin tarkkuudella

Sisäasiainministeriöllä ei ole valtuuksia.

3 Tuotto- ja kululaskelma

SISÄASIAINMINISTERIÖN TUOTTO- JA KULULASKELMA

	1.1.2013- 31.12.2013		1.1.2012 - 31.12.2012	
TOIMINNAN TUOTOT				
Maksullisen toiminnan tuotot	12 715,68		7 818,81	
Vuokrat ja käyttökorvaukset	6 400,00		8 733,60	
Muut toiminnan tuotot	<u>1 997 378,22</u>	2 016 493,90	<u>1 430 584,62</u>	1 447 137,03
TOIMINNAN KULUT				
Aineet, tarvikkeet ja tavarat				
Ostot tilikauden aikana	317 397,78		315 447,32	
Henkilöstökulut	17 815 003,78		17 091 173,79	
Vuokrat	3 329 073,41		3 261 747,70	
Palvelujen ostot	22 419 860,93		34 850 620,60	
Muut kulut	1 125 619,59		1 125 330,48	
Poistot	5 899,04		15 309,72	
Sisäiset kulut	<u>6 407 010,68</u>	<u>-51 419 865,21</u>	<u>5 132 204,57</u>	<u>-61 791 834,18</u>
JÄÄMÄ I		-49 403 371,31		-60 344 697,15
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT				
Rahoitustuotot	565,33		308,16	
Rahoituskulut	<u>-63,76</u>	501,57	<u>-591,77</u>	-283,61
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT				
Satunnaiset tuotot	<u>3 346,85</u>	3 346,85	<u>-1 100,00</u>	-1 100,00
JÄÄMÄ II		-49 399 522,89		-60 346 080,76
SIIRTOTALOUDEN TUOTOT JA KULUT				
Tuotot				
Euroopan unionilta	<u>17 717 457,86</u>	17 717 457,86	<u>10 948 417,50</u>	10 948 417,50
Kulut				
Kunnille	359 673,22		270 683,78	
Kuntayhtymille	10 875,00		0,00	
Elinkeinoelämälle	7 297 159,39		8 370 940,55	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	1 602 259,28		1 497 416,31	
Yliopistoille	32 700,00		0,00	
Kotitalouksille	1 000,00		0,00	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	756 118,47		855 992,08	
Siirtotalouden kulujen palautukset	<u>-28 621,13</u>	<u>-10 031 164,23</u>	<u>-27 613,38</u>	<u>-10 967 419,34</u>
JÄÄMÄ III		-41 713 229,26		-60 365 082,60
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA				
Perityt arvonlisäverot	3 432,33		2 836,25	
Suoritettut arvonlisäverot	<u>-4 411 244,70</u>	<u>-4 407 812,37</u>	<u>-6 258 534,40</u>	<u>-6 255 698,15</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-46 121 041,63</u>		<u>-66 620 780,75</u>

4 Tase

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

SISÄASIAINMINISTERIÖN TASE	31.12.2013		31.12.2012	
VASTAAVAA				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET				
AINEELLISET HYÖDYKKEET				
Koneet ja laitteet	7 022,29		12 921,33	
Muut aineelliset hyödykkeet	<u>4 204,70</u>	11 226,99	<u>4 204,70</u>	17 126,03
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET				
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>7 702,50</u>	<u>7 702,50</u>	<u>7 702,50</u>	<u>7 702,50</u>
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIKAISET SJOITUKSET YHTEENSÄ		18 929,49		24 828,53
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS				
VAIHTO-OMAISUUS				
PITKÄAIKAISET SAAMISET				
LYHYTAIKAISET SAAMISET				
Myyntisaamiset	80 282,49		1 153,70	
Siirtosaamiset	230 332,72		207 886,38	
Muut lyhytaikaiset saamiset	<u>198 494,89</u>	<u>509 110,10</u>	<u>304 812,46</u>	<u>513 852,54</u>
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUT RAHOITUSVARAT				
VAIHTO- JA RAHOITUSMAISUUS YHTEENSÄ		509 110,10		513 852,54
VASTAAVAA YHTEENSÄ		<u>528 039,59</u>		<u>538 681,07</u>

SISÄASIAINMINISTERIÖN TASE

	31.12.2013	31.12.2012
VASTATTAVAA		
OMA PÄÄOMA		
VALTION PÄÄOMA		
Valtion pääoma 1.1.1998	-9 948 990,96	-9 948 990,96
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-20 114 403,20	-17 286 195,39
Pääoman siirrot	55 987 521,95	63 792 572,94
Tilikauden tuotto-/kulujäämä	<u>-46 121 041,63</u>	<u>-66 620 780,75</u>
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	-20 196 913,84	-30 063 394,16
VIERAS PÄÄOMA		
LYHYTAIKAINEN		
Talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen yhdistylit	6 289 178,02	15 669 217,28
Saadut ennakot	253 614,47	249 086,10
Ostovelat	9 305 417,41	1 519 713,98
Tilvirastojen väliset tilitykset	374 738,69	358 838,19
Edelleen tilittävät erät	315 398,97	319 910,93
Siirtovelat	3 789 728,87	12 485 308,75
Muut lyhytaikaiset velat	<u>396 877,00</u>	<u>0,00</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	20 724 953,43	30 602 075,23
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>528 039,59</u>	<u>538 681,07</u>

5 Liitetiedot

5.1 Tilinpäätöslaskelmien liitteet

- Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet
- Liite 2 Nettoutetut tulot ja menot
- Liite 3 Arviomäärärahojen ylitykset
- Liite 4 Peruutetut siirretyt määrärahat
- Liite 5 Henkilöstökulujen erittely
- Liite 6 Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset
- Liite 7 Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot
- Liite 8 Rahoitustuotot ja –kulut
- Liite 9 Talousarviotaloudesta annetut lainat
- Liite 10 Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset
- Liite 11 Taseen rahoituserät
- Liite 12 Valtiontakaukset
- Liite 13 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 14 Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat
- Liite 15 Velan muutokset
- Liite 16 Velan maturiteettijakauma ja duraatio
- Liite 17 Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

Liite 1 Tilinpäätöksen laatimisperiaatteet ja vertailtavuus

1. Budjetointia koskevat muutokset ja muutosten vaikutukset

Momentilta 26.30.01 Pelastustoimen toimintamenot siirrettiin 7 htv:n palkkakustannukset momentille 26.01.01 Sisäasiainministeriön toimintamenot osana palkkausmenojen keskittämistä ministeriön toimintamenomomentille. Momentin 26.01.20 Tietohallinnon yhteiset menot tasoa on nostettu turvallisuus-verkkohankkeeseen liittyvillä ICT-lisärahoilla. Budjetoinnissa ei ole tapahtunut muita merkittäviä muutoksia.

2. Valuuttakurssi, jolla ulkomaanrahamääräiset velat ja saamiset sekä muut sitoumukset on muutettu Suomen rahaksi

Ulkomaanrahamääräiset velat eivät ole olennaisia, joten niitä ei ole muutettu tilinpäätöspäivän kurssiin. Velat on viety kirjanpitoon tapahtuman syntymispäivän mukaiseen valuuttakurssiin euroiksi muutettuina ja syntyvät kurssierot käsitellään maksuperusteisesti.

3. Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja niiden muutokset

Kirjanpitoyksikön tilinpäätös on laadittu noudattaen talousarviolakia ja –asetusta sekä valtiovarainministeriön ja Valtiokonttorin määräyksiä ja ohjeita. Tilinpäätöksessä käytetyt arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät ovat talousarvioasetuksen 66 a §:n mukaisia.

Ministeriön palkkakulujen käsittelyssä jaksotusta on muutettu siten, että kirjanpitoon on otettu vain vuoden 2013 loppuun mennessä maksetut palkat. Vuonna 2012 tilinpäätöksessä olivat mukana 15.1.2013 maksupäivän vuodelle 2012 kuuluneet palkkakulut. Näiden määrä on ministeriössä ollut vähäinen, joten muutoksella ei ole merkittävää vaikutusta tietojen vertailtavuuteen.

4. Aikaisempiin vuosiin kohdistuneet tuotot ja kulut sekä talousarviotulot ja -menot sekä virheiden korjaukset

Vuoden 2012 kirjanpitoa on korjattu Hallinnon tietotekniikkakeskuksen laskun osalta. Laskussa oli kirjattu arvonlisäveroa 228 123,46 euroa virheellisesti momentilta 26.01.20 arvonlisäveromomentin 26.01.29 sijaan.

5. Selvitys tiedoista, jotka eivät ole vertailukelpoisia edelliseen vuoteen

Kirjanpitoyksiköstä 240 erotettiin omiksi kirjanpitoyksiköikseen 1.4.2013 lukien Rajavartiolaitos (kpy 201), Häätäkeskuslaitos (kpy 248) ja Hallinnon tietotekniikkakeskus (kpy 249). Tuotto- ja kululaskelman ja taseen jakaminen on kuvattu liitteessä 17. Muilta osin vertailutietoja ei ole muutettu.

6) Selvitys tilinpäätöksen jälkeisistä olennaisimmista tapahtumista siltä osin kun niitä ei ilmoiteta toimintakertomuksessa

Sisäasiainministeriön kirjanpitoyksikön nimi muuttui 1.1.2014 sisäministeriöksi.

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 2: Nettoutetut tulot ja menot

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2012	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Tilinpäätös 2013	Vertailu Tilinpäätös - Talousarvio	Toteutuma %
13.03.01.					
Bruttotulot	374,29	514	513,50	0,00	100
Osinkotulot, pääomanpalautukset ja osakkeiden nettomyyntitulot	0,00	0	0,00	0,00	100
Nettotulot	374,29	514	513,50	0,00	100

Momentin numero ja nimi	Tilinpäätös 2012*)	Talousarvio 2013 (TA + LTA:t)	Talousarvion 2013 määrärahojen		Tilinpäätös 2013	Vertailu Talousarvio - Tilinpäätös	Siirtomäärärahoja koskevat täydentävät tiedot				
			vuonna 2013	käyttö siirto seuraavalle vuodelle			Edellisiltä vuosilta siirtyneet	Käytettävissä vuonna 2013	Käyttö vuonna 2013 (p.l. peruutukset)	Siirretty seuraavalle vuodelle	
26.01.01.											
Sisäasiainministeriön toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)											
Bruttomenot	21 865 624,17	21 960 000	19 438 482,91		22 379 735,59					22 640 305,53	
Bruttotulot	696 624,17	500 000	919 735,59		919 735,59					919 735,59	
Nettomenot	21 169 000,00	21 460 000	18 518 747,32	2 941 252,68	21 460 000,00	0,00	3 201 822,62	24 661 822,62	21 720 569,94	2 941 252,68	
26.01.03.											
Hallinnon tietotekniikka-keskuksen toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)											
Bruttomenot	85 848 484,39	0	0,00		0,00					0,00	
Bruttotulot	83 619 484,39	0	0,00		0,00					0,00	
Nettomenot	2 229 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.01.04.											
Vähemmistövaltuutetun ja syrjäntälautakunnan toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)											
Bruttomenot	1 072 062,52	1 061 000	831 070,90		1 026 160,56					970 786,72	
Bruttotulot	78 062,52	50 000	15 160,56		15 160,56					15 160,56	
Nettomenot	994 000,00	1 011 000	815 910,34	195 089,66	1 011 000,00	0,00	139 715,82	1 150 715,82	955 626,16	195 089,66	
26.01.23.											
Siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiudet (siirtomääräraha 2 v)											
Bruttomenot	87 000,00	65 000	3 744,00		68 744,00					83 025,85	
Bruttotulot	0,00	0	3 744,00		3 744,00					3 744,00	
Nettomenot	87 000,00	65 000	0,00	65 000,00	65 000,00	0,00	79 281,85	144 281,85	79 281,85	65 000,00	
26.01.29.											
Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonnalisäveromenot (arviomääräraha)											
Bruttomenot	31 118 503,97	2 405 164	2 405 163,64		2 405 163,64						
Bruttotulot	4 883 118,84	1 854	1 854,18		1 854,18						
Nettomenot	26 235 385,13	2 403 309	2 403 309,46		2 403 309,46	0,00					

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

26.10.01.	Bruttomenot	302 678,11	300 000	200 973,35		307 445,75				346 694,29	
Poliisitoimen toiminta-	Bruttotulot	2 678,11	0	7 445,75		7 445,75				8 286,24	
menot (siirtomääräraha 2 v)	Nettomenot	300 000,00	300 000	193 527,60	106 472,40	300 000,00	0,00	144 880,45	444 880,45	338 408,05	106 472,40
26.20.01.	Bruttomenot	234 494 220,75	0	0,00		0,00					
Rajavartiolaitoksen toiminta-	Bruttotulot	8 900 220,75	0	0,00		0,00					
menot (siirtomääräraha 2 v)	Nettomenot	225 594 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.30.01.	Bruttomenot	1 352 688,38	1 071 000	676 173,57		1 119 724,74				1 684 243,39	
Pelastustoimen toimintamenot	Bruttotulot	70 688,38	0	48 724,74		48 724,74				59 964,95	
(siirtomääräraha 2 v)	Nettomenot	1 282 000,00	1 071 000	627 448,83	443 551,17	1 071 000,00	0,00	996 829,61	2 067 829,61	1 624 278,44	443 551,17
26.30.02.	Bruttomenot	63 814 744,93	0	0,00		0,00				0,00	
Hätäkeskuslaitoksen toiminta-	Bruttotulot	4 331 744,93	0	0,00		0,00				0,00	
menot (siirtomääräraha 2 v)	Nettomenot	59 483 000,00	0	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
26.40.01.	Bruttomenot	200 000,00	200 000	46 677,59		200 000,00				95 862,12	
Maahanmuuttoviraston toiminta-	Bruttotulot	0,00	0	0,00		0,00				0,00	
tamenot (siirtomääräraha 2 v)	Nettomenot	200 000,00	200 000	46 677,59	153 322,41	200 000,00	0,00	49 184,53	249 184,53	95 862,12	153 322,41
27.01.29.	Bruttomenot	3 518 798,41	429 437	429 436,96		429 436,96					
Puolustusministeriön hallin-	Bruttotulot	0,00	0	0,00		0,00					
nonalan arvonlisäveromenot	Nettomenot	3 518 798,41	429 437	429 436,96		429 436,96	0,00				
(arviomääräraha)											

*Jsisältää Sisäasiainministeriön (kpy 240) v 2012 tilinpäätösluvut, 1.4.2013 muodostetut kirjanpitoyksiköt ilmoittavat v 2012 tilinpäätöstiedot tyhjänä.

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 3: Arviomäärärahojen ylitykset

Pääloukan ja momentin numero ja nimi	Talousarvio (TA + LTA:t)	Ylitys	Ylitys %
26. Sisäasiainministeriön hallinnonala	65 500 000,00	4 380 762,40	7
26.01.29. Sisäasiainministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	65 500 000,00	4 380 762,40	7
Pääloukka yhteensä	65 500 000,00	4 380 762,40	7

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 4: Peruutetut siirretyt määrärahat

Sisäasiainministeriöllä ei ole peruutettuja siirrettyjä määrärahoja.

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 5: Henkilöstökulujen erittely

	2013	2012*
Henkilöstökulut	14 677 299,82	14 168 230,08
Palkat ja palkkiot	14 688 654,99	14 022 217,26
Tuloperusteiset erät	12 121,00	0,00
Lomapalkkavelan muutos	-23 476,17	146 012,82
Henkilösivukulut	3 137 703,96	2 922 943,71
Eläkekulut	2 767 423,13	2 562 033,36
Muut henkilösivukulut	370 280,83	360 910,35
Yhteensä	17 815 003,78	17 091 173,79
Johdon palkat ja palkkiot, josta	14 320 029,50	0,00
- tuloperusteiset erät	12 121,00	0,00
Luontoisedut ja muut taloudelliset etuudet	6 760,00	6 700,00
Johto	3 120,00	0,00
Muu henkilöstö	3 640,00	0,00

* Vuoden 2012 vertailutiedot on muutettu vastaamaan nykyistä organisaatiota.
Johdon palkkojen ja palkkioiden v 2012 vertailutieto ei ole käytettävissä.

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 6: Suunnitelman mukaisten poistojen perusteet ja niiden muutokset

Omaisuusryhmä	Poisto- menetelmä	Poistoaika vuotta	Vuotuinen poisto %	Jäännösarvo € tai %
110 Perustamis- ja järjestelymenot				
1100010 Perustamis- ja järjestelymenot 3v	Tasapoisto	3	33,0	-
111 Tutkimus- ja kehittämismenot				
1110010 Malmin etsintä 3v	Tasapoisto	3	33,0	-
1119010 Muut tutkimus- ja kehittelymenot 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
112 Aineettomat oikeudet				
1120010 Ostetut atk-ohjelmistot 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
1120020 Ostetut atk-ohjelmistot 3v	Tasapoisto	3	33,0	-
1120030 Ostetut atk-ohjelmistot 15v	Tasapoisto	15	6,7	-
1121010 Patenttioikeudet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
1122010 Tekijän oikeudet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
1123010 Liittymismaksut 10v	Tasapoisto	10	10,0	-
1129010 Muut aineettomat oikeudet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
114 Muut pitkävaikutteiset menot				
1140010 Itse valmistetut ja teetetut atk-ohjelmat 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
1140020 Itse valmistetut ja teetetut atk-ohjelmat 10v	Tasapoisto	10	10,0	-
1140030 Itse valmistetut ja teetetut atk-ohjelmat 15v	Tasapoisto	15	6,7	-
1149010 Muut pitkävaikutteiset menot 10v	Tasapoisto	10	10,0	-
119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
1191010 Keskeneräiset aineettomat käyttöomaisuushankinnat	Ei poistoja			-
125-126 Koneet ja laitteet				
1250010 Autot ja muut maankuljetusvälineet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
1250020 Autot ja muut maankuljetusvälineet 10v	Tasapoisto	10	10,0	-
1253010 Raskaat työkoneet 7v	Tasapoisto	7	14,3	-
1254010 Kevyet työkoneet 7v	Tasapoisto	7	14,3	-
1255010 Atk-laitteet ja niiden oheislaitteet 3v	Tasapoisto	3	33,0	-
1256010 Toimistokoneet ja laitteet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
1257010 Puhelinkeskukset ja muut viestintälaitteet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
1258010 Audiovisuaaliset koneet ja laitteet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
1259010 Laboratorioilaitteet ja -kalusteet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
1260010 Muut tutkimuslaitteet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
1269010 Muut koneet ja laitteet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
127 Kalusteet				
1270010 Asuinhuoneisto- ja toimistokalusteet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
1279010 Muut kalusteet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
128 Muut aineelliset hyödykkeet				
1280010 Taide-esineet	Ei poistoja			-
1289010 Muut aineelliset hyödykkeet 5v	Tasapoisto	5	20,0	-
129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				
1299010 Muut keskeneräiset aineelliset käyttöomaisuushankinnat	Ei poistoja			-
130 Käyttöomaisuusarvopaperit				
1300010 Kiinteistöosakkeet	Ei poistoja			-
1301010 Muut osakkeet	Ei poistoja			-
1302010 Osuudet kansainvälisissä rahoituslaitoksissa	Ei poistoja			-
1303010 Muut osuudet	Ei poistoja			-

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu kirjanpitoyksikössä yhdenmukaisin periaattein käyttöomaisuushyödykkeiden taloudellisen pitoajan mukaisina tasapoistoina alkuperäisestä hankintamenusta.

Kirjanpitoyksikölle 200 Sisäasiainministeriö vahvistettiin poistosuunnitelma 25.10.2013

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 7: Kansallis- ja käyttöomaisuuden sekä muiden pitkävaikutteisten menojen poistot

	Aineettomat hyödykkeet					Yhteensä
	110 Perustamis- ja järjestelymenot	111 Tutkimus- ja kehittämismenot	112 Aineettomat oikeudet	114 Muut pitkävaikutteiset menot	119 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 1.1.2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00

	Aineelliset hyödykkeet				Yhteensä
	125-126 Koneet ja laitteet	127 Kalusteet	128 Muut aineelliset hyödykkeet	129 Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	
Hankintameno 1.1.2013	41 460,00	0,00	4 204,70	0,00	45 664,70
Lisäykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Vähennykset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Hankintameno 31.12.2013	41 460,00	0,00	4 204,70	0,00	45 664,70
Kertyneet poistot 1.1.2013	28 538,67	0,00	0,00	0,00	28 538,67
Vähennysten kertyneet poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	5 899,04	0,00	0,00	0,00	5 899,04
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	34 437,71	0,00	0,00	0,00	34 437,71
Arvonkorotukset	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	7 022,29	0,00	4 204,70	0,00	11 226,99

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

	130 Käyttöomaisuus- arvopaperit	Käyttöomaisuusarvopaperit ja muut pitkäaikaiset sijoitukset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.2013	7 702,50		7 702,50
Lisäykset	0,00		0,00
Vähennykset	0,00		0,00
Hankintameno 31.12.2013	7 702,50		7 702,50
Kertyneet poistot 1.1.2013	0,00		0,00
Vähennysten kertyneet poistot	0,00		0,00
Tilikauden suunnitelman mukaiset poistot	0,00		0,00
Tilikauden suunnitelmasta poikkeavat poistot	0,00		0,00
Tilikauden arvonalennukset	0,00		0,00
Kertyneet poistot 31.12.2013	0,00		0,00
Arvonkorotukset	0,00		0,00
Kirjanpitoarvo 31.12.2013	7 702,50		7 702,50

Vuoden 2012 vertailutiedot on muutettu vastaamaan nykyistä organisaatiota.

Sisäasiainministeriön liitteessä 7 ilmoitettiin aiemmin tiedot niistä käyttöomaisuushyödykkeistä, jotka ovat edelleen käytössä, vaikka ne olisivat loppuun poistettu.

Nyt liite on tehty käsikirjan ohjeen mukaisesti.

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 8: Rahoitustuotot ja -kulut

Rahoitustuotot	2013	2012*	Muutos 2013-2012
Korot euromääräisistä saamisista	51,83	0,06	51,77
Osingot **	513,50	308,10	205,40
Rahoitustuotot valtiolta	0,00	0,00	0,00
Rahoitustuotot yhteensä	565,33	308,16	257,17
Rahoituskulut	2013	2012*	Muutos 2013-2012
Korot euromääräisistä veloista	53,76	571,77	-518,01
Muut rahoituskulut	10,00	20,00	-10,00
Rahoituskulut yhteensä	63,76	591,77	-528,01
Netto	501,57	-283,61	785,18

* Vuoden 2012 vertailutiedot on muutettu vastaamaan nykyistä organisaatiota.

** Vuoden 2013 luku 513,50 sisältää osinkoja 369,72 ja pääoman palautusta 143,78.

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 9: Talousarvionaloudesta annetut lainat

Sisäasiainministeriöllä ei ole liitteessä esitettäväksi edellytetyjä tietoja.

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 10: Arvopaperit ja oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Käyttö- ja rahoitusomaisuusarvopaperit

	Kappale määrä	Markkina-arvo	31.12.2013			31.12.2012		
			Kirjanpitoarvo	Omistusosuus %	Myyntioikeuksien alaraja %	Saadut osingot*	Markkina-arvo	Kirjanpitoarvo
Julkisesti noteeratut osakkeet ja osuudet	1 027	8 318,70	7 702,50	0,00	0,00	513,50	5 956,60	7 702,50
Aktia Oyj, A-sarjan osake	1 027	8 318,70	7 702,50	0,0	0,0	513,50	5 956,60	7 702,50
Osakkeet ja osuudet yhteensä			0,00	0,0	0,0	0,00		0,00

Muut oman pääoman ehtoiset sijoitukset

Sisäasiainministeriöllä ei ole oman pääoman ehtoisia sijoituksia.

* Saadut osingot 513,50 sisältää osinkoja 369,72 ja pääoman palautusta 143,78.

Sisäasiainministeriön tilinpäätöslaskelmien liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Sisäasiainministeriöllä ei ole liitteessä esitettäväksi edellytetyjä tietoja.

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Sisäasiainministeriöllä ei ole ilmoitettavaa kohtiin Myönnetty takaukset ja takuut, ja Myönnetty takaukset ja takuut valuutoittain.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenoäärärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha-tarve 2015	Määräraha-tarve 2016	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	2 878 934,71	2 901 695,34	0,00	1 530 318,46	36 628 270,48	41 060 284,28

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintamenoäärärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha-tarve 2015	Määräraha-tarve 2016	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
Yhteensä	2 878 934,71	2 901 695,34	0,00	1 530 318,46	36 628 270,48	41 060 284,28

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 13: Taseeseen sisältyvät rahastoidut varat

Sisäasiainministeriöllä ei ole liitteessä esitettäväksi edellytettyjä tietoja.

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 14: Taseeseen sisältymättömät rahastoidut varat

Nimi	Taseen loppusumma tai varojen määrä	Organisaation toiminta-alue tai varojen käyttötarkoitus
Talousarvion ulkopuolella oleva valtion rahaston yhdistys 31.12.2013		
Palosuojelurahasto	6 289 178,02	Palosuojelurahaston varoja käytetään palo- ja pelastustöiden edistämiseen. Palosuojelurahaston varat muodostuvat palovakuutusmaksuista perittävistä palosuojelumaksuista.

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 15: Velan muutokset

Sisäasiainministeriöllä ei ole valtion velkaa.

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 16: Velan maturiteettijakauma ja duraatio

Sisäasiainministeriöllä ei ole valtion velkaa.

Kirjanpitoyksikön tilinpäätöksen liite 17: Oikeiden ja riittävien tietojen antamiseksi tarvittavat muut tiedot

1.1.2013 avaavan taseen sekä vuoden 2012 vertailutietojen laatimisen periaatteet

Kirjanpitoyksikön 240 purkamista on jatkettu loppuun vuonna 2013 siten, että sisäasiainministeriö (200), Rajavartiolaitos (201), Hallinnon tietotekniikkakeskus (249) ja Häätäkeskuslaitos (248) ovat muodostaneet oman kirjanpitoyksikkönsä 1.4.2013 lähtien. Kirjanpitoyksiköiden alkuvuoden 2013 kirjanpito tiedot on konvertoitu uuteen tietojärjestelmään Kiekuun lukuun ottamatta Rajavartiolaitosta, joka jatkoi kirjanpitoyksikön Meritt-tietojärjestelmän käyttöä. Tietojen vertailukelpoisuuden kannalta uudet kirjanpitoyksiköt raportoivat tilivuodesta 2013 koko vuoden osalta omassa tilinpäätöksessään. Kirjanpitoyksiköstä 240 ei tehdä enää vuodelta 2013 tilinpäätöstä.

Tase

Kirjanpitoyksikön 240 Sisäasiainministeriö vuoden 2012 tilinpäätöksen taseen loppusaldoista on jaettu uusille kirjanpitoyksiköille 200, 201, 248 ja 249 näiden virastojen organisaatioiden saldot vuoden 2013 alkusaldoiksi. Nämä alkusaldo on myös tallennettu Kieku-tietojärjestelmään (Rajavartiolaitoksen osalta Meritt-tietojärjestelmään) ja keskuskirjanpitoon. Liitteessä esitetyissä taseen jakamisen jälkeisissä vuoden 2013 alkusaldoissa, joita käytetään myös taseen vuoden 2012 vertailutietoina, oman pääoman erää Edellisten tilikausien pääoman muutos on jaettu laskennallisesti siten, että taseen vastaavaa ja vastattavaa on yhtä suuret.

Taseen jakaminen on esitetty taulukossa 1.

Tuotto- ja kululaskelma

Tuotto- ja kululaskelman vuoden 2012 vertailutiedot on jaettu uusille kirjanpitoyksiköille tasetta vastaavalla tavalla, jotta niitä voidaan käyttää tuotto- ja kululaskelman vertailutietoina.

Tuotto- ja kululaskelman jakaminen on esitetty taulukossa 2.

Talousarvion toteumalaskelma

Talousarvion toteumalaskelmalla esitetään kirjanpitoyksikön 200 vuoden 2013 toteumatietoja. Kirjanpitoyksikön 240 tiedot esitetään laskelmassa vuoden 2012 vertailutietoina, koska kirjanpitoyksiköstä 240 ei tehdä erillistä tilinpäätöstä. Kirjanpitoyksiköiden 201, 248 ja 249 talousarvion toteumalaskelmissa vuoden 2012 vertailutiedot esitetään 0-arvoisina, koska kirjanpitoyksiköt on perustettu vuoden 2013 aikana. Alkusaldojen ja määrärahojen jako on tehty 1.1.2013 tilanteesta, koska toteumatiedot on siirretty 1.1. lukien uusille kirjanpitoyksiköille.

Tilinpäätöksen liitteet

Liitteessä 2 esitetään kirjanpitoyksikön 240 tiedot vuoden 2012 vertailutietoina. Kirjanpitoyksiköt 201, 248 ja 249 esittävät vuoden 2012 vertailutiedot 0-arvoisina. Liitteen 5 Henkilöstökulujen erittely vertailuvuoden tiedot on muutettu vastaamaan nykyistä organisaatiota. Liitteiden 7 ja 8 tiedot on muutettu vastaamaan nykyisen organisaation omaisuustietoja. Muihin liitteisiin vertailuvuoden tietoja ei ole muutettu tai vertailuvuoden tietoja ei liitteissä esitetä.

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

LIITE 17, taulukko 1: Kirjanpitoyksikön 240 taseen 1.1.2013 muodostaminen

	KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ 31.12.2012	KIRJANPITOYKSIKKÖ 200 SISÄASIAINMINISTERIÖ 1.1.2013	KIRJANPITOYKSIKKÖ 201 RAJAVARTIOLAITOS 1.1.2013	KIRJANPITOYKSIKKÖ 248 HÄTÄKESKUSLAITOS 1.1.2013	KIRJANPITOYKSIKKÖ 249 HALLINNON TIETOTEKNIKKAKESKUS 1.1.2013	KIRJANPITOYKSIKKÖ 249 HALLINNON TIETOTEKNIKKAKESKUS 1.1.2013				
VASTAAVAA	(VIRALLINEN ENNEN KPY- JAKOA)	(KPY-JAON JÄLKEEN)	(KPY-JAON JÄLKEEN)	(KPY-JAON JÄLKEEN)	(KPY-JAON JÄLKEEN)	(ALKUSALDOKORI JÄLKEEN)				
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SIJ.										
AINEETTOMAT HYÖDYKKEET										
Aineettomat oikeudet	1 857 980,36	0,00	106 836,48	160 296,34	1 590 847,54	1 696 538,54				
Muut pitkävaikutteiset menot	2 314 298,89	0,00	1 737 977,96	192 605,71	383 715,22	383 715,22				
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	<u>11 797 319,81</u>	15 969 599,06	<u>549 363,25</u>	2 394 177,69	<u>9 343 766,41</u>	9 696 668,46	<u>1 904 190,15</u>	3 878 752,91	<u>1 904 190,15</u>	3 984 443,91
AINEELLISET HYÖDYKKEET										
Maa- ja vesialueet	98 216,00	0,00	98 216,00	0,00	0,00	0,00				
Rakennusmaa- ja vesialueet	470 623,46	0,00	470 623,46	0,00	0,00	0,00				
Rakennukset	8 804 369,39	0,00	8 804 369,39	0,00	0,00	0,00				
Rakennelmat	3 537 640,88	0,00	3 537 640,88	0,00	0,00	0,00				
Koneet ja laitteet	119 272 175,00	12 921,33	107 338 433,87	131 634,49	11 789 185,31	11 683 494,31				
Kalusteet	381 757,60	0,00	108 349,02	2 234,12	271 174,46	271 174,46				
Muut aineelliset hyödykkeet	51 543,32	4 204,70	45 114,62	0,00	2 224,00	2 224,00				
Ennakkomaksut ja keskener. hankinnat	<u>62 023 897,25</u>	194 640 222,90	<u>61 729 908,09</u>	182 132 655,33	<u>0,00</u>	133 868,61	<u>293 989,16</u>	12 356 572,93	<u>293 989,16</u>	12 250 881,93
KÄYTTÖMAISUUSARVOPAPERIT JA MUUT PITKÄAIK. SJOITUKSET										
Käyttöomaisuusarvopaperit	<u>45 852,90</u>	45 852,90	<u>7 702,50</u>	7 702,50	<u>38 150,40</u>	38 150,40	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
KÄYTTÖMAISUUS JA MUUT PITKÄAIK. SIJ.	210 655 674,86	24 828,53	184 564 983,42	9 830 537,07	16 235 325,84	16 235 325,84				
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS										
VAIHTO-OMAISUUS										
Aineet ja tarvikkeet	<u>8 003 026,63</u>	8 003 026,63	<u>0,00</u>	0,00	<u>8 003 026,63</u>	8 003 026,63	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
PITKÄAIKAISET SAAMISET										
Pitkäaikaiset saamiset	<u>9 848,12</u>	9 848,12	<u>0,00</u>	0,00	<u>9 848,12</u>	9 848,12	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00
LYHYTAIKAISET SAAMISET										
Myyntisaamiset	14 380 631,52	1 153,70	157 596,83	67 919,42	14 153 961,57	14 153 961,57				
Siirtosaamiset	10 892 254,44	207 886,38	534 682,33	3 945,79	10 145 739,94	10 145 739,94				
Muut lyhytaikaiset saamiset	1 847 424,19	304 812,46	1 495 042,84	44 057,50	3 511,39	3 511,39				
Ennakkomaksut	<u>1 698,55</u>	27 122 008,70	<u>0,00</u>	513 852,54	<u>1 698,55</u>	2 189 020,55	<u>0,00</u>	115 922,71	<u>0,00</u>	24 303 212,90
RAHAT, PANKKISAAMISET JA MUUTRAH. VARAT										
Kassatilit	<u>1 374,20</u>	<u>1 374,20</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>1 374,20</u>	<u>1 374,20</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
VAIHTO- JA RAHOITUSOMAISUUS YHTEENSÄ	35 136 257,65	513 852,54	10 203 269,50	115 922,71	24 303 212,90	24 303 212,90				
VASTAAVAA YHTEENSÄ	<u>245 791 932,51</u>	<u>538 681,07</u>	<u>194 768 252,92</u>	<u>9 946 459,78</u>	<u>40 538 538,74</u>	<u>40 538 538,74</u>				

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

LIITE 17, taulukko 1: Kirjanpitoyksikön 240 taseen 1.1.2013 muodostuminen

	KIRJANPITOYKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ 31.12.2012	KIRJANPITOYKSIKKÖ 200 SISÄASIAINMINISTERIÖ 1.1.2013	KIRJANPITOYKSIKKÖ 201 RAJAVARTIOLAITOS 1.1.2013	KIRJANPITOYKSIKKÖ 248 HÄTÄKESKUSLAITOS 1.1.2013	KIRJANPITOYKSIKKÖ 249 HALLINNON TIETOTEKNIKKAKESKUS 1.1.2013
	(VIRALLINEN ENNEN KPY- JAKOA)	(KPY-JAON JÄLKEEN)	(KPY-JAON JÄLKEEN)	(KPY-JAON JÄLKEEN)	(KPY-JAON JÄLKEEN)
VASTATTAVAA					
OMA PÄÄOMA					
VALTION PÄÄOMA					
Valtion pääoma 1.1.1998	303 519 303,85	-9 948 990,96	308 130 527,40	0,00	5 337 767,41
		-17 286			
Edellisten tilikausien pääoman muutos	-207 815 983,05	195,39	-205 898 319,25	-8 360 116,14	23 728 647,73
Pääoman siirrot	420 112 559,94	63 792 572,94	284 237 041,81	68 162 145,27	3 920 799,92
		<u>-66 620</u>			
Tilikauden tuotto-/kulujäämi	<u>-378 608 869,65</u>	<u>780,75</u>	<u>-244 770 847,32</u>	<u>-61 753 445,31</u>	<u>-5 463 796,27</u>
	137 207 011,09	-30 063 394,16	141 698 402,64	-1 951 416,18	27 523 418,79
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	137 207 011,09	-30 063 394,16	141 698 402,64	-1 951 416,18	27 523 418,79
VIERAS PÄÄOMA					
LYHYTAIKAINEN					
Talousarvion ulkopuolella olevien valtion rahastojen yhdyssiit	15 669 217,28	15 669 217,28	0,00	0,00	0,00
Valtion hoitoon jätetyt vieraat varat	11 928,36	0,00	11 928,36	0,00	0,00
Saadut ennakot	879 086,10	249 086,10	630 000,00	0,00	0,00
Ostovelat	34 072 372,83	1 519 713,98	20 936 822,43	4 186 067,50	7 429 768,92
Tilivirastojen väliset tilitykset	4 559 890,92	358 838,19	2 910 793,63	788 956,32	501 302,78
Edelleen tilittävät erät	6 990 899,15	319 910,93	5 028 480,53	1 192 800,72	449 706,97
Siirtovelat	46 384 500,17	12 485 308,75	23 534 843,72	5 730 051,42	4 634 296,28
Muut lyhytaikaiset velat	<u>17 026,61</u>	<u>0,00</u>	<u>16 981,61</u>	<u>0,00</u>	<u>45,00</u>
	<u>108 584 921,42</u>	<u>30 602 075,23</u>	<u>53 069 850,28</u>	<u>11 897 875,96</u>	<u>13 015 119,95</u>
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	108 584 921,42	30 602 075,23	53 069 850,28	11 897 875,96	13 015 119,95
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	<u>245 791 932,51</u>	<u>538 681,07</u>	<u>194 768 252,92</u>	<u>9 946 459,78</u>	<u>40 538 538,74</u>

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

LIITE 17, taulukko 2: Kirjanpitoyksikön 240 tuotto- ja kululaskelman vertailutietojen muodostuminen

	KIRJANPITO YKSIKKÖ 240 SISÄASIAINMINISTERIÖ 1.1. - 31.12.2012		KIRJANPITO YKSIKKÖ 200 SISÄASIAINMINISTERIÖ TP 2013 edellisen tilikauden vertailutieto		KIRJANPITO YKSIKKÖ 201 RAJAVARTIOLAITOS TP 2013 edellisen tilikauden vertailutieto		KIRJANPITO YKSIKKÖ 248 HÄTÄKESKUSLAITOS TP 2013 edellisen tilikauden vertailutieto		KIRJANPITO YKSIKKÖ 249 HALLINNON TIETO TEKNIKKAKESKUS TP 2013 edellisen tilikauden vertailutieto		
	(VIRALLINEN ENNEN KPY- JAKOA)		(KPY-JAONJÄLKEEN)		(KPY-JAONJÄLKEEN)		(KPY-JAONJÄLKEEN)		(KPY-JAONJÄLKEEN)		
TOIMINNAN TUOTOT											
Maksullisen toiminnan tuotot	6 870 051,31		7 818,81		2 581 913,79		4 280 318,71		0,00		
Vuokrat ja käyttökorvaukset	955 418,14		8 733,60		946 454,54		230,00		0,00		
Muut toiminnan tuotot	<u>93 628 735,62</u>	101 454 205,07	<u>1 430 584,62</u>	1 447 137,03	<u>8 552 827,51</u>	12 081 195,84	<u>50 570,40</u>	4 331 119,11	<u>83 594 753,09</u>	83 594 753,09	
TOIMINNAN KULUT											
Aineet, tarvikkeet ja tavarat											
Ostot tilikauden aikana	18 564 379,03		315 447,32		14 608 318,46		1 288 773,78		2 351 839,47		
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	129 245,51		0,00		129 245,51		0,00		0,00		
Henkilöstökulut	250 444 122,28		17 091 173,79		166 564 271,97		42 386 955,58		24 401 720,94		
Vuokrat	34 210 875,39		3 261 747,70		20 266 422,68		6 055 783,83		4 626 921,18		
Palvelujen ostot	105 885 195,50		34 850 620,60		21 068 580,96		10 643 376,03		39 322 617,91		
Muut kulut	12 840 680,20		1 125 330,48		7 049 971,97		604 757,55		4 060 620,20		
Valmisteverastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	0,00		0,00		0,00		0,00		0,00		
Valmistus omaan käyttöön (-)	-1 218 418,46		0,00		-160 914,93		0,00		-1 057 503,53		
Poistot	23 313 764,00		15 309,72		16 069 954,24		295 646,36		6 932 853,68		
Sisäiset kulut	<u>6 420 814,77</u>	<u>450 590 658,22</u>	<u>5 132 204,57</u>	<u>61 791 834,18</u>	<u>136 236,36</u>	<u>245 732 087,22</u>	<u>723 874,53</u>	<u>61 999 167,66</u>	<u>428 499,31</u>	<u>81 067 569,16</u>	
JÄÄMÄ I		-349 136 453,15		-60 344 697,15		-233 650 891,38		-57 668 048,55		2 527 183,93	
RAHOITUSTUOTOT JA -KULUT											
Rahoitustuotot	4 784,94		308,16		3 850,96		625,82		0,00		
Rahoituskulut	<u>-7 894,79</u>	-3 109,85	<u>-591,77</u>	-283,61	<u>-3 022,97</u>	827,99	<u>-887,94</u>	-262,12	<u>-3 392,11</u>	-3 392,11	
SATUNNAISET TUOTOT JA KULUT											
Satunnaiset tuotot	411 466,87		-1 100,00		412 566,87		0,00		0,00		
Satunnaiset kulut	<u>-44 818,39</u>	366 648,48	<u>0,00</u>	-1 100,00	<u>-30 510,15</u>	382 056,72	<u>-14 308,24</u>	-14 308,24	<u>0,00</u>	0,00	
JÄÄMÄ II		-348 772 914,52		-60 346 080,76		-233 268 006,67		-57 682 618,91		2 523 791,82	
SIRTOT ALOUDENTUOTOT JA KULUT											
Tuotot											
Euroopan unionilta	<u>10 948 417,50</u>	10 948 417,50	<u>10 948 417,50</u>	10 948 417,50	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00	<u>0,00</u>	0,00	

Sisäasiainministeriö -kirjanpitoyksikön tilinpäätös 2013

Kulut										
Kunnille	270 683,78		270 683,78		0,00		0,00		0,00	
Elinkeinoelämälle	8 370 940,55		8 370 940,55		0,00		0,00		0,00	
Voittoa tavoittelemattomille yhteisöille	1 497 416,31		1 497 416,31		0,00		0,00		0,00	
Muut siirtotalouden kulut ulkomaille	888 502,34		855 992,08		32 510,26		0,00		0,00	
Siirtotalouden kulujen palautukset	<u>-27 613,38</u>	<u>10 999 929,60</u>	<u>-27 613,38</u>	<u>10 967 419,34</u>	<u>0,00</u>	<u>32 510,26</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>	<u>0,00</u>
JÄÄMÄ III		-348 824 426,62		-60 365 082,60		-233 300 516,93		-57 682 618,91		2 523 791,82
TUOTOT VEROISTA JA PAKOLLISISTA MAKSUISTA										
Perityt arvonlisäverot	5 731 922,87		2 836,25		1 051 636,12		164 041,93		4 513 408,57	
Suoritetut arvonlisäverot	<u>-35 516 365,90</u>	<u>-29 784 443,03</u>	<u>-6 258 534,40</u>	<u>-6 255 698,15</u>	<u>-12 521 966,51</u>	<u>-11 470 330,39</u>	<u>-4 234 868,33</u>	<u>-4 070 826,40</u>	<u>-12 500 996,66</u>	<u>-7 987 588,09</u>
TILIKAUDEN TUOTTO-/KULUJÄÄMÄ		<u>-378 608 869,65</u>		<u>-66 620 780,75</u>		<u>-244 770 847,32</u>		<u>-61 753 445,31</u>		<u>-5 463 796,27</u>

5.2 Muut liitteet

Liite 1 Hallituksen esitykset vuonna 2013

Liite 2 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselylomake

Liite 1 Hallituksen esitykset vuonna 2013

Vuonna 2013 sisäasiainministeriöstä esiteltyjen säädösten lukumäärät

- HE 8 kpl
- Asetuksia 31 kpl (15 VN:n asetusta ja 16 sisäasiainministeriön asetusta)

Vuonna 2013 sisäasiainministeriöstä esiteltyt hallituksen esitykset

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi poliisin hallinnosta annetun lain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 15/2013

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi poliisilain sekä eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta, HE 16/2013

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain, ulkomaalaislain muuttamisesta annetun lain 68 §:n ja opintotukilain 1 §:n muuttamisesta, HE 29/2013

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Poliisiammattikorkeakoulusta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 64/2013

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ampuma-aselain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta, ampuma-aselain muuttamisesta annetun lain 117 §:n muuttamisesta sekä rikoslain 41 luvun 1 §:n muuttamisesta, HE 85/2013

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain ja henkilötietojen käsittelystä rajavartiolaitoksessa annetun lain sekä eräiden niihin liittyvien lakien muuttamisesta, HE 92/2013

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi ulkomaalaislain ja eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta, HE 134/2013

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi ulkomaalaislain muuttamisesta ja eräksi siihen liittyviksi laeiksi, HE 139/2013

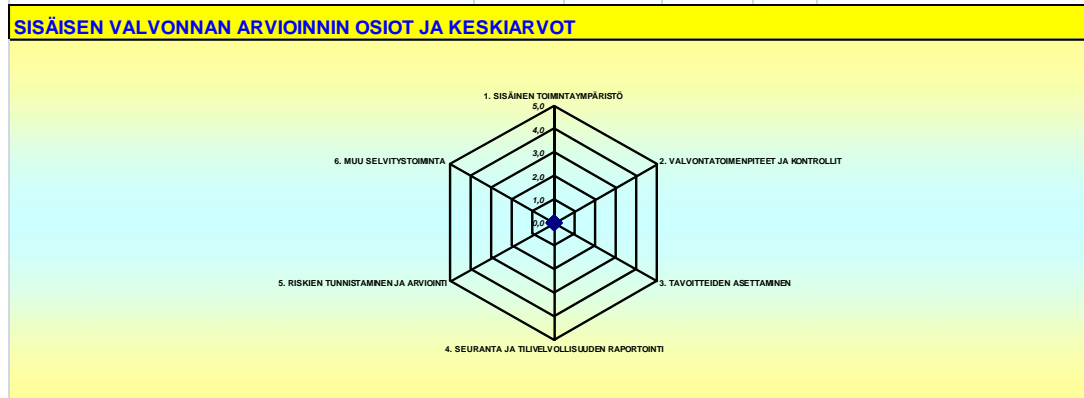
Liite 2 Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan kyselylomake

SISÄISEN VALVONNAN ARVIOINTI Liite 4

NIMI:

OSASTO / YKSIKKÖ:

PVM:

OHJE (tarkemmat ohjeet taulukon ensimmäisellä sivulla)
 Kysymysten arviointi tehdään täysinä lukuina arvoilla 1-5 (5=Täysin samaa mieltä/asia on kunnossa, 4=jokseenkin kunnossa/samaa mieltä, 3=neutraali, 2=hieman parannettavaa/jokseenkin eri mieltä, 1=Asia vaatii kehittämistoimenpiteitä/täysin eri mieltä)
 Jos arvioit kysymykset arvosanalla 1 tai 2 => arvioi myös kohdan seurausten vakavuus ja uhkan todennäköisyys
 Seurausten vakavuus 1-3 (1=vähäinen, 2=vakava, 3=erittäin vakava)
 Uhkan todennäköisyys 1-3 (1=alhainen, 2=keskimääräinen, 3=korkea)

	Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/korjaustoimenpiteet (erityisesti jos riski on sietämätön/merkittävä = punainen)
1. SISÄINEN TOIMINTAYMPÄRISTÖ					
1.1	Meillä on yhteisesti hyväksytyt arvot ja noudatamme niitä			0	
1.2	Toimintaa ja taloutta ohjaavat selkeät määräykset ja ohjeet			0	
1.3	Johto käsittelee toiminnan ja talouden suunnitelmat ja seurantatiedot sekä ryhtyy toimenpiteisiin jos seurantatiedot niin edellyttävät.			0	
1.4	Taloussääntö, ohjesäännöt sekä muut sisäiset määräykset ovat ajan tasalla ja muodostavat johdonmukaisen kokonaisuuden.			0	
1.5	Organisaatioon on nimetty laillisuusvalvonnasta vastaava taho, joka huolehtii laillisuusvalvonnan ohjeistuksesta ja tiedottamisesta			0	
1.6	Tarkastuksissa tai kantelujen käsittelyyn yhteydessä havaittuihin puutteisiin ja virheisiin puututaan asianmukaisin toimenpitein.			0	
1.7	Organisaation henkilöstöllä on tehtäviensä edellyttämä riittävä osaaminen			0	
1.8	Työjärjestykset ja vastuut ovat ajantasalla, eikä niissä ole ristiriitaisuuksia tosiasiallisten käytäntöjen kanssa			0	
1.9	Palvelusopimukset ovat ajantasalla			0	
1.10	Organisaation laskentatoimi on järjestetty asianmukaisesti (johtamisen tarvitsemat oikeat ja riittävät tiedot)			0	
Keskiarvo		0,0			
2. VALVONTATOIMENPITEET JA KONTROLLIT					
	Organisaatio arvioi ulkoisten tarkastajien huomiot ja laatii tarvittavat toimenpidesuunnitelmat, jotka on henkilövastuutettu ja aikataulutettu säännöllisesti jonkun ulkopuolisen arvioijan toimesta (auditoitsisuunnitelmat)			0	
2.2	Järjestelmien väliset rajapinnat tarkastetaan ja täsmäytetään säännöllisesti			0	
2.3	Organisaation valvontatoimenpiteet sisältävät hallinnassa olevan omaisuuden ja varojen turvaamisen.			0	
2.4	Mahdollisiin väärinkäytöstilanteisiin reagoidaan ja ne ilmoitetaan annettujen määräysten mukaisessa järjestyksessä eteenpäin			0	
2.5	valvontatoimenpiteet on kuvattu olennaisuuden edellyttämässä laajuudessa			0	
2.6	Valvonta- ja tarkastustoimenpiteet kattavat riittävästi myös EU-hankkeiden hallinnoinnin.			0	
2.7	Organisaation tarkastustoiminta on riittävä ja kattaa riittävästi toiminnan ja talouden tarkoituksenmukaisuuden ja laillisuuden.			0	
2.8	Organisaation tarkastustoimi kattaa riittävästi myös johtamisen edellyttämät tiedot (oikeat ja riittävät tiedot)			0	
2.9	Organisaation tarkastustoimi kattaa riittävästi myös toiminnan taloudellisuuden.			0	
2.10				0	
Keskiarvo		0,0			

3. TAVOITTEIDEN ASETTAMINEN		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/korjaustoimenpiteet
3.1	Organisaation perustehtävä, visio ja strategia otetaan huomioon toiminnan ja talouden suunnittelussa				0	
3.2	Toiminnan ja talouden suunnittelu perustuu annettuihin säädöksiin ja ohjeisiin				0	
3.3	Tulosalueille /-yksiköille asetetut tavoitteet ovat keskeisiä ja johtavat koko organisaation tavoitteisiin.				0	
3.4	Organisaatio tuntee SM:n yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet ja tiedostaa niiden merkityksen omassa toiminnassaan				0	
3.5	Tavoitteiden toteutumista seurataan säännöllisesti ja poikkeamiin reagoidaan				0	
3.6	Toiminnan ja talouden ohjeistus on riittävää				0	
Keskiarvo		0,0				
4. SEURANTA JA TILIVELVOLLISUUDEN RAPORTOINTI		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/korjaustoimenpiteet
4.1	Toimintakertomus sisältää yhteiskunnallisen vaikuttavuuden arvioinnin				0	
4.2	Toimintakertomus sisältää tuottavuus- ja taloudellisuustiedot				0	
4.3	Toimintakertomus sisältää laadunhallintatiedot (palvelukyky ja laatu)				0	
4.4	Toimintakertomus sisältää kustannustiedot.				0	
4.5	Toimintakertomus kattaa organisaation toiminnan merkittävimmät osa-alueet (80 %)				0	
4.6	Toimintakertomus sisältää tärkeimmät tiedot henkilöstöstä: rakenteesta, määrästä, kuluista, työhyvinvoinnista ym.				0	
4.7	Operatiivisen toiminnan suoritteiden seurantatiedot tarkastetaan säännöllisesti.				0	
Keskiarvo		0,0				
5. RISKIEN TUNNISTAMINEN JA ARVIOINTI		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/korjaustoimenpiteet
5.1	Riskien tunnistaminen on jatkuvaa ja perustuu järjestelmälliseen menetelmään.				0	
5.2	Organisaation tietoturvariskit on kartoitettu ja niitä hallitaan				0	
5.3	Organisaatiomme toimitusriskit on kartoitettu ja niitä hallitaan				0	
5.4	Organisaatiomme työturvallisuus- ja terveysriskit on kartoitettu ja niitä hallitaan				0	
5.5	Organisaatiomme taloudenhoidon riskit on kartoitettu ja niitä hallitaan				0	
5.6	Toiminnan ja talouden suunnittelussa huomioidaan ulkoiset tekijät ja niiden muutokset				0	
5.7	Toiminnan tavoitteita uhkaavat riskit tunnistetaan osana suunnitteluprosessia.				0	
5.8	EU-hankkeiden hallinnointi ja vastuut on järjestetty asianmukaisesti				0	
Keskiarvo		0,0				
6. MUU SELVITYSTOIMINTA		Arvioi 1-5	Seurausten vakavuus 1-3	Uhkan tod.näk.1-3	Laskee	Toteutumisen seuraus/korjaustoimenpiteet
6.1	Organisaatiosta on on tehty kansainvälinen arvio				0	
6.2	Organisaatio on osallistunut EFQM laatupalkinto kilpailuun (arviointi/sijoitus)				0	
6.3	Organisaatio on hankkinut toiminnastaan sertifikaatin / kvaifioinnin				0	
6.4	Organisaatiossa on tehty säännöllisesti johtamiskysely				0	
6.5	Organisaatiossa on tehty säännöllisesti työilmahyvinvointitutkimus				0	
Keskiarvo		0				

6 Allekirjoitukset

TILINPÄÄTÖSASIAKIRJAN HYVÄKSYMINEN

Olemme tänään hyväksyneet Sisäasiainministeriö – kirjanpitoyksikön vuoden 2013 tilinpäätöksen.

Helsingissä 12.3.2014

Sisäministeri

Päivi Räsänen

Kansliapäällikkö

Päivi Nerg

Valtiontalouden tarkastusvirasto on tarkastanut tämän tilinpäätöksen ja tarkastuksesta on annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä . . .2014

Elina Rautavalta
Johtava tilintarkastaja, JHTT

Sisäasiainministeriön tilinpäätöslaskelmien liite 11: Taseen rahoituserät ja velat

Sisäasiainministeriöllä ei ole liitteessä esitettäväksi edellytetyjä tietoja.

Sisäasiainministeriön tilinpäätöksen liite 12: Valtiontakaukset ja -takuut sekä muut monivuotiset vastuut

Sisäasiainministeriöllä ei ole ilmoitettavaa kohtiin Myönnetty takaukset ja takuut, ja Myönnetty takaukset ja takuut valuutoittain.

Muut monivuotiset vastuut

Valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintameno määrärahat perusteella tehdyt tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha-tarve 2015	Määräraha-tarve 2016	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Tavanomaiset sopimukset ja sitoumukset yhteensä	2 878 934,71	2 901 695,34	0,00	1 530 318,46	36 628 270,48	41 060 284,28

Muulla kuin valtion talousarvion yksityiskohtaisten perustelujen yleisten määräysten kohdan Toimintameno määrärahat perusteella tehdyt sopimukset ja sitoumukset

€	Talousarvio- menot 2013	Määräraha-tarve 2014	Määräraha-tarve 2015	Määräraha-tarve 2016	Määräraha- tarve myöhemmin	Määräraha- tarve yhteensä
Muut sopimukset ja sitoumukset						
Yhteensä	2 878 934,71	2 901 695,34	0,00	1 530 318,46	36 628 270,48	41 060 284,28